

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

VESZPRÉM

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA

Bán Gellért,

ügyvezető igazgató, Bazalt Kft., Naszályi Vízimalom

Komáromi
hídavatató

Atlétikai
centrum
Pápa

Kegyetemplom
Bodajkon

SCHAFER
SZODA

**20 éves tapasztalattal
vevőink szolgálatában!**

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízadagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.

2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu

ANDREA

FODRÁSZAT

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

ÖREGHEGYI KILÁTÓ

SZERDA, SZOMBAT,
és VASÁRNAS
10-18 óráig
NYITVA

Belépőjegy: 300 és 500Ft

Átadták a Duna legmagasabb hídját

Új átkelő a két Komárom között

Ugyan Magyarország lezárta határait szeptember 17-én, mégis új hidat avattak Komáromnál. A Monostori híd átadóján jelen volt Orbán Viktor magyar, és Igor Matovič szlovák miniszterelnök. Az ünnepség után a délutáni órákban a forgalom is megindulhatott az Észak- és Dél-Komáromot összekötő hídon.

A híd megépítésének ötlete még **Bastrnák Tibor** észak-komáromi polgármestersége idején vetődött fel, a megvalósulásra azonban évekig várni kellett. Magát a 2017-ben induló építkezést is több tényező késleltette, hol az aszály, hol a magas vízállással kellett megküzdeniük a szakembereknek. Itt dolgozott Közép-Európa legnagyobb daruja, a Clark Ádám is. A szerkezet idén tavasszal a keresztségben a Monostor híd nevet kapta, és több leggel is büszkélkedhet.

Magyarország és Szlovákia között egy 600 méteres, egy pilonos, ferdekábeles átkelő épült a komáromi vasúti hídtól 170 méterre, nyugatra. A Monostori híd a Duna legmagasabb átkelőjeként jött létre. A hétezer tonnás acélszerkezetű híd kétsávos, nehéz járművek és munkagépek is használhatják. Az új közúti, kerékpáros és gyalogos Duna-híd jelentősége, hogy mintegy 100 kilométerrel rövidíti a szlovák-magyar teherforgalom útját, eddig ugyanis a szlovák 64-as főút felől, Érsekújvár térségéből érkező teherautók csak Győr vagy Esztergom felé kerülve tudtak átkelni a Dunán.

További hozadéka, hogy tehermentesíti a meglévő komáromi hidat, ami a két település belvárosait köti össze, és 20 tonnás súly-

korlátozással működik. A nettó 91,2 millió eurós projekt teljes költségének közel 85 százalékát a CEF (Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz) támogatási alap finanszírozza.

Nem utolsó sorban a híd a nemzetközi összefogás ékes példája is, hiszen elemei a V4-ek országában készültek, a tartóoszlopok Csehországban, a tartószerkezetek Szlovákiában, Magyarországon és Lengyelországban.

Az eseményen **Orbán Viktor** miniszterelnök úgy fogalmazott, a mostani átadás is bizonyítja, hogy a Duna nem elválasztja, hanem összeköti a magyar és a szlovák nemzetet.

– *Nem mint miniszterelnök jöttem ma ide - tette hozzá - hanem mint magyar a szlovákhöz, azzal az üzenettel, hogy csak egymással szövetségben lehetünk sikeresek. Az Európai Unió egyik legjobb befektetése volt ennek a hídnak a megépítése. Jogi-
lag ez a híd a két ország osztatlan közös tulajdona. Ha valaki pár évvel ezelőtt azt mondta volna nekem, hogy megépül majd bármi, ami a két ország osztatlan közös tulajdona lesz, legjobb esetben is kinevettem volna. Azonban a gazdasági együttműködésünk kiváló, Szlovákia Magyarország harmadik legjelentősebb üzleti partnere. 840 szlo-*

vák vállalkozás működik ma Magyarországon, ezek több mint 4000 embernek adnak munkát.

Igor Matovič arról beszélt, hogy az itt élő nemzetek évszázadokon át barátságban, határok nélkül éltek együtt, ami száz évvel ezelőtt megváltozott.

– *Nekünk azonban továbbra is együtt kell élnünk, és remélhetőleg a jövőben nem csak fizikailag, hanem emberek között is építhetünk hidakat. Az Európai Unió társfinanszírozásában megvalósuló átkelő az összekapcsolódás jelképe, és magát az Európai Uniót is szimbolizálja – fogalmazott a szlovák miniszterelnök.*

Az ünnepélyes átadón **Boris Kollár**, a szlovák parlament elnöke, illetve **Szijjártó Péter** külgazdasági és külügyminiszter, **Palkovics László** innovációs miniszter valamint **Andrej Dolezal** szlovák közlekedésügyi miniszter is részt vett.

A komáromi híd építése idején egy két-nyelvű szakszótár is létrejött a két ország mérnökeinek együttműködésével. A közös magyar-szlovák/szlovák-magyar hídépítési szakmai szógyűjteményt a Magyar Út- és Vasúti Társaság (MAÚT), és a hasonló tevékenységet végző szlovák úti társaság (SCS) kezdeményezte.

VK

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja
XX. évfolyam 146. szám
<http://www.regioregia.hu>

Kiadja:

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató
Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

Cseh Teréz, Dévényi Zsóka, Fehér Enikő,
Dr. Göde Andrea, Herendi Judit, Horváth Tímea,
Kiss T. József, Mazán Tibor,
Mórocz Károly, M. Tóth Sándor,
Nagy Péter, Réz Napsugár, Süle Ádám,
Taizs Gergő, Tárnay Olivér

Szerkesztőségi asszisztens:

Dr. Révészné Dévényi Zsóka

Fotó: Kiss T. József, Mazán Tibor, Raáb Zoltán,
Szabó János

Címlapfotó: Regio Regia archív

Nyomdai előkészítés:

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán

Nyomda:

Pauker Nyomda
1047 Budapest, Baross utca 11-15.
www.pauker.hu

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Mindenekelőtt a munka szeretete****11. oldal**

A Simon Műanyagfeldolgozó – vagy ahogyan ma nevezik, a Simon Plastics Kft. – alapítója, **Simon István** a közelmúltban vehette át a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Életműdíját, melyet **dr. Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes, az esemény díszvendége adott át. Ezúttal arra kértük a kitüntetettet, avasson be bennünket legbensőbb titkaikba, választ adva arra, vajon min áll, vagy bukik egy vállalkozás sikere...

Az Albacomp ismét az élre tör**14. oldal**

A magyar számítástechnika hőskorának ikonikus márkájaként volt az Albacomp. Évente saját gyártású PC-ik tízezreit szállították hivatalokba, irodákba, vagy épp otthonaikba. A sikeres vállalkozás ma már új utakon jár, de ma is az élvonalba igyekszik. A társaság egyik egykori alapítójával, a mai Albacomp csoport főtulajdonosával, **Minárovits Jánossal** annak apropóján beszélgettünk, hogy a közelmúltban...

„Mindig a közjóért dolgoztam”**30. oldal**

Nyugállományba vonult **Warvasovszky Tihamér**, az Állami Számvevőszék alelnöke, aki 9 évig országgyűlési képviselőként, 12 évig pedig Székesfehérvár polgármestereként dolgozott. Az utolsó munkában töltött napjai egyikén zajlott beszélgetésből kiderül, mire büszke igazán, és mit üzen azoknak a fiataloknak, akik most kezdik meg pályájukat a köz szolgálatában.

A malomnak lelke van**40. oldal**

Mi dolgunk a világon? Mi az élet értelme? Sokan és sokszor feltettük már ezeket a kérdéseket magunknak. **Bán Gellért**, úgy tűnik, a válaszokat is megkapta. Megtalálta életcélját, sőt az is beigazolódni látszik, hogy minden, amit az elmúlt 50 esztendőben megélt, megtanult és megtapasztalt, az mindmind ahhoz kellett, hogy a nagy mű megalkotásához minden a rendelkezésére álljon.

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

Új átkelő a két Komárom között .....3. oldal

Hullámok hátán .....5. oldal

Idén Oroszországba invitálták vendégeiket .....6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

Építész Nap és tisztújítás ..... 7. oldal

33. Bábolnai Gazdanapok.....8-9. oldal

Kilencen részesültek elismerésben ..... 10. oldal

Mindenekelőtt a munka szeretete..... 11-13. oldal

Az Albacomp ismét az élre tör.....14-15. oldal

„Lenni annyi, mint tenni és teremteni” ..... 16-17. oldal

Sokoldalú villamos mérnök ..... 18-19. oldal

Közel negyedszázad a mérnökökért ..... 20-21. oldal

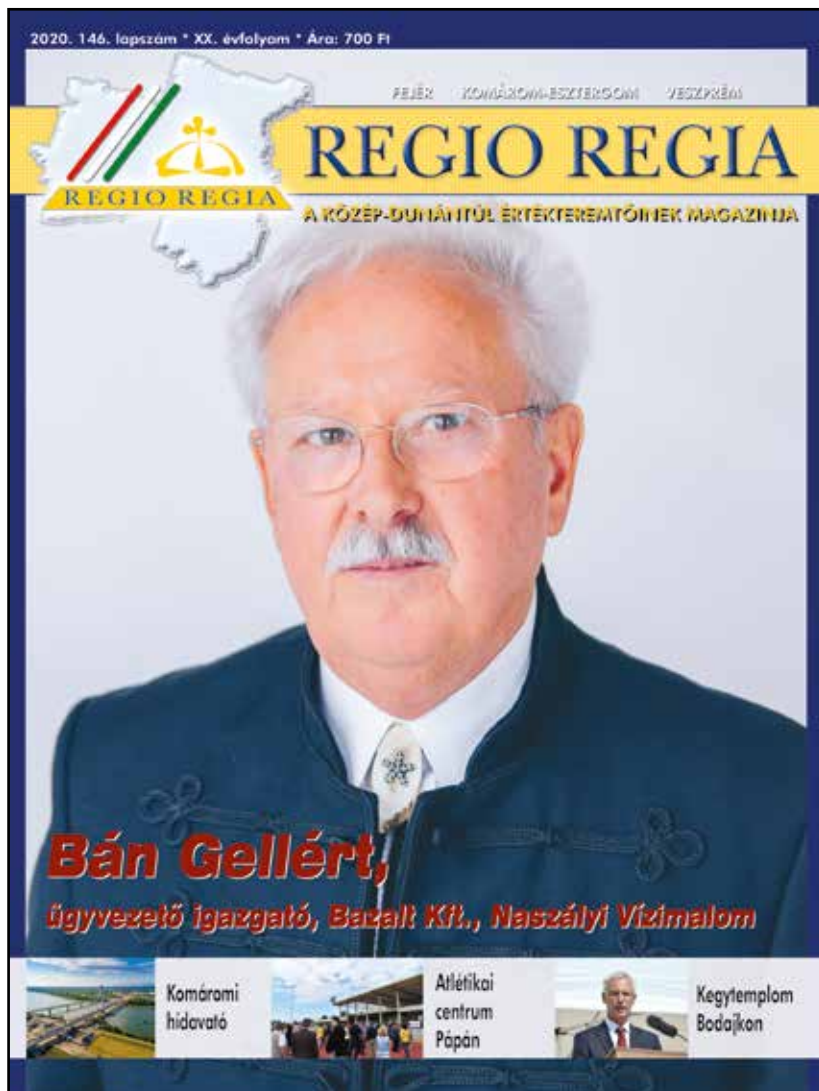
Tisztújítás a KEM Mérnöki Kamarában ..... 21. oldal

Leköszön a mérnökök jobb keze .....22. oldal

20 éves a Grundfos Magyarország ..... 23. oldal

30 év – 300 autóbusz – csarnokavató Székesfehérváron.24-27. oldal

FÉSZEKHÁZ – egy újabb program a családokért .....28. oldal

Hullámok hátán

Bár a tengerben élvezhettük volna idén nyáron a hullámok kellemes ringását! Ehelyett az a fránya vírus hozta el év elején az első hullámot, hogy aztán némi apály után nyakunkba zúdítsa ezt a másodikat. Fiatalok, öregek egyaránt óvatoskodva nézzük egymást: mi lapul a maszk alatt? Enyhe influenza, vagy a COVID-19?

Így ősz tájékán már közvetlen környezetünkben tapasztalhatjuk a világjárvány hatásait. Ismerőseink, gyermekeink, unokáink kapják el a fertőzést. Persze a fiatalok zöme szinte tünetmentesen vészeli át a vírus támadását, ám megszokott életünk csak nem akar visszaállni a régi kerékvágásba. Maszkot hordunk, kezet mosunk, figyelünk egymásra, legalábbis azok, akik éreznek némi felelősséget a másik iránt.

Sokan azonban fittyet hánynak a rendszabályokra, személyes szabadságuk ellen való véteknek tartják a biztonsági előírásokat. Lelkük rajta, csak éppen ne fertőzzenek meg másokat! Mintha kicsit túl lenne dimenzionálva az egyéni szabadságjogok kérdése, a közösség ellenében, és kárára.

Ugyanakkor ezekben a kellemetlen időkben is születnek fantasztikus teljesítmények, mostani lapszámunkban ezeket helyeztük fókuszba: fantasztikus emberek fantasztikus történeteit tárjuk az olvasó elé, olyan vállalkozókkal ismerkedhetnek meg, akik a sokszor a mostaninál sokkal rosszabb helyzetből kiindulva hatalmasat alkottak.

Ők azok, akik meglovagolták a legnagyobb hullámokat is, és nem ijedtek meg akkor sem, amikor a szél nem jó irányból fúj. Ismerjék meg történeteiket, és ahogy mostanság illik elköszönni: viseljenek maszkot!

Veér Károly
főszerkesztő

T A R T A L O M

ÖNKORMÁNYZAT

Megnyílt a Tatabányai Szakképzési Centrum	29. oldal
„Mindig a közjóért dolgoztam”	30-31. oldal
Környeinek lenni jó	32-33. oldal
Új játszóparkot avattak Környén	34. oldal
Városrészeit egyesíti Tatabánya	35. oldal
Tizenkét éves álom válik valóra	36. oldal
A kispéri félvér visszatérhet a városba.....	37. oldal
Épül Pápa új ékköve	38. oldal

KINCSKERESŐ

A 95 éve született Nagy Lászlóra emlékeztek	39. oldal
A malomnak lelke van	40-43. oldal
Magyarlakta települések ifjú sztárjelöltjei.....	44-45. oldal
A Hetedhét Játékmúzeum	46-47. oldal
Megújult a bodajki kegytemplom.....	48. oldal
Pizsamaparti, mamutok a telefonképernyőn	49. oldal
Ladányi András, a reneszánsz ember.....	50. oldal

Egy visszatérő vendég saját készítésű ajándéka: egy orosz népviseletbe öltöztetett pezsgő és egy virágcsokor

A menüsor – kezdve az előétellel - az orosz ízvilág legjavát varázsolta a vendégek elé.

Boldog születésnapot Hétkútiak!

„Világjárással” ünnepli születinapját a móri Hétkúti Wellnes Hotel**** – Lovaspark és az Öreg Prés Fogadó

Idén Oroszországba invitálták vendégeiket

Immáron 16. alkalommal „járja” együtt a világot szállóvendégeivel a Möllmann-család, a móri Hétkúti Wellnes Hotel**** és Lovaspark, valamint az Öreg Prés Fogadó alapítói. Születésnap partijaikon évről évre a világ más és más országának, tájegységének gasztronómiai, kulturális világát varázsolják hotelük zárt belső kertjébe. Fogadjukban, az Öreg Présben pedig ugyanezen alkalomból tradicionális magyar estet tartanak. A meghívás alapvetően a szállóvendégeknek szól, de szívesen látnak más érdeklődőket is. Möllmann Günterné, Erzsébet asszony és veje, Möllmann Csaba örömmel mesélték a nagyszerű rendezvényről.

– **Mikor van a szálloda születésnapja?**

Möllman-né: – Augusztus 20-a környékén nyitottunk 16 évvel ezelőtt, így minden évben erre az ünnepi hétvégére szervezzük a partit. Először azt találtuk ki, hogy körbe járjuk Európa országait, bemutatva, ízelítőt adva egy-egy ország kulináris világából, kultúrájából. Idővel aztán átléptünk a határokat, és világműködő útra indultunk, de bárhová is mentünk a legfőbb jegyeket dekorációban, tálalásban, színekben, ízekben és persze a programokban igyekeztünk idehozni, sőt gyakran még az öltözetek is utaltak „úticélunkra”. A hawaii estünkön például minden vendégünk nyakában ott lógott a jellegzetes virágfüzér, a bajorokat pedig úgy idéztük meg, hogy a népviseletükbe öltözve szolgáltuk fel a vacsorát. Mindig kitalálunk valami érdekességet, izgalmasat, és természetesen ehhez illő igényes kulturális programot is szervezünk.

Möllman Csaba: – Másnap, vagy épp az előző napon, attól függően, milyen napra esik 20-a, társszállodánk, a Fogadó az Öreg Préshez tartja meg hagyományos magyar estjét, autentikus élő cigányzenével, cigányprímással, aki nem csak nótázik, de nótáztat is. Minden évben fantasztikus han-

gulatot varázsolnak a fogadó udvarában. A szépen megterített magyaros motívumokkal díszített asztaloknál – talán az üdvözlő pálinkának is köszönhetően –, 140-150 vendég szórakozik önfeledten évről évre. Rendszerint grillpartikat tartunk, de idén az erdélyi ízekre fókuszáltunk. A svédasztalos vacsora alatt egy Mórón élő, Erdélyből ideszármazott hölgy, ottani népviseletbe öltözve énekelt autentikus dalokat.

– **Idén Oroszországra esett a választás. Miért?**

Möllmann Csaba: – Évről évre egyre nehezebb választani, annyi helyen jártunk már! Szerencsére azért elég nagy a világ, és mindig akad valami apropó, ami segít a döntésben, de a vendégeink ötleteire is építünk. Idén Oroszországra esett a választásunk. Ilyenkor a szakácsaink körbejárják a témát, felkutatják a legjellemzőbb, legkülönlegesebb ízeket, és ezek alapján állítják össze az ünnepi menüt. Külön kiemelném – rendkívül büszkéek vagyunk rá, hogy séfként a mi csapatunkat erősíti –, Volenter Istvánt, aki a Bocuse d'Or magyarországi csapatának vezetője, felkészítője. Ő és a kollégái állították össze az orosz est menüjét. A terítésre

is odafigyeltünk, mind a színekre, mind a szokásokra. Az oroszoknál az asztalnak mindig teli kell lennie, ezért már a vendégek fogadásakor feltálatuk az előételeket, hogy a bőség látványa fogadja az érkezőket. Természetesen az étel mellett az italválaszték is oroszos volt, nem hiányozhatott a vodka, és az orosz pezsgő sem.

Möllman-né: – Egy orosz származású hölgyet – aki az estnek is meghívott vendége volt – megkértem, ellenőrizze, kellőképpen oroszosra sikerült-e minden. Nagyon meg volt elégedve, különösen, hogy még orosz társalgópartnerre is lett.

– A fellépőinket is úgy választottuk meg, hogy illeszkedjék a tematikába. Az est egyik fénypontja volt Kappel Edit lovasbemutatója. Szilvásváradról hozott hófehér lipicai ménjeit gyönyörű orosz dallamokra csupán egyetlen pálcával a kezében táncoltatta mindannyiunk gyönyörűségére. Kisvárad Zsófia színművésznő a partnerével érkezett, és a Dr. Zsivágó című darab-ból adott elő egy részletet. A gálavacsorát tombolasorsolás, 150 fős születinapi torta és hajnalig tartó mulatozás követte.

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„Hogy ma itt lehetünk, örülhetünk, és megünnepelhetjük az új kenyeret, összegezhetjük, hogy van elegendő kenyérrel valónk a jövőben is, sőt akár 20 millió ember számára is, és ez egy fantasztikus teljesítmény. De ehhez az kellett, hogy a nehéz időkben is, amikor vetni kellett, vetettek a gazdák.”

NAGY ISTVÁN AGRÁRMINISZTER

Építész Nap és tisztújítás

A Komárom-Esztergom Megyei Építész Kamara ismét szeptember 8-án, az Építész Nap keretében szervezte meg tisztújító közgyűlését Tatabányán, a Jászai Mari Színház – Népházban, mivel az eredeti helyszínnek kijelölt Tulipános Ház még nem tud vendéget fogadni. A taggyűlés elfogadta az elmúlt évi beszámolót, és a jövő évi pénzügyi tervet. Ezt követően tisztújításra került sor, ahol elnökké **Markos Anikót**, alelnökké pedig **Ambrus Balázst** választották. Az elnökség tagjai a következő időszakra **Dankó Kristóf**, **Lux Éva** és **Páll Ákos István** lettek. Képünkön Markos Anikó elnök-asszony.

Fotó: Kiss T. József

Székesfehérvár

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara XLVIII. Küldöttgyűlésének a székesfehérvári Gazdaság Háza adott otthont. A rendezvényen – ünnepélyes keretek között – a kamara által alapított díjakat is átadtak. A Küldöttgyűlés díszvendége, **dr. Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes közreműködött a díjátadásban.

Cikkünk a 10. oldalon

Tatabánya

2000. október 10-én, 20 évvel ezelőtt adták át az első gyárat Tatabányán, majd 2002-ben a második üzemet is felavathattuk a Komárom-Esztergom megyei székhelyen. 2007-ben és 2013-ban pedig már Székesfehérváron bővült a Grundfos család további 2 gyártóegységgel.

Cikkünk a 23. oldalon

Emlékezetes agrártalálkozó és kiállítás

33. Bábolnai Gazdanapok

A Bábolnai Gazdanapok bő három évtizedes történetének talán legemlékezetesebb kiállítása ért véget. A rendező Bábolna Nemzeti Ménesbirtok és a szervező Magyar Mezőgazdaság Kft. közös, a hazai agrárkiállítások egyik zászlóshajójának tartott rendezvénye nemcsak hogy felvonultatta az ágazat színét-javát, de a rég nem látott ismerősökkel, barátokkal történő személyes találkozásra is lehetőséget adott.

Tette mindezt a koronavírus-járvány terjedését megakadályozó intézkedések szigorú betartatása mellett szabad téren, 20 hektárnyi területen, közel 200 kiállító részvételével, akiknek standjait felkeresve a látogatók, ha akár csak ideig-óráig, de végre megfedelkezhetek az idei esztendőt beárnyékoló nehézségekről. A 33. Bábolnai Gazdanapok – ahogy az már hagyomány – a lehető legszélesebb közönségnek kínált tartalmas időtöltést.

Ezúttal is testközelből lehetett ismerkedni a legújabb és legnépszerűbb mezőgazdasági gépekkel, melyeknek jó része a szántóföldi bemutató alkalmával megmutatta, hogy mire képesek, s ha mindez nem lett volna elég, a látogatók a traktor-tesztvezetés során maguk is a fülkébe pattanhattak.

Ha Bábolna, akkor kukorica, hiszen innen indult a Magyarországi Kukoricatermelési Rendszer, és több mint két évtizeden keresztül fajtakísérletek színesítették a kiállítási szakmai programját. Ehhez tértek vissza a szervezők ebben az évben, és 8 cég 33 ígéretes fajtáját vetették el április végén,

hogy szeptemberre a szakemberek láthassák a hibridek képességeit. A talajszelvény kialakítása is fontos szakmai helyszíne volt a 33. Bábolnai Gazdanapoknak.

Az idei rendezvény már jól ismert szlogenje is hirdette: újra színre léptek a gépek, s tették ezt naponta többször is a gyakorlati gépbemutatón. A nyári hőség ellenére nagy érdeklődés közepette, több gépkapcsolás bemutatásával zajlott a program. A legújabb hi-tech eszközök felvonultatása mellett ezúttal helyet kapott a régi cséplőgép is, érzékelte ezáltal, hogy milyen robbanásszerű fejlődésen ment keresztül az agrárium.

Akik „csendesebb” szakmai programra vágytak, a Szaktanácsadási Pontnál, a kerekasztal-beszélgetéseket figyelemmel kísérve gazdagodhattak hasznos ismeretekkel, például a növényvédelem, a precíziós termelés, a helyspecifikus gazdálkodás vagy éppen az agrárhitelezés terén. Ugyanitt szakértők vizsgálták meg a gazdálkodók által magukkal hozott talajmintákat, s adtak ezt követően hasznos tanácsokat számukra.

Az elmúlt év sikere után, ebben az évben is a legszigorúbb járványügyi szabályok betartása mellett, közel ezer tanuló láthatta a Szakiskolai Napon a leendő szakmájukhoz köthető aktualitásokat és gépújtonságokat.

A végzős diákok a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségével közösen, egy konferencia keretében ismerkedhettek meg a továbbtanulási lehetőségekkel és a leendő szakmájuk szépségeivel.

A teljesség igénye nélkül zárva a programok sorát: az Országos Méhészeti Egyesület az idén elmaradt vásárokról, kiállításokról való tekintettel nagyszabású, látványos méhészeti bemutatót szervezett a kiállítói csarnokban, ahol VR-szemüvegen keresztül láthatták az érdeklődők a méhek és a méhészkedés világát. Mindezt mézkestől, méhes játékok és ajándékok tetézték.

A legkisebbek örök élményeket szerezhettek a lovas programokat nézve, vagy éppen az Erdei Játsszóházban, ahol népi ügyességi játékokkal múlathatták az időt. Aki a tervével ellentétben lemaradt a rendezvényről,

ne csüggedjen; jövőre ismét lehetőséget kap a találkozásra – remélhetőleg egy „felhőtlenebb” időszakban!

A 33. Bábolnai Gazdanapok megnyitóján **Nagy István** agrárminiszter osztotta meg gondolatait a résztvevőkkel:

– Megható állni itt a gazdatársadalom előtt, mert a rendkívüli időszak után a rendkívüli helytállást látva, rendkívüli teljesítményeket átélve jutottunk el a mai napig. Sokáig kérdőjeles volt, kell-e, lehet-e, érdemes-e megrendezni ezt a kiállítást. Nagyon büszke vagyok arra, hogy nagyon nagy erővel, hittel fogtak bele a rendezők a szervezésbe, hogy márpedig ezt meg kell tartani. Mert szükség van arra, hogy megmutassuk, 2020 őszén hol tartunk, hogy legyenek személyes találkozások, és megköszönjük egymásnak az elmúlt időszakot. Köszönet minden magyar gazdának azért, mert a rendkívüli időszakban rendkívüli módon teljesítettek, és helytálltak.

– Hogy ma itt lehetünk, örülhetünk, és megünnepelhetjük az új kenyeret, összegezhetjük, hogy van elegendő kenyérrel valónk a jövőben is, sőt akár 20 millió ember számára is, és ez egy fantasztikus teljesítmény. De ehhez az kellett, hogy a nehéz időkben is, amikor vetni kellett, vetettek a gazdák. Ez vezetett arra a felismerésre, mennyire stratégiai, kiemelt ágazat az agrárium. Annak kell tekinteni, és a megbecsülést meg kell kapnia, mert bármi történik is, minden nap enni és inni kell. A járvány első hullámán túl, a második hullám elején ez a rendkívüli helytállás hatalmas felelősség: vigyázzunk egymásra – az őszi vetéshez is kell az erő –, a gazdaság továbbra is normális módon tudjon menni, vigyázni kell a családjainkra, gyerekeinkre, az élet a nor-

mális mederben tudjon zajlani.

– Ahogy tavasszal a magyar gazdák nagyon bátran, tisztességgel helytálltak, hiszem és tudom, így lesz ez ősszel is. Azért jöttünk össze ma itt Bábolnán, hogy be tudjuk mutatni az eredményeinket, ami eddig volt, és ami ránk fog várni a következő időszakban. Minden lehetséges eszközzel támogatjuk a hazai élelmiszertermelést és a belföldi élelmiszerértékesítést.

– A járványnak nagy tanulsága volt, hogy mennyire fontos az önellátás, a hazai élelmiszer. Ezért is indítottuk azt a kampányt, ami ráirányítja a figyelmet arra, hogy venni kell, védeni kell a magyar élelmiszert. Mert ezzel a helyi gazdaságot támogatjuk, sok ezer magyar munkahelyet védünk meg, a vidék megtartó erejét erősítjük, és az önrendelkezésünket, megmaradásunkat is tudjuk támogatni.

– A tudatos vásárló kezében van a magyar agrárium és a magyar gazdák sorsa. Az agrárminisztérium a korábbi támogatások mellett a gazdaságvédelmi alap által biztosított 25 Mrd Ft többletforrás felhasználásával több olyan támogatási konstrukciót is meghirdetett, amelyek segítik a mezőgazdasági termelő szervezeteket, élelmiszeripari vállalkozásokat a járvány gazdasági hatásának kezelésében. A napokban érkeznek meg azok a támogatási források, amelyeket minden gazdasági szektorban dolgozó megkaphat.

– Amikor egy világjárvány második hullámával kell szembenéznünk, kiemelt üzenete van annak, hogy a Bábolnai Gazdanapok megszervezésével olyan szakmai találkozási lehetőséget tudunk biztosítani, ahol az elmúlt nehéz hónapok után a szakemberek ismét találkozhatnak, és meg-

oszthatják tapasztalataikat. A korlátozások következtében 2020-ban ez a kiállítás az egyetlen olyan mezőgazdasági szakvásár Magyarországon, amely a gazdálkodók széles rétegei számára képes színvonalas és élménytel programot biztosítani.

– A több mint 30 évre visszatekintő Bábolnai Gazdanapok az agrárium kiemelkedő eseménye. Nem csak hagyományt teremtett, jelentős értéket is képvisel. Erősíti a szakmai fejlődést, népszerűsíti a vidéki életformát, felhívja a figyelmet a közösségek fontosságára, és növeli a földművesek tekintélyét, a gazdák önbecsülését. Kiemelkedő szerepet kapott a határon túli gazdák megjelenése is.

– A kormány agrárpolitikájának középpontjában a kkv-k és a családi gazdaságok támogatása, fejlesztése és a generációváltás ösztönzése áll. A családi gazdaságokat az első Orbán kormány hozta létre, a működési forma sikeresnek bizonyult. Itt az idő és a lehetőség, hogy tovább erősítsük őket, 21. századi alapokra helyezzük a családi gazdaságok és az őstermelők szabályozását. A szakmai koncepció központi eleme: egyszerűsíteni kívánjuk az adózási környezetet, növelve a jelenlegi adómentességi értékhatárokat. Szeretnénk a jelenlegi őstermelői és családi gazdasági formák összevonásával új működési formaként bevezetni az „őstermelő családi gazdaság” intézményét. Ha munkánk sikerrel jár, jövőre, a következő Gazdanapokon talán még több elégedett kereskedővel és gazdálkodóval találkozhatunk!

VEÉR KÁROLY
FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Díjátadók és kitüntetettek az FMKIK küldöttgyűlésén

Küldöttgyűlést tartott a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Kilencen részesültek elismerésben

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara XLVIII. Küldöttgyűlésének a székesfehérvári Gazdaság Háza adott otthont. A rendezvényen – ünnepélyes keretek között – a kamara által alapított díjakat is átadtak. A Küldöttgyűlés díszvendége, dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes közreműködött a díjátadásban.

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a 2020. március 19-re összehívott küldöttgyűlését a járványügyi veszélyhelyzet miatt elhalasztotta. Ismételt 2020. június 30. napjára tűzte ki a küldöttgyűlés időpontját. Legfőbb döntéshozó szerve, a Küldöttgyűlés tárgysorozatai között szerepelt a kamara 2019. évi számadása, a 2020. évi üzleti terve. Ünnepélyes keretek között átadták a kamarai díjakat is.

A Gazdaság Házában megtartott kamarai küldöttgyűlés ünnepi részében az FMKIK vezetője hét díjat adományozott példaeértékű tevékenységet végző vállalkozóknak, illetve a gazdaság védelmében közreműködő, a Fejér Megyei Rendőrfőkapitányság állományában lévő, rendőr hadnagynak.

A kamara vezetése Postumus Életműdíjban részesítette **Jüllich Ádámot**, a Jüllich Glas Holding Zrt. elnök-alapítóját. A 63 éves korában elhunyt üzletember magas színvonalú, több évtizedes sikeres vállalkozói tevékenységével, példaeértékű vállalatbirodalmat épített fel. Az általa vezetett vállalkozás a magyar üvegyipar meghatározó vállalata, nemzetközi sikereivel is példamutatva az iparág többi szereplőinek.

Életműdíjban részesült **Simon István**, a Simon Plastics Kft. ügyvezetője (Kőszárhegy)

és **Minárovits János**, az Albacomp RI Kft. ügyvezetője.

A Fiatal vállalkozói díjat **László Zoltán**, a Lászlóvill Kft. ügyvezetője érdemelte ki. Az Innovációs-díjat a **Karsai Holding Zrt.**-nek adományozta az FMKIK.

Kamarai munkáért díj - elismerő oklevélben részesült **Fülöp Ilona**, kisapostagi kamarai küldött, kamarai szakértő, volt MFKB tag. A kezdetektől önkéntes tagja és küldötte a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának. Kamarai szakértő, a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság – dunaújvárosi kamara részéről – delegált tagja egészen 2019-ig. Fülöp Ilona a kamarai szakképzési és felnőttképzési rendezvények aktív résztvevője, együttműködése a kamarával, a gazdasági és képzési szereplőkkel példaeértékű.

Az Iparos Mester vállalkozói díjat **Ertl Ferencné**, móri mesterfodrász kapta. Ertl Ferencné Rozália, férfi-női fodrász, női fodrász mester. Több mint 50 éves eddigi pályafutása során, tevékenységével szakmai rangot ért el, kiválta környezete elismerését. 17 évesen szerzett szakmunkás bizonyítványt, kiváló eredménnyel. 1983-ban mestervizsgát tett, 1990-től vállalkozó. Az idén 70 éves mester szakmai munkásságát

ismeri el a kamara az Iparos Mester vállalkozói díjjal.

Fejér megye gazdasága védelméért díjban **Ruff Dorina** rendőr hadnagy, a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság, Móri Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály nyomozótisztje részesült. Ruff Dorina 2016-ban kezdte meg hivatásos szolgálatát a Székesfehérvári Rendőrkapitányság nyomozótisztjeként. 2018. januárjától a Móri Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályára került nyomozótiszt beosztásba, ahol jelenleg is ellátja szolgálati feladatait. Munkáját nagy hozzáértéssel, önállóan, szakszerűen végzi. Fiatal kora ellenére problémamegoldási készsége kiemelkedő, munkatársaival való kapcsolatát az együttműködés, segítőkészség jellemzi, magatartása példamutató.

A Kiss József Építőipari Nívódíjat **Puska Józsefnek**, az Eudeal Plusz Kft. ügyvezetőjének adományozta az FMKIK.

Az ünnepélyes részt követően a kamara küldöttei megtárgyalták az FMKIK 2019. évi munkatervét és költségvetését teljesítéséről szóló beszámolót, az FMKIK 2019. évi mérlegbeszámolóját és eredmény kimutatását, valamint a 2020. évi szakmai és költségvetési üzleti tervet.

TO

Simon Zulejka, dr. Semjén Zsolt, Simon István, Simon Péter, Radetzky Jenő

Életműdíjjal ismerték el Simon Istvánt, a Simon Műanyagfeldolgozó alapítójának munkáját

Mindenekelőtt a munka szeretete

A Simon Műanyagfeldolgozó – vagy ahogyan ma nevezik, a Simon Plastics Kft. – alapítója, Simon István a közelmúltban vehette át a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Életműdíját, melyet dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az esemény diszvendége adott át. Egy 30-35 éves életpálya áll emögött a díj mögött, melynek egyes részleteiről már lapunkban is olvashattak. Ezúttal arra kértük a kitüntetettet, avasson be bennünket legbelsőbb titkaikba, válassz adva arra, vajon min áll, vagy bukik egy vállalkozás sikere, milyen fordulópontok, emberi kapcsolatok vannak hatással egy cég fejlődésére, és milyen fokon játszik szerepet mindebben a szerencse?

– Úgy gondolom, ahol van tisztesség, becsület jó szándék, előreívó akarat és mindehhez párosul a munka szeretete, ott előbb-utóbb a siker is megjelenik. 30-35 évet dolgoztam végig ennek a jegyében, aminek tényleg minden napja egy élmény volt számomra. Napról napra más és más kihívás elé kellett néznünk, a kreativitásunkra támaszkodva megoldani az új feladatokat. Mindig előre mentünk, hátrafelé nem igazán nézegettünk. Nem akartunk nagyok, de ugyanakkor kicsik se lenni.

– Ma már közel 400 emberért, családért kell felelősséget vállalnom, vállalnunk. Nem mindig könnyű ezzel szembe nézni, de tudom, hogy ez a dolgom, hiszen én vagyok a kapitány, nekem kell kezelnem, irányítanom a dolgokat, én felelek a vevőkért, a beszállítókért, a dolgozókért. Szerencsére nekem volt időm lépcsőről lépésre haladva, a céggel együtt növekedve mindezt elsajátítani. A mai fiataloknak ez ma már nem adatik meg, igaz ők viszont tanultabban, felkészültebben léphetnek a pályára, ami manapság elengedhetetlen a menedzszerszemléletű cégvezetéshez. Egy rohanó, egyre gyorsu-

ló világban élünk, ahol egy dolog állandó csak: a változás.

AZ ALAPOKAT OTTHONRÓL HOZZUK

- Az első műhelyünk Szabadbattyánban, a szüleim házának udvarán, az elbontott garázs helyén épült. A 8x8 méteresre bővített alapot mi magunk ástuk ki, és betonoztuk le. Peti, a fiam, akkor 3-4 éves lehetett, rendületlenül, megállás nélkül horda, és dobálta a köveket az alapba. Folyt róla a víz, de nem lehetett pihenésre bírni, szorgalmasan, egész napon át velünk együtt dolgozott. Ez a későbbikben is így volt, ha tehette, velem tartott a munkahelyemre. Mintha csak magamat láttam volna gyerekként! Én is mindig édesapámmal dolgoztam, mind a ház körüli mezőgazdasági, mind az ipari munkában. Így nem csoda, hogy a szüleimtől – sőt tovább megyek, a nagyszüleimtől és a dédszüleimtől –, azaz otthonról hoztam magammal a munka szeretetét, becsületét. Ez az, amit aztán jómagam is igyekeztem átadni az utánam jövőeknek. Az eredményt mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy ma már a fiam vezeti a céget, a négyéves

kisunokám, Marcell pedig hol az apjával, hol velem dolgozik: eteti az állatokat, kapálja a sorát, szerel, vagy épp a vadakat lesi. A minap például éppen motort szerelt az apjával, amikor nyakig olajosan elé állt: – „Apa, van egy rossz hírem. Nem fogsz neki örülni, anya sem örült: Ha nagy leszek, vadász leszek.” – Más alkalommal munkaszeretetének ily módon adott hangot: – „Olyan sok dolgom van, nem érek rá óvodába menni. Írassatok ki engem!”

– Meggyőződésem, hogy aki így nő fel, aki magával viszi a munka szeretetét a családból, az egészen biztosan képes lesz becsülettel helyt állni az életben. Másrészt, kell ennél nagyobb motiváció egy apának, nagyapának?

AZ ÖSSZHANG

– A megfelelő családi háttér nem csak megalapozhat egy jó vállalkozást, de folyamatos bázist is jelent. Éppen ezért elengedhetetlen a munka és a családi élet összhangja. Nekem mindezt időnként egészen sajátos módon sikerült megoldanom. Példának okáért legfőbb támaszommal,

a feleségemmel kapcsolatban is van egy idevágó történetem:

– A saját műhely építése gyakorlatilag minden fillérünket felemésztett. Ami pénz begurult a kasszába, azt azonnal építési anyagra költöttem. Emiatt otthon mindig pénzsűkében voltunk, erősen be kellett húznunk a nadrágszíjat. Már vagy öt éve nyaralni sem voltunk, amikor egy szép napon a nejem szóvá tette, hogy bár a cég szépen növekszik, a család ebből mit sem érez. Megfenyegetett, ha még valamit építek, biz' Isten elvállik. Komolyan vettem a szavait, és az év végén beérkezett nagyobb bevételből vettem neki egy Opel Astrát, hogy ő is élvezni tudja munkája gyümölcsét. Régi álma vált valóra ezzel, sikerült boldoggá tennem, és persze én is megvehettem az óhajtott tégláimat, folytathattam az építkezést.

– Azért tartom fontosnak mindezt, mert egy cég csak akkor lehet sikeres, ha erős bázisra támaszkodhat, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy a siker közös legyen, azok is élvezzék, akik részt vállaltak annak megteremtésében. Igaz ez a családra és a dolgozókra is. Talán az sem véletlen, hogy sok régi motorosunk van, akik évtizedeken át kitarítottak mellettünk, és mi is igyekeztünk megbecsülni őket. Ha valaki egy adott poszton nem tudott jól teljesíteni, nem küldtük el, hanem igyekeztünk házon belül új helyet találni neki. Odafigyeltünk, ahogy odafigyelünk ma is a kollégáinkra, segítjük őket a problémáik megoldásában, mert sikereket elérni csak egy jó csapattal lehet.

ARANYSZABÁLY: A VEVŐ LEGYEN

MEGÉLEDVE!

– Munka után, hétvégéken Kurucz Laci barátomnál dolgoztam, aki már jó ideje lakatos kisiparosként tevékenykedett. Kiváló szakember volt, bármit meg tudott csinálni. Egy-két év közös munka után aztán társnak hívott maga mellé, így az ő biztatására váltottam ki szerkezeti lakatosként a kisipari engedélyemet.

– Eleinte mindent elvállaltunk, ami csak elénk jött: kerítést, kaput, csatornát, fűtést szereltünk. Az első komoly megrendelésünket a Garzon Bútorgyártótól kaptuk, akkor jött be az életünkbe a sorozatgyártás. Azokban az időkben ez még nem volt igazán elterjedt módszer, így nagy előnyt jelentett a számunkra.

– Sokat tanultam Lacitól, jól szaladt a közös szekér, de a vevőket illetően valahogy másképp gondolkodtunk. Az ő szisztémája az volt, hogy szerezzük meg a munkát, verjük be a vésőt a falba, aztán majd, ha sorra kerül, megcsináljuk. Ezzel szemben én mindig úgy gondoltam, az a legfontosabb, hogy a vevő elégedett legyen, hogy amit elvállaltam, azt meg is csináljam, jó minőségben, a megadott áron, határidőre, sőt, ha úgy adódott, akár veszteséggel is. Számomra arany-

szabály volt, és ezt később a saját cégemben is azzá tettem, hogy a legfontosabb az, hogy a vevő elégedett legyen. Nem is kellett soha magunkat hirdetni, kézzől kézre adtak minket a partnereink.

FÁBÓL VASKARIKA, FÉMBŐL

MŰANYAG, AVAGY HOL TEREM

A PIACI RÉSZ?

– A Garzon Bútorgyárba közvetlenül csak kisszövetkezetek, vagy kisipari termelő vállalatok szállíthattak be. Így tettünk hát mi is. A mi beszállító kisszövetkezetünk elnöke, Birinyi Misi bácsi tette a bogarat a fülembe, hogy cseréljem le a fémet műanyagra, gyártsak inkább abból alkatrészeket. Azt is vállalta, hogy kitanít, átadja mindazt, amit a Videotonban, illetve a saját vállalkozásában addig elsajátított. Sokat köszönhetek neki, mert nem csak a szakma titkait osztotta meg velem, de az üzlethez való hozzáállást is tőle tanultam. Ő verte a fejembe, hogy nem elég valamit jól csinálni, ahhoz is érteni kell, hogyan szerezz munkát. Így kerültem lépésről lépésre közelebb a műanyagiparhoz.

– Egy ideig – a rendszerváltás idején – még a fémmel és a műanyaggal is foglalkoztunk. Mivel azonban mindkét ágazat rendkívül tőkeigényes volt, egy idő után döntenünk kellett, melyiket vigyük tovább. Az új technológiák sokba kerültek, és egy magyar, tőkeszegény kisvállalkozás akkoriban nem engedhette meg magának, hogy két irányba is fejlesszen. Végül a műanyag mellett döntöttem. Tetszett, hogy tisztább, fejlődőképesebb, érdekesebb, mint a fémipar. Az is döntő érv volt, hogy Fehérvár ipari környezetében minden második vállalkozás fémmel foglalkozott. A műanyagiparban kisebbnek tűnt a verseny, kevesebb konkurencssal kellett számolnunk. Ez egy zártabb, tőkeigényes szektor, amit már nem lehet egy garázsban elindítani. Jól döntöttünk, ezt az idő visszaigazolta. Az egyszerűtől haladtunk a minél összetettebb, a nagyobb hozzáadott értékű, fejlett termékek irányába.

BÁTRAKÉ A SZERENCSE

– Hasonló kulcsszerep jutott a Plastronik Kft. vezetőjének, Bendek Miklósnak is az életében, neki köszönhetem, hogy egyik

ELISMERÉSEK

- **A régió legdinamikusabban fejlődő kis és közepes vállalkozása (2003)**
- **Managerek Országos Szövetsége /Kutatásfejlesztés tanácsadó központ - Magyarország Régióinak Legjobbjai (2004)**
- **Nemzetgazdasági Minisztérium – A hónap kis és középvállalkozása (2016)**
- **VOSZ- Az Év vállalkozója (2017)**
- **Genius Loci-díj – Vállalatok és vállalkozók a Tehetségekért (2018)**
- **Év gyára 2017 díj, valamint a Legjobb Beszállítói Kapcsolatokért járó díj**
- **Év gyára 2018 díj, valamint a legjobb beszállítói kapcsolatokért járó díj**
- **Üzleti etikai díj (2018)**
- **Az év felelős foglalkoztatója díj 2018**
- **Legsikereesebb hazai középvállalat 2019 (Budapest bank)**
- **Az év beszállítója díj 2020**
- **Simon István - FMKIK Életműdíj 2020**

Simon Péter - Aki vadásznak készül,
jó, ha ismerni a vadles minden zezugát

pillanatról a másakra egy Magyarországon működő világ cég harmadik hazai beszállítói lehettünk. Igaz, ehhez végre kellett hajtánunk egy 40 millió forintos beruházást. 20 milliót szerszámra, 20 milliót pedig gépre költöttünk, mindezt 36%-os kamatozású hiteltől. Nem bántuk meg, hogy belevágtunk! – A Plastronik Kft. történetesen a Tungstram beszállítója volt, amit akkoriban vett meg a General Electric. A világ cégnek egy kompakt lámpájához szállítottak műanyag alkatrészeket. Felkérték őket, hogy egy autólámpához gyártsanak le egy szilikon alkatrészt, ám ez nem igazán vágott a profiljukba, ezért megkerestek minket, hogy felkínálják a lehetőséget. Amikor igent mondtam a munkára, őszintén szólva még azt sem tudtuk, mit is kell pontosan csinálnunk, ahogy azt sem, mi is az a szilikon. De elvállaltuk, így meg is csináltuk! Olyan projektbe fogtunk, amit más nem mert bevállalni. Bátrak voltunk, és a szerencse mellénk állt. Ennek köszönhető, hogy az országban talán még ma is az egyetlenek vagyunk, akik kétkomponensű likvid szilikon fröccsöntő technológiával képesek gyártani. 18 esztendeje vagyunk beszállítói a GE-nek, persze ma már új gépen, új technológiával dolgozunk, de a kapcsolatunk azóta is töretlen.

MINDIG MAGASABBRA!

– A GE nem csak lendületet adott a vállalkozásunknak, de gyökeresen megváltoztatta a gondolkodásmódunkat is a minőségről, annak eléréséről. Nekik köszönhetjük, hogy magasabb szintre léphettünk.

– Miután elégedettek voltak a munkánkkal, jelezték, hogy szívesen hoznának hozzánk újabb feladatokat, ám a régi, elavult gépeinket látva már kevésbé voltak lelkesek. Ígéretet tettek arra, hogy ha veszünk új gépeket, arra kapunk tőlük megbízásokat.

Hallgattunk a jó szóra, beszereztünk egy új, számítógép-vezérlésű gépet, amihez persze nem értettünk, nem volt hozzá szakemberünk. Akkor vettük fel Aupek Istvánt, aki ma már az IT-vezetőnk, hogy legyen, aki az új fröccsöntőgépet kezeli. A General Electric vezetése állta a szavát, jöttek a megbízások. Ettől kezdve új gépen, magasabb minőségben, jobb áron tudtunk termelni. A meggyőző tapasztalatok láttán aztán már mi magunk is azon voltunk, hogy lecseréljük a régi, használtan vett, felújított masináinkat, és korszerű eszközökkel dolgozzunk.

MAGASRA KELL TENNI A LÉCET

– TIR I-es, világ cégek által auditált autópári beszállítókká váltunk, rangot, elismerést vívtunk ki magunknak ezen a téren. Egyre komolyabb feladatokkal keresnek meg minket a nagy autógyártók, így ezeknek megfelelően fejlesztettük ki folyamatosan a mérnökségünket is. Angolul, németül tárgyalóképes mérnökeink ma már kulcsszerepet töltenek be a vevői kapcsolattartásban. Folyamatosan együtt dolgoznak az Audi, a BMW, a Mercedes, a Suzuki mérnökeivel, hogy minél nagyobb hozzáadott értékű terméket tudjunk a számukra fejleszteni, gyártani. Az autópár megköveteli a selejtmentes termelést. Tízmilliószám kerülnek ki alkatrészek a gépsorainkról, egy rossz sem lehet közöttük. Sok munkánkba került, hogy 30 év alatt eljussunk erre a szintre, és ez idő alatt sokat fejlődtünk.

– Megtanultuk, hogy a céljainkat meg kell szoroznunk kettővel, ugyanakkor arra mindig törekedtünk, hogy amit magunk elé tűztünk, az életképes, megvalósítható legyen pénzügyileg is. Tudni kell, hogy mit lehet megcsinálni, és mit nem. Persze ennek ellenére is futhat az ember zsákutcába. Szerecsére, amit elterveztünk, mindig meg is

tudtuk valósítani.

– Új és új célokat tűzünk magunk elé, a partnereinkkel együtt, az ő igényeikhez igazodva fejlődünk. Gyártócsarnokunk korszerűségét sokan megcsodálják. Kész tervekkel, építési engedéllyel rendelkezünk egy újabb, 6000 m²-es csarnok megépítésére is, indíthatjuk, amint azt a vevői igényeink megkívánják. Nincs megállás. Már készen van a látványterve a következő, 10.000 négyzetméteres csarnoknak is, a telket már megvettük hozzá. Van tehát hová fejlődünk, bővülnünk. A vevők szeretik, ha a beszállítóik velük együtt tudnak növekedni. Mi ezen a téren is igyekszünk partner lenni.

A JÖVŐ

– Nyugodt vagyok a cég jövőjét illetően. Négy-öt éve – előtte évtizednyi tapasztalatot szerezve a cégnél – már a fiam vezeti a társaságot. Picit félve adtam át a kormányt, de kellemesen csalódtam, mert ma már jobb döntéseket hoz nálam, az élet őt igazolta. Ha most el kellene mennem, nyugodt szívvel hagynám itt a fedélzetet, mert tudom, hogy jó kezekben van a hajónk. A fiam Péter, és a lányom Zulejka igazán jó testvérek, és mindketten jó szakemberek. A lányom – édesanyja helyére lépve, akit sajnos már 15 éve, hogy elvesztettünk – viszi a pénzügyeket. Sok elismerést kaptunk az elmúlt évek során, melyekre büszkék lehetünk. A most átvett kamarai díjra különösen büszke vagyok, hiszen egy egész életutat jelképez. Őszintén szólva, még ma is gyakran elképedek, és picit meg is ijedek mindattól, amit sikerült létrehoznom, létrehozunk. Soha nem gondoltam volna, hogy egyszerű, vidéki vállalkozóként idáig elérhet az ember. Köszönet érte mindenkinek, aki ebben segített.

CSEH TERÉZ

Minárovits János, az Albacomp csoport főtulajdonosa

Minárovits János a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Életműdíjasa

Az Albacomp ismét az élre tör

A magyar számítástechnika hőskorának ikonikus márkaneve volt az Albacomp. Évente saját gyártású PC-ik tízezreit szállították hivatalokba, irodákba, vagy épp otthonainkba. A sikeres vállalkozás ma már új utakon jár, de ma is az élvonalba igyekszik. A társaság egyik egykori alapítójával, a mai Albacomp csoport főtulajdonosával, Minárovits Jánossal annak apropóján beszélgettünk, hogy a közelmúltban a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Életműdíját vehette át.

– *Meséljen kicsit a gyerekkoráról, a tanulmányairól! Hogyan került kapcsolatba az informatikával?*

– A szülői ház Dunaföldváron volt, bátyámmal együtt ott nőttem fel, és elemi iskolás éveimet is ott töltöttem. Édesanyám szülész-nő volt, apám pedig szabó. A tanulmányaim miatt Fehérvárra kerültem, a Ságvári Endre Gép- és Híradásipari Technikumba, mely a mai Székesfehérvári SzC Széchenyi István Műszaki Technikum elődje volt. 1970-ben híradásipari technikusként végeztem. Ez a képzés akkoriban kifejezetten a Videotonra épült, a nagyvállalat közép-káderei kerültek ki innen. Jó iskola volt, utólag is jó emlékeket őrzök ebből az időszakból. A technikum után egyetemre jelentkeztem, de nem vettek fel, így egy évet a Villamos Automatika Intézetnél dolgoztam. 1971-ben jelentkeztem főiskolára, Kecskemétre, mert az országban elsőként itt indult kifejezetten informatikusokat képző évfolyam. Az MSZMP Központi Bizottságának döntése alapján ugyanis el kellett kezdeni az informatikai képzést hazánkban.

– A főiskolás éveim alatt megnősültem, majd amikor végeztem, Fehérváron telepedtünk le. A Szerszámgép Ipari Művek Köszőrűgép Gyárában helyezkedtem el, de egy fél év után rájöttem, hogy nekem nem ott van a helyem. A VIDEOTON Számítástechnikai Gyára akkor volt felfutóban. Tíz évet töltöttem ott, és mondhatom, ugyancsak jó iskola

volt! Azt csinálhattuk, amit szerettünk, és az akkori csúcstechnológiával egy sikerágazatban dolgozhattunk.

– *Az Albacomp köztudottan a VIDEOTON-ból vált ki. Mikor és hogyan történt mindez?*

– 1982-ben a videotonos kollégák közül többen úgy gondoltuk, hogy jó ötlet lenne, ha létrehoznánk egy gmk-t, amiben videolejátszók, számítógépek karbantartásával, javításával foglalkozhatnánk másodállásban. Ezt meg is csináltuk, és annyira bejött, hogy 1985-ben a teljes videotonos csapat kilépett, és létrehoztuk az Albacomp Kiszövetkezetet. 17-en kezdtünk, egy kollégánk jött a VIDEOTON-on kívülről.

– Addigra már elég sok ügyfelünk volt a gmk-nak köszönhetően, a javító-karbantartó munka mellett elkezdtünk a számítógépekhez ezt-azt fejleszteni is. 1985-ben aztán óriási váltást hozott az informatikában a PC-k megjelenése. Mi is váltottunk, a nyugatról behozott alkatrészekből PC-ket szereltünk össze, és saját márkaneven forgalmaztuk azokat. Évi 40 000 gépnél voltunk a csúcson. A laptop üzletágba is belevágtunk, de az nem aratott akkora sikert, annak ellenére, hogy egészen megbízható, szép gépeket produkáltunk, melyekből éveken át még Angliába is szállítottunk 8-10 ezer darabot. Ez akkoriban unikumnak számított.

– *Az Albacomp jól ismert márka lett, de mi történt azután? Hová tűntek az Albacomp gépek?*

– Az informatikának az a sajátossága, hogy néhány évenként teljesen megújul, amit aztán vagy tudunk követni, vagy nem. Egy darabig ezzel nálunk nem volt gond, de egy ponton valahogy elvesztettük a fonalat, és rossz irányba mentünk. Azt tudtuk, hogy a PC-gyártásnak ezen a szinten nincs jövője, ezért feladtuk ezt az üzletágunkat. Igyekeztünk elkerülni, hogy a sok tízezer informatikai cég egyike legyünk csupán, ezért egyedi utakat próbáltunk keresni. Az Albacomp mindig akkor volt jó, amikor eredeti dolgokat csinált, amikor minket másoltak. Ezért döntöttünk az új stratégiai irányainkról. Mára túl vagyunk egy paradigmaváltáson, jó irányt vettünk, és ismét az élvonalban versenyzünk, igaz úgy, hogy levágtuk úgy térdből a korábbi lábainkat, és még csak most növesztjük az újakat.

– Az új stratégia részeként 2012-ben nyitottunk a megújuló energia szektor felé, elkezdtünk naperőműveket építeni. Ez olyannyira sikeres volt, hogy jelenleg majdnem ez a fő profilunk, legalábbis ami az árbevételt illeti. Természetesen az informatikát sem engedjük el, sőt, ráálltunk egy teljesen új technológiára a „Narrow Band Internet of Things”-re. Az NBloT ma az informatikai hívószó a piacon, már most rengeteg mindenre használjuk, csupa-csupa „okos”-dologra: okos

város, okos otthon, okos egészségügyi eszközök, okos bármire. A Huawei jóslása szerint a kétezerhuszas évek derekára 25 milliárd olyan berendezés lesz a világon, amely erre a technológiára épül. Ha nekünk ebből csak néhány tízmillió jut, elégedett leszek. Az úton már elindultunk, van okos vízóránk, okos gázóránk, okos parkolónk, okos trekkelőnk és okos vízjelzőnk. A legnagyobb igény jelenleg az okos vízóráinkra van, amin nincs mit csodálkozni, a víz nagy kincs, rendkívül értékes, kevés van belőle.

– **Az NBloT meglehetősen misztikusnak tűnő világ egy földi halandó szemében. Elmagyarázná, miért olyan jó ez az új technológia?**

– A drótnélküli adatátvitel, a wi-fi ma már nagyon elterjedt, de számos biztonsági problémát hordoz: hackelhetőség, adatbiztonsági gondok, terjedési problémák és számos más hibalehetőség, ráadásul hálózatot kell hozzá építeni, ami még hazai léptékben is meglehetősen költséges. Ezzel szemben az NBloT – és ez hihetetlen előnye – GSM hálózaton működik, ami hackelhetetlen, masszív hálózat, és közel 100%-os a lefedettsége az országban. Ennek a nem kihasznált csatornáin működik az NBloT technológia, mely egy angol cég nevéhez fűződik, amit aztán a Huawei felvásárolt. A Huawei a világ egyik legnagyobb hálózati eszközgyártója, a Vodafone pedig a világ egyik legnagyobb hálózati szolgáltatója – apait, anyait beletesznek ebbe a technológiába. Ehhez nem kell új hálózatot építeni, elegendő a meglévőt használni. Biztonságosan működtethető, ezért igen gyorsan terjed, még hozzá rohamléptekben. Folyamatosan jönnek a különféle trendek, és mi ott vagyunk az elsők között. Külföldön is próbáljuk meg-

vetni a lábunkat, keletre kacsintgatunk, főleg Oroszországban és Üzbegisztánban vannak kapcsolataink.

– Jelenleg elsősorban a vízi közmű-, illetve a gázszolgáltatók a legnyitottabb partnereink, de a biztosítók is egyre jobban érdeklődnek a termékünk iránt, hiszen ha előrejelzést kaphatnak arról, hogy valahol folyik a víz, vagy épp magasabb a hőmérséklet a lakásban, mint kellene, az nagymértékben képes lehet a károkat enyhíteni. Alapvetően tehát a szolgáltatói szektorral állunk jelenleg szorosabb kapcsolatban. Ez így is szép piacnak ígérkezik, hiszen ha csak a 4 millió hazai háztartást nézzük, azok mindegyikében van legalább egy vízóra, és akkor az ipari szektorról még nem is beszélünk. Maga a végberendezés elérhető áron kapható, néhány tíz euró, így alacsony költséggel nagy értéket menthet az, aki él a lehetőséggel, és beszerelteti okos vízóráját.

– **Kik viszik a hátukon az újjászülető Albacompot?**

– Ezen a téren is megújulásról beszélhetünk. Az én korosztályom már kifele tart a szakmából. Sokan nyugdíjba vonultak, és sajnos nem kevés egykori harcostársat már örökre elveszítettünk. Kicsérélődött a csapat, de szerencsére sok fiatal van a cégnél, elsősorban a fejlesztési területen. Van egy javarészt informatikai mérnökökből álló „csikócsapatunk” is, akik szépen teljesítenek, okosak, ügyesek. A 30 év alatti korosztálynál azt látom, hogy teljesen másképp szocializálódtak, mint mi. Jól, ösztönösen kezelik ezeket a robbanásszerűen elterjedt eszközöket, beleszülettek ebbe az új környezetbe, és alapvetésként is kezelik azokat. Időnként csak bámulok.

– Persze mindig megpróbáljuk kiválasztani a legjobbakat, részben már a képzés alatt állók,

részben pedig a már végzett hallgatók közül. Sokat küzdöttünk az utánpótlással, most a járvány hatására kicsit nagyobb a kínálat, keresik a fiatalok a stabil munkahelyeket. A Covid-19 tekintetében eléggé pesszimista vagyok, nehéz jól kezelni a helyzetet, és még nem tudjuk, hogy hol a vége.

– **A család élete mennyire fonódott össze a cégével?**

– Két fiam van, mindkettő itt dolgozik. Négy unokánál tartunk, 4 és 10 év közöttiek, három fiú és egy lány. Csak remélni tudom, hogy őket is sikerül majd „megfertőznünk” az informatikával, és ha eljön az ideje, átveszik majd a stafétát, vagy legalábbis megtalálják a helyüket a cégben.

– **Milyennek látja a jövő otthonát? Mi minden lesz benne?**

– Megjósolni ma még nem igazán lehet, de az egészen biztos, hogy tele lesz mindenféle szenzorokkal, adattovábbító eszközökkel. Hogy ez majd hol lépi át a privát szféra határát, majd eldöntik az utánunk jövők. Ahogy én látom, ezt a határt már most átléptük. Elkezdődtek a chipbeültetések, ami már nálam is meghaladja a kíváncsúság szintjét. A világnak előbb-utóbb meg kell találnia az arany középút, mert ezek a technológiák már számos etikai, jogi kérdést is felvetnek, amire választ kell adnunk.

– **Milyen érzés volt átvenni egy Életműdíjat?**

– Roppant megtisztelő, hogy megkaphattam ezt a kitüntetést, és csak remélni tudom, hogy megérdemeltem. Igazi meglepetés volt a számmra, jól esett az elismerés.

Cseh Teréz

Puska József, az Eudeal Plusz Kft. ügyvezető igazgatója

Fehérvár Travel Irodaházának építése, belső enteriőr

Építőipari nívódíjat kapott az Eudeal Plusz Kft. vezetője, Puska József

„Lenni annyi, mint tenni és teremteni”

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a Kiss József építőipari nívódíjjal a szakma olyan vállalkozásait ismeri el, amelyek tevékenységük, munkaminőségük, illetve eredményeik alapján arra érdemesek. A kitüntetést az idei esztendőben Puska József, az az építőipari vállalkozó vehette át, aki annak idején – az FMKIK Építőipari Tagozatának elnökeként – kezdeményezte a díj alapítását. A pákozdi székhelyű Eudeal Plusz Kft. ügyvezetőjével telephelyükön találkoztunk.

- Mióta dolgozik az építőiparban?

- Vállalkozóként éppen két évtizede, korábban pedig egy vidéki multinacionális építőipari vállalat középvezetője voltam. Építésvezetőként számos szép magasépítészeti munkát volt szerencsém levezényelni, például Székesfehérváron, a Budai úti Intersparnál több száz ember dolgozott a kezem alatt.

- 1999-2000 táján döntöttem úgy, hogy önálló leszek, aztán a sors mást hozott, mert végül két társammal együtt indítottunk egy közös vállalkozást, azonos érdekek, előnyök mentén. Nem is lett volna semmi gond ezzel, ha nem futunk bele szinte az elején egy olyan tapolcai házépítésbe, amit aztán sosem fizettek ki. Drága volt a tanulópénz, a fiatal cég gyorsan tönkrement. A kudarc ellenére vállalkozó maradtam, 2003-2004 táján magánvállalkozóként műszaki ellenőrzési, felelős műszaki vezetői és más ehhez hasonló műszaki szolgáltatásokat vállaltam. Az Eudeal Pluszt 2006-ban, betéti társaságként alapítottam, és 2011-ben alakítottuk át Kft.-vé. Sok szép munka fémjelzi az azóta eltelt

időszakunkat. Egy tipikus családi kisvállalkozás vagyunk, önálló telephellyel, teherautó-flottával, saját szerszámokkal felszerelve. A feleségem, Szilvia a gazdasági kérdések felelőse, és már a nagyobbik, 27 éves fiam, Dávid is itt dolgozik. Építőipari technikumot végzett Kristóf fiam, 20 éves, egyetemista, ő pedig jogásznak készül.

- A kollégáink mindegyike szakirányú végzettségű, most tizenketten vagyunk, de a létszám mindig mozog, jellemzően 16-20 fő között ingadozik. A csapatunkkal rendszerint évi 500 millió forint körüli árbevételt produkálunk.

- Említsünk meg néhányat a munkáik közül!

- Minden, ami építőipar, ez a szlogenünkben is megjelenik. A megrendelőnkörünk ezt viszza is tükrözi, hiszen magánszemélyeknek, közületeknek egyaránt dolgozunk. Közbeszerzéseken is rendszeresen indulunk, az egészen kis feladatoktól az óvodaépítésig számos önkormányzati, intézményi megbí-

zást kapunk. A magánszférában is sokféle otthont építettünk már a luxustól az egyszerűbbig, de utépítési munkánk is akadt. Egy időben SPAR áruházakat újítottunk fel, illetve építettünk is, a Jutasi úti például az egyik első ilyen üzlet volt Magyarországon. Gyakran dolgoztunk együtt, összefogva más vállalkozásokkal, mint például Veszprém-ben Markovszky György csapatával. Sokszí-nú a palettánk, a 15 év alatt számos fajta létesítményt építettünk. Korábbi munkáinkért több szakmai díjat és elismerést is kaptunk.

- A szakma érdekképviselőre is vállalkozott. Hol, milyen fórumokon képviselte a hazai építőipart az elmúlt években?

- 2010 környékén kerültem szorosabb kapcsolatba a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával. Azóta épp most kezdem a harmadik választási ciklusom, épp most zajlottak le a választások. Az ipari tagozat vezetőjévé választottak, így a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara egyik alelnöke lettem. Amellett, hogy megyei küldött vagyok, illetve a megyei szervezet elnökségi

Fehérvár Travel Irodaházának építése konzorciumban, generál kivitelezéssel

Siófok Aranypart Szolár Villa II. ütem műszaki ellenőrzése, műszaki bonyolítása

Siófok Aranypart Szolár Villa műszaki ellenőrzése, műszaki bonyolítása

tagja, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara országos küldöttjévé is megválasztottak. Ezzel párhuzamosan bekerültem az Építőipari Vállalkozások Országos Szövetsége (ÉVOSZ) mellett működő Építőipari Kollégiumba is, ahol gyakorlatilag a megyében egyedüliként képviselem a szakmát.

- 2011-ben a javaslatomra hoztuk létre – és azóta az elnöke is vagyok – az Építőipari Tágozatot, mely testület ugyan a kamarán belül működik, de önállóan végzi a munkáját.

- Ez egy különleges díj az ön számára, hiszen az ön kezdeményezésére jött létre. Milyen érzés ezt a kitüntetést megkapni?

- Nagy tisztelője vagyok Kiss Józsefnek, halálával nem csak egy tekintélyes szakembert, de egy barátot is veszítettem. Már a megismerkedésünk sem volt hétköznapi. Egy nekem dedikált könyvvel a kezében, személyesen keresett fel, hogy mint kamaraközelit embert megnyerjen az ARÉV Baráti Kör támogatójának. A magam 40 esztendejével csodálattal és igen nagy tisztelettel hallgattam a már akkor 80+-os, az építőiparról mindent tudó szakembert. Nem csak legendákat tudott mesélni, ő maga is legenda volt. A rendszert, amit összerakott, most is ugyanúgy lehetne és kellene alkalmazni, felhasználni persze a technikai újításokat.

- Az ismerkedésünket követően több alkal-

lommal meghívtam előadóként a kamarába is, egy egész előadássorozat jött így létre. Sokat beszélgettünk, idővel a szakmai kapcsolatból barátság szövődött.

- 2015-ben hagytam itt bennünket, és akkor tettem egy javaslatot a kamara elnöksége felé, hogy hozzunk létre egy építőipari díjat az ő nevével, és díjazzuk évente azokat az építőipari cégeket, építőipari szakembereket, akik a szakmához kötődő, előrevivő, pozitív tevékenységet végeznek már huzamosabb ideje. 2017 óta adtuk át ezeket a díjakat. Lelket melegengető érzés, hogy ezúttal nekem ítéltek oda. Az átadón a kamara elnöke, Radetzky Jenő úgy fogalmazott: példák lehetünk a magunk területén a jövő generációinak. Igaza lehet, mert én is úgy gondolom, hogy mintát adni, mércét állítani, ahogyan azt Kiss József is tette, nagyon fontos, és a munkámban én magam is erre törekedtem.

- A múltidézés után kicsit a jövőbe is próbáljunk kitékinteni!

- Az előregyártás jelenti a jövőt. A korszerű építési technológiák alkalmazása megoldást ad az építőipar ma legégetőbb problémáira: a szakemberhiányra, az oktatásból, a gyereklétszám csökkenéséből adódó szakember-utánpótlás gondjaira, és nem utolsósorban a szakma meglehetősen megtépázott presztízsének helyreállítására. Jőmagam is

ebbe az irányba kívánok fordulni, erre szeretném az energiáimat összpontosítani.

- Olyan innovatív folyamatok fognak a köz-eljövőben elindulni az építőiparban, amelyek egyfajta technológiaváltást hoznak magukkal. A hazai építőipar fel fogja ismerni, hogy a munkalapú iparágból tudásalapúvá kell válnunk. Kevesebb élő munkával, az eszünket használva, az újszerű technológiákra építve kell magasabb minőségi szinten építenünk. Az előregyártás az építőipar home-office-a, erre a jelenlegi vírushelyzet is felhívta a figyelmet. A jövő építómunkása fedett csarnokokban, tiszta, rendezett körülmények között, mondhatni elegánsan végzi majd a munkáját. Az otthonok építéséhez pedig elegendő lesz egy néhányfős stáb, egy darusautó, és a kész elemekkel megrakott kamion. Pár óra alatt felépül a ház. A jövő tehát a jó értelemben vett, XXI. századi házgyáré, ahol vonzó körülmények között, versenyképes jövedelemért szívesen dolgoznak majd a fiatalok. Mert akárhogyan is, de sok olyan dolog van, amiért érdemes ezt a szakmát művelni, hagyni valami lenyomatot magunkból az építőiparban. Ahhoz, hogy valami nagyot tudjunk alkotni, össze kell fognunk, mert abban rejlik az erő. Az egymással megosztott tudás mindennél fontosabb, mert ennek köszönhetően tudunk komoly lépésekben előre haladni.

CSEH TERÉZ

EU DEAL
www.eudeal.hu **Plusz**

A László-generáció – úgy tűnik, a Lászlóvill Kft. jövője megalapozott

László Zoltán, a Lászlóvill Kft. ügyvezető igazgatója beleszületett a villamosipari szakmába

Sokoldalú villamos mérnök

Egy kitüntetés mögött mindig valamilyen rendkívüli teljesítmény áll, ami különösen figyelemre méltó, ha azt egy fiatal vállalkozó képes felmutatni. László Zoltán, a Lászlóvill Kft. ügyvezető igazgatója e kevesek közé tartozik, munkája elismeréseként nemrégiben vehette át a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Fialat vállalkozók díját.

– A Lászlóvill egy családi vállalkozás, az édesapja adta át önnek a stafétát. Mikor kapcsolódott be a cég életébe?

– Nem túlzok, ha azt mondom, beleszülettem a villamosipari szakmába, a cégbe. Gyakorlatilag az édesapámtól, és persze az itt dolgozó remek szakemberektől leshettem el a szakma csínját-bínját, a cégvezetés tudományát.

– A Lászlóvill története egészen a rendszerváltás előtti időkre, a gmkásnak nevezett időszakra nyúlik vissza, amikor még a vállalkozáshoz kisiparos engedélyt kellett kiáltani. Édesapám a székesfehérvári 320-as Szakképző Intézetben tanított, tanári diplomával oktatta a villamosipari szakma tanulóit, másodállásban pedig villanyszerelési munkákat vállalt. 1983-ban még háztartási gépek javításával, kisebb megbízásokkal indult, és szép lassan, kockáról kockára építette fel a céget. 1994-ben ért el odáig, hogy választania kellett a tanári pálya és a vállalkozás között. Ő az utóbbi mellett tette le a voksát, feladta addigi, igencsak szeretett szakmáját, az oktatást. A Lászlóvill Kft. nevet 1997-ben vette fel a társaság, amikor ezt már a törvények lehetővé tették, és a cégmért is indokolta.

– Nem is volt kérdés, hogy én is ezt a pályát választom. 1993-98 között végeztem el az

Árpád Szakképző Intézetben az Erősáramú Technikumot, illetve ezzel párhuzamosan – 1997-ben – jelentkeztem a Kandó Kálmán Műszaki Főiskola Villamosmérnöki Karára, ahová fel is vettek, de végül egy évet halasztottam, mert úgy gondoltam, előbb legyen egy szakma a kezemben. A főiskolán 2002-ben végeztem, és édesapám rögtön a mélyvízbe dobott, rám bízta a Fejér Megyei Szent György Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati és Gyermekosztályán elnyert villamosipari rekonstrukciós feladatok irányítását. Húsz ember napi munkáját kellett koordinálnom.

– *Friss diplomásként nem volt ez egy erőn felüli vállalkozás?*

– Édesapám jól tudta, hogy csupán a papírforma szerint voltam kezdő, hiszen már 14 éves korom óta hétvégenként együtt dolgoztam a fiúkkal, és szinte észrevétlenül, a napi munka során ismertem meg a villanyszerelés fortélyait, szívtam magamba az ipari környezetet. Mire átvehettem a diplomámat, a legmodernebb technológiákon alapuló szakmai ismerettel és gyakorlattal rendelkeztem, köszönhetően a saját építkezésünkön, és a céges munkák során elért feladatoknak. Az iskolában ilyesmirel még csak szó sem esett, ott még a régi technológia szerint tanítottak.

– Amellett, hogy egyre több nagyvállalati projektben vettem részt, a tanulmányaimat is folytattam. 2007-2009 között elvégeztem az érintésvédelmi, a villámvédelmi és az erősáramú berendezés-felülvizsgáló tanfolyamokat, 2009-ben pedig – az új törvényi előírásoknak megfelelően, hét évnyi gyakorlatot követően – a tervezői jogosultságot is megszereztem, amihez úgy éreztem, hogy még dukál egy műszaki ellenőri képzés is. 2010-ben ezt is kipipáltam. Végül ezekre a tevékenységekre fókuszálva aztán magam is egyéni vállalkozóvá váltam, amellyel, hogy 2008-tól a cégvezetői feladatokat is ellátom a Lászlóvill Kft.-ben.

– A 2008-2010-es válság mindenkit visszavetett, ezért is döntöttem úgy, hogy az egyéni fejlődésre teszem egy időre a hangsúlyt. Úgy gondolkodtunk, hogy a megszerzett tudást, tapasztalatot később nem csak magam, de a cég is kamatoztatni tudja majd. Arra helyeztük a hangsúlyt, hogy mielőbb kapcsolatot tudjunk teremteni a beruházókkal, lehetőség szerint már a tervezési szakaszban be tudunk lépni az adott projektbe, remélve, hogy így nagyobb eséllyel indulunk majd a kivitelezési munkákért. Az elgondolásunkat visszaigazolta a gyakorlat, a mai napig ennek jegyében dolgozunk.

László Zoltán dr. Semjén Zsolt miniszter-
elnök-helyettestől, illetve Radetzky Jenőtől
vette át kitüntetését

**– Milyen jellegű és volumenű munkák fém-
jelzik az elmúlt évtizedeket?**

– A rendszerváltást követő gazdasági fellendülésnek köszönhetően, főleg a 90-es évek közepétől sok nagyprojektben sikerült szerepet vállalnunk, jellemzően Fehérváron, illetve ritka kivétellel annak 100 kilométer sugarú körzetében. A székesfehérvári, majd később a veszprémi IBM megbízások mér-földkönek számítottak az életünkben, sok új dolgot tanultunk, tapasztaltunk. Ezzel párhuzamosan számos csarnok építésének lehettünk a részesei, kiváló partnerünk például a Jüllich Glas, egy kivételével valamennyi csarnokuk villamosipari munkáit mi végezhettük. Az ezredforduló megelőző autósalonépítési hullámból is kivettük a részünket, a mi munkánkat fémjelzi például a fehérvári Peugeot és a Suzuki König Szalon is.

– Az energia-liberáció időszakában, amikor az áramszolgáltatókat privatizálták, nyitottunk ebbe az irányba is, létrehoztunk egy másik céget, mely kimondottan az áramszolgáltatói területre fókuszált: hálózatepítés, mérőhelyek kialakítása, áramszolgáltatói jellegű munkák, térvilágítás, közvilágítás. Az egyik ilyen referenciánk, amire ma is büszkék vagyunk a Seregélyesi úti körforgalomnál van.

– 2002-ben, amikor az IBM kivonult az országból, új kapcsolatokat kellett keresnünk. Ekkor - 2002-2007 között - sikerült bekapcsolódnunk a Suzuki esztergomi nagy fejlesztéseibe: összeszerelő, festő, lakatos, lökhárító üzem. Szép kihívás volt.

– 2007 után aztán picit megálltak a fejlesztések, ám új utat nyitottak az áruházépítések, -felújítások. Főleg SPAR-okon dolgoztunk, fehérváron az Interspar kivételével valamennyi üzlet rekonstrukciójában részt vettünk, de dolgoztunk nekik Kőrmenden, Nagykanizsán, Veszprémben, Oroszlányon is. Az utóbbi egy zöldmezős beruházás volt, egy teljesen új áruház épült. Eközben növekedésnek indultak az ipari parkok is, újra

lendületet kapott a csarnoképítés. Egyik kedves munkánk volt Székesfehérváron a Metalobox csarnoka az M7-es autópálya mellett - a villamosipari tervezési és a kivitelezési feladatokat is mi végezhettük -, de jelentős munkánk volt két évvel ezelőtt a VIDEOTON 25 000 m²-es gyártóépületének komplett villanszerelése is. Velük is régóta együtt dolgozunk, mindig is azt tartottuk szem előtt, hogy a partnereinkkel hosszú távú kapcsolatokat alakítsunk ki. Ez a legtöbb esetben működik is.

– Persze időnként hullámvölgyek is előfordulnak egy cég életében. 2015-2017 között, bár volt munkánk, de akkoriban nem nagyon láttunk előre. Ehhez képest aztán 2017-2020 között már alig tudtuk összehangolni a különféle projektjeinket, hogy valamennyi vállalatunkat teljesíteni tudjuk. Míg a VIDEOTON csarnokon dolgoztunk, vele párhuzamosan benne voltunk egy fehérvári 200 lakásos társasház építésében is, és persze a régi ügyfeleknek sem mondhattunk nemet a megkereséseikre. Ez az időszak gyakorlatilag a logisztikáról szólt, de hál' Istennek, minden klappolt, nem volt fennakadás egyik munkánkban sem.

– Az ipari létesítmények mellett számos lakossági megbízást is vállalunk, és ha úgy adódik, örömmel dolgozunk műemlék jellegű épületeken is. Ezek közül kiemelt jelentőségű volt számunkra néhány fehérvári megbízásunk: az Árpád Fürdő villamosipari rekonstrukciója, a Hiemer-ház II. ütemében vállalt feladataink, illetve a Hotel Magyar Király komplett erős és gyengeáramú villamos felújítása. Ezek a régi épületek, a maguk előírásaival új kihívásokat hoztak eléink, amit öröm volt teljesíteni.

– Mekkora csapat áll mindemögött, és hogyan alakul az utánpótlás?

– A fizikai létszámunk 20 fő körül mozog, összességében pedig 30-35 kollégával végezzük a tevékenységünket. A céget a szüleim alapították, édesapám viszi a szakmai

részt, édesanyám pedig a gazdasági feladatokat. Ma már nyugdíjasok, próbálnak visszavonulni, de a mai napig aktívan részt vesznek a cég életében, annak ellenére, hogy 2008 óta én vezetem a társaságot, és 2002-től – akkor nősültem – a feleségem vette át édesanyámtól a pénzügyi részlegünk vezetését.

– A családon belüli utánpótlás még meglehetősen képlekeny, az első babánk – Vivien – 2003-ban, a második pedig – Dániel – 2008-ban született, a lányunk jövőre fog érettségizni, de az érdeklődéséből egyelőre úgy tűnik, nem a cégen belül képzei a jövőjét. Szeret az emberekkel foglalkozni, a pszichológia, a kommunikáció vonzza.

– A tágabb értelemben vett szakmai utánpótlásról sajnos semmi jót nem mondhatok. Vizsgabizottsági tagként látom, hogy milyen óriási gondok vannak a nappali képzésben, mind a létszám, mind pedig a tudásszint tekintetében. Bőven volna mit fejleszteni. A legszomorúbb, hogy nincs biztosítva az oktatás háttére, nincsenek olyan szakemberek, akik megfelelőképpen át tudnák adni a szükséges, korszerű tudást. A felnőttképzésben mindez szerencsére már másképp működik, ott a megfelelő célok kellőképpen motiválják az oktatásra jelentkezőket. Ott öröm vizsgáztatni.

– Nem ez volt az első kitüntetés a család életében. Milyen díjak ékesítik már irodájukat?

– Édesapám 2008-ban a MÜPÁ-ban vehette át a VOSZ országos, az Év vállalkozója díját, 2010-ben pedig a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Életműdíját érdemelte ki. Mindezek azt mutatják, van még hová fejlődnöm, amellet is, hogy 2015-ben jómagam is megkaptam a VOSZ országos, az Év vállalkozója díját, most pedig a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Fiatal vállalkozók díját, ami ugyancsak komoly elismerés, visszajelzés a számomra.

CSEH TERÉZ

Komjáthy László elnöki munkáját a tagság egy szép ajándékkal köszönte meg

Teljes tisztújítást hajtott végre a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara

Közel negyedszázad a mérnökökért

Majdnem két és fél évtizede jött létre a megyei mérnöki kamara, mely a közelmúltban igazán impozáns környezetben, a felújított naszályi műemlék épületegyüttesben tartotta tisztújító taggyűlését. A közel negyedszázada regnáló vezetés igazán ünnepélyes körülményeket teremtett ahhoz, hogy átadja a stafétát a következő generációnak. A célként megfogalmazott fiatalításnak, a leköszönő elnök, Komjáthy László szerint, eljött az ideje, mint ahogy annak is, hogy a múltba visszatekintsünk kicsit.

– *Mi motiválta a megye mérnökeit – köztük önt is -, hogy egy ilyen érdekvédelmi szervezet életre hívjanak?*

– A mérnöktársadalom már a 19. században is rendelkezett saját érdekképviselői szervezettel, a Mérnök Egylettel, ezt azonban 1945-ben felszámolták, a tagok közadakozásából vett székházát pedig államosították. Az újraserveződés gondolata a 80-as évek vége felé kezdett felerősödni. Akkoriban 34-35 éves voltam, és a megyei közúti igazgatóságnál dolgoztam tervező csoportvezetőként. Egyre több szakmai műhelyben – a megyei tanácson, a különféle – tatabányai, dorogi - tervezőirodáknál, ahol több mérnök dolgozott – arról beszéltek, hogy újra kellene indítani a Mérnök Egyletet. A mi szakmai műhelyünkben is egyre több szó esett az önszerveződésről, a mérnöktársadalom érdekképviselőtének fontosságáról, ami engem is aktív szerepvállalásra készítetett. Országos szinten dr. Hajtó Ödön állt a mozgalom élére, később elnökként két cikluson át ő irányította a Magyar Mérnöki Kamarát.

– 1989-ben végül 200 fölötti taglétszámmal megalakítottuk a kétpólusú – tatabányai-országi, illetve dorog-esztergomi - szervezetet, a Komárom-Esztergom Megyei Mérnök Egyesületet, elnökké pedig dr. Vízváry Dezsőt választottuk. Csak évekkel később, az 1996-ban megszületett, úgynevezett LVIII-as törvény tette aztán lehetővé, hogy valóban, jogi értelemben is kamaraként működhessünk. Az alakuló ülésen a tagság engem választott az új szervezet elnökévé.

– *Saját mérnöki pályáját hogyan tudta összeegyeztetni az elnöki feladatokkal?*

– Igyekeztem mindig összhangot teremteni a családdal, a munkahely és a társadalmi szerepvállalásként végzett elnöki feladatok között. Ezt a 80-as évek elején még biztosan nem tudtam volna megtenni, mert akkoriban a főállásban megszerzett, nem túl impozáns jövedelmünket másodállással próbáltuk kiegészíteni. A közutasok közül négyen létrehoztunk egy gmk-t – a megyében mi voltunk hatodikként bejegyezve -, és 1982-től ennek keretében tevékenykedtem, magántervezőként. 28 éves voltam, családom két kisgyerekekkel, volt miért dolgoznom, így hát a szabadidőm nagy részét munkával töltöttem.

– A rendszerváltás a közúti szakszolgálatok átszervezését, a megyei központok létrehozását is magával hozta. Komárom-Esztergom megye a Győr-Sopron megyei központhoz tartozott, önálló megyei közúti igazgatósággá 1991-ben alakult. Pályázat útján ennek a szervezetnek lettem az igazgatója.

– A saját tervező cégünket, a Partner Mérnöki Iroda Kft.-t pár évvel később, 1997-ben hoztam létre. Úgy gondoltam, a közlekedési mérnök-ként eltöltött húszévnél szakmai tapasztalat elegendő lesz ahhoz, hogy önálló vállalkozóként is kipróbáljam magam. Az alaptevékenységünk, a munkánk gerince továbbra is a közlekedésépítés lett, döntően tervezés, szakértés, műszaki ellenőrzés, de készítettünk már számos települési, megyei és regionális szintű rendezési tervet is, sőt számos egyebet, például kerékpárutakat is terveztünk. A meg-

bízásaink fele önkormányzati, 40%-a állami volt, és csak a maradék 10% érkezett a vállalati szektorból. Több mint két évtized áll mögötünk, ez idő alatt rengeteg feladatot elvégeztünk, így nem csoda, hogy bármerre is autózunk, félórán-órán belül olyan úton haladunk, aminek a tervezésében valamilyen módon részt vállaltunk.

– A Mérnöki Kamarában vállalt elnöki feladataim tehát ehhez jöttek hozzá, és volt idő, amikor kis híján meg is haladta az erőmet. Ilyen időszak volt, amikor a 19 megye mérnöki kamarája által alapított Magyar Mérnöki Kamara munkájába is bekapcsolódtam elnökségi tagként. Ez a négy év rendkívül megterhelő volt a számomra. De kompenzálta ezt aztán egy másik négyéves ciklus, amikor is az akkori törvényi előírásoknak eleget téve, 2004-ben lemondtam a megyei szervezet elnöki posztjáról. A kamarai törvény ugyanis mindössze két egymást követő ciklust engedélyezett egy-egy vezetőnek. A helyembe – négy évre - az alelnököm, Sasvári József, a dorogi-esztergomi tagság fő mozgatóereje lépett, aztán visszaadta a stafétabotot. Azóta megszokták nélkülem elnöke voltam a kamarának.

– *Most miért döntött a visszavonulás, a lemondás mellett?*

– Úgy gondoltam, hogy az olyan sokszor hangoztatott fiatalítást tényleg el kell kezdeni. Biztos vagyok benne, hogy a mai kihívásoknak sokkal jobban megfelel majd egy fiatalabb gárda. Eljött a már kellőképpen tapasztalt negyvenesek ideje. Át kell adni a stafétát a fiatalok-

nak. Tudatosan nem vállaltam alelnökséget, sőt elnökségi tagságot sem a továbbiakban. Más kérdés - megtisztelő gesztus számomra -, hogy tiszteletbeli elnökként továbbra is számítanak a segítségemre. Az, hogy hátrébb léptem, nem jelenti azt, hogy ne érezném továbbra is sajátomnak ezt a szervezetet. Elérzékenyülés nélkül nehezen lehet visszagondolni a megalakulásunk óta eltelt 24 évre. Itt vagyok tehát a háttérben, és mindenben segíteni fogom az új megyei vezetést.

– A kamara - két ízben - mérnökként is elismerte munkáját. Milyen díjakat kapott?

– A Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara két díjat alapított. A Mikoviny Sámuel-díjjal – melyet rendszerint az éves kamarai taggyűlésünkön adunk át - azokat a mérnököket, évente 2 főt tüntetünk ki, akik az adott esztendőben valamilyen kiemelkedő szakmai munkát végeztek. A másik elismerésünk az Év mérnöke díj. Évente egy fő veheti át a megyei mérnökbálunkon. Nekem volt szerencsém mindkettőt megkapni.

– Mit hagy maga után? Milyen feladatok várnak az új vezetésre?

– Ahonnan 1996-ban indultunk, fényévnnyi távolságra van attól, ahol ma tartunk. Sokkal színesebb, összetettebb, bonyolultabb a feladatkörünk. Míg az induláskor maguknak a tagoknak a nyilvántartása volt a cél, a szakma érdekvédelme a kóklerek, az engedély nélkül dolgozók ellen, addig mára már réges-régen meghaladtuk ezt. Nagyon léptünk előre, de rengeteg feladat van még, amin dolgozni kell, ilyen például a hozzánk delegált állami feladatok kérdése, amihez forrásokot nem kaptunk. Döntően a tagdíjbefizetéseinkből gazdálkodunk, illetve a beszédett igazgatásszolgáltatási díjakból. Szeretnénk, ha az állam honorálná a nevében elvégzett munkánkat.

– A jövő feladatai közé tartozik, hogy elérjük a mérnökök társadalmi megbecsültségét. Ma már gyakorlatilag megkerülhetetlen tényezői vagyunk az épített környezet alakításának, védelmének, hiszen egy sor gazdasági és politikai döntés építész-mérnöki, mélyépítő mérnöki, környezetmérnöki, vagy más egyéb mérnöki tevékenységként képződik le. Ezeknek pedig a végrehajtói a Magyar Mérnöki Kamara jogosultsággal rendelkező tagsága. Rengeteget javult a megítélésünk, de újra és újra ki kell állni a szakma mellett, megvívni az éppen aktuális érdekérvényesítő csatákat.

– Idetartozik az is, hogy a rendszerváltás környékén számos szervezet kapott székházat. Az MMK nem volt köztük, pedig értékét, presztízsét emelné, ha egy hozzá méltó székházat kaphatna az országos szervezet. – A megyei szervezetnél is felmerült a lehetőség annak, hogy a felhalmozott megal-

karításainkból résztulajdont szerezzünk a TIT és a MTESZ székházában. Szimbiozisban élünk itt a Megyei Építész Kamarával és a MTESZ-szel, és úgy gondoljuk, előrelépés lenne a saját tulajdonú székház, erősítene a megyei szervezet egységét.

– Nagy kihívás a jogalkotásban való közreműködés is, szinkronba hozni a mindenkor törvényhozást a mérnöktársadalommal. Változnak a szereplők, így gyakran szinte a nulláról kell indítani az egyeztetést. Pedig sok minden dől el ezen a szinten, ezért nem szerencsés a kapkodás, a tűzoltás.

– Vannak még feladataink a szakképzés, a mérnöktanpótlás terén is. Az Edutus Egyetemen képzett mechatronikai mérnököket – a VOSZ-szal is társulva - minden évben köszöntjük a megyei mérnökbálon. A korfánk is aggasztó képet mutat, előregszik a mérnöktársadalom, nincs utánpótlás. Ezért az ügyért is többet tehetnénk a jövőben.

– Fontosnak tartom a megkezdett nemzeti tudatépítés folytatását, az önbecsülésünk helyreállítását. Ezen a téren is van feladata kamaránknak. Tapasztalatból mondhatom, egy cseppet sem érünk kevesebbet nyugati társainknál, legfeljebb a tőkeerőben, a társadalmi nyugodtságban tartanak előbbre nálunk.

– Mit adott önnek ez a 24 év?

– Megbecsülést, társadalmi ismertséget és elismertséget. Jó néhány ciklust dolgoztam végig, számtalan eredményt tudunk felmutatni, így van mire büszkének lennem. Kifejezetten boldog ember vagyok, büszke arra, amit magam mögött hagyok. Úgy érzem, sikeres emberként vonulhatok vissza, amihez nagyban hozzájárultak kamarai munkatársaim. Külön ki kell emelnem titkárnkat, Takács Zsuzsannát, akivel egyszerre kezdtünk, és most egyszerre tesszük le a lantot. Mindenképpen köszönet illeti családomat, különösen a feleségemet, aki mindvégig a stabil bázist biztosította nekem. Büszke vagyok a gyerekeimre is, és bár el tudtam volna képzelni, hogy mérnöki pályára lépjenek, de nem így történt. Nagyobbik lányom (45), ügyvéd, és két unokával is megáldott, nem kis bánatomra tizenegy éve Máltán élnek. A kisebbik lányom (39) Budapesten él és praktizál: pszichológus, terapeuta, coach. A vőlegényével tett néhány évnyi bécsi kitérő után, hál' istennek hazajöttek.

– Mérnökként sokat jelentett nekem ez a szervezet és az elnökként megélt minden perc. Az utódaimnak azzal a gondolattal nyújtom át jelképesen a stafétát, hogy ne feledjék, mi nem hetekre, hónapokra, hanem évtizedekre, évszázadokra tervezünk, építünk. Ez az, ami megteremti a különbséget a percmemberek és a mérnökök között.

CSEH TERÉZ

Középen a Mikoviny díjasok

Tisztújítás a KEM Mérnöki Kamarában

A Bán család ICOMOS-díjas Naszályi Vízimalma adott otthont a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara tisztújító Taggyűlésének. Az összejövetelen a tagság megtekintette a példásan felújított műemlékegyüttest és az azt körülölelő arborétumot.

A taggyűlés hivatalos részében az ilyenkor szokásos beszámoló, költségvetési tervek elfogadása után Komjáthy László elnök a szokásos egy év helyett 24 esztendőre tekintett vissza. Beszédje végén bejelentette, hogy lemond tisztségéről.

Az összejövetelen a kamara által 2003-ban alapított Mikoviny Sámuel-díjakat is átadták Fortághné Csipke Katalinnak és Tóth Mihályné Rábai Mária-nak. Örökös Tag címet kapott – a 75. életévüket betöltött tagok közül – Sasvári József, Csete Ottóné, Kárpát Csaba, Magyar Mihály, Ölveczki Gyula, Pászty György, Sóki Imre, Vejtey Tiborné és dr. Wernsdörfer Ferenc.

Ezt követően a kamara jelenlévő tagjai megválasztották új elnökségüket és a taggyűlés tagjait, bizottságait, Komjáthy Lászlónak pedig a Tiszteletbeli Elnöki címét adományozták.

Fotó: Kiss T. József

A frissen választott elnökség és küldöttek jelenlévő része

Takács Zsuzsanna

A megyei műszaki értelmiségi szolgáltató-központra a legbüszkébb

Leköszön a mérnökök jobb keze

Takács Zsuzsanna nevét jól ismeri a Komárom-Esztergom megyei mérnöktársadalom, hiszen több mint két évtizedes titkári munkája során, csapatának élén számos eseményt, képzést szervezett a számukra, segítette őket érdekérvényesítési, jogi, vagy épp panaszügyeikben. A MTESZ, a KEM Mérnöki Kamara és a KEM Építész Kamara titkáráként kulcsszerepet játszott a három szervezet feladatainak összehangolásában. Elmondhatja magáról, hogy sikerekben gazdag pályát hagy maga mögött, most, hogy átadja a stafétát a fiatalabb generációnak.

– *A Kertészeti Egyetemen végzett élelmiszeripari mérnökként. Ez volt mindig is az álma?*

– A sport mindig meghatározó volt az életemben, felmerült a lehetőség, hogy testnevelő tanár legyek. Ugyanakkor a kémiát is nagyon szerettem, így végül a tatai Eötvös Gimnázium kísérleti osztályába jelentkeztem, a biológia-kémia tagozatra, ahol olyan tanáraink voltak, mint Árendás Vera, Skoflek István és Körömdi Géza. Szakbiológus szerettem volna lenni, de a tizenkilencszeres túljelentkezés elbátorítatlanított, így inkább a KE-re jelentkeztem, majd később a Számviteli Főiskolát is elvégeztem. Pályakezddőként a Megyei Tanácsban kezdtem élelmiszer-higiénikusként. Sok hasznos dolgot tanultam itt, és széles ismeretségi körre tettem szert, aminek később hasznát vettem.

– *Hogyan lett titkár egyszerűen három szervezetben?*

– A Magyar Élelméztudományi Egyesület tagjaként, majd megyei titkáráként aktív részvevője, szervezője voltam konferenciáknak, szakmai utaknak, és bekapcsolódtam a szakértői munkákba is. Amikor a MTESZ 1989-ben meghirdette a titkári állást, megpályáztam. A Megyei Mérnöki Kamarának 1996-tól, alapítása óta a titkára vagyok, a Megyei Építész Kamara pedig 2006-ban kért fel erre a feladatra. A három szervezet közös titkársága egy jól működő szimbiózis, amivel mindenki nyer szakmai és gazdasági

szempontból is és az érdekérvényesítést illetően is.

– *Mit szeretett a leginkább ebben a rendkívül összetett munkakörben, és mire a legbüszkébb?*

– A három szervezet rengeteg féle szakterületéről kellett ismereteket szereznünk ahhoz, hogy segíteni tudjunk, így kicsit mindenbe belekóstolhattunk. A gyors jogszabályváltozások, követése komoly kihívást jelent a szakma gyakorlóinak, így ezen a téren is igyekeztünk helytállni, a segítségükre lenni, képzésekkel, joganyagokkal stb. Különösen nagy gondot fordítottunk a panaszügyek kezelésére, hiszen egy etikai eljárás elindításától még nem épül fel a ház, előbb mindig a megegyezést szorgalmazzuk a felek között. Sokszínű, változatos munkát végezhetünk, így semmi sem vált unalmassá.

– A legbüszkébb arra vagyok, hogy a három szervezet összehangolásával sikerült létrehozunk a megyében egy műszaki értelmiségi szolgáltató-központot, ami mindenki számára nyitott. Nem csak a tagjainkat segítjük itt, hanem a lakosságnak, a vállalkozásoknak is tudunk olyan szolgáltatásokat nyújtani, amelyek segítik őket a céljaik elérésében.

– Pici a csapatunk, a három szervezetnél mindössze hatan dolgozunk, és az adminisztratív, a közigazgatási feladatok mellett a szendvicsszállítástól az informatikusi teendőkön át a rendezvényszervezésig min-

dent mi csinálunk. Mindig azt, amire éppen szükség van.

– Nagyon jó a Csapat, mindenki magáénak érzi mindhárom szervezetet. Odafigyelünk egymásra, ismerjük egymás bűját-baját és persze örömet – ettől aztán jobban is érezzük magunkat a munkahelyünkön. Szerencsésnek mondhatom magam azért is, mert mindig támogató, inspiráló társadalmi vezetés volt mindkét kamarában és a MTESZ-ben is – fél szavakból megértettük egymást... Ezért szerettem mindig is itt dolgozni. Ha újra kezdeném a pályámat, és ismét felkérnének, gondolkodás nélkül vállalnám.

– *Visszavonulva a munkából mivel telnek majd a napjai?*

– Fokozatos lesz ez a visszavonulás, a titkári feladatokról ugyan lemondok, de a MTESZ-nél még egy darabig maradok, segítek, hogy sikeresen tudjam átadni a feladataimat. A továbbiakban szeretnék több időt tölteni a családommal, főleg a két és fél éves unokámmal. Remélhetőleg a sportra is több időm jut ezután. Mindig is szerettem mozogni, az általános iskolában tornász voltam, a gimnáziumban tájékozódási futó, télen síelek, korcsolyázok, és a biciklizést is nagyon kedvelem. Imádom a Balatont, és örömmel fordítom megnövekedett szabadidőmet az új hobbimra, a SUP-ra is. A munka és a sport szeretete tehát továbbra is megmarad, csak az arányok változnak a sport javára.

CSEH TERÉZ

Boldog születésnapot Grundfos Magyarország!

Udvar Csaba és Szundy Olivér a Grundfos Magyarország Gyártó Kft. gyárigazgatói

A 75 éve alapított dán gyáróriás hazai vállalata is jubilál

20 éves a Grundfos Magyarország

A '90-es évek végén döntöttek úgy Dániában a Grundfos cégcsoport vezetői, hogy a gyártás egy részét Dániából áthelyezik egy másik európai országba. Magyarországra esett a választás. Az ország központi elhelyezkedése, valamint a szakképzett munkaerő révén lett hazánk a motor és szivattyúgyártás egyik európai székhelye.

2000. október 10-én, 20 évvel ezelőtt adták át az első gyárat Tatabányán, majd 2002-ben a második üzemet is felavathattuk a Komárom-Esztergom megyei székhelyen. 2007-ben és 2013-ban pedig már Székesfehérváron bővült a Grundfos család további 2 gyártóegységgel.

– 20 év sikeres működés után már mondhatjuk, hogy a kezdeti tervek úgy valósultak meg, ahogy azt annak idején a tervező asztalon lefektették, és megtérült az a bizalom, amit anno Magyarország, ezen belül Tatabánya és Székesfehérvár kapott. Az elmúlt évek sikerei teszik lehetővé azt is, hogy a következő években is számít a Grundfos cégcsoport a GMH-ra, és meg-

határozó termelési központnak tekinti az országban működő 4 gyáregységet – mondta **Udvar Csaba**, a Grundfos Magyarország ügyvezető igazgatója.

A vírushelyzet miatt ugyan csak egy online ünnepi Town Hall megbeszélés keretében köszönthették a magyarországi kollégákat a két telephely vezetői, Szundy Olivér és Udvar Csaba, de ez semmit sem vett el ennek a meghatározó és fontos mérföldkőnek a jelentőségéből. A beszédekben elhangzott, hogy mennyire hálásak az itt dolgozók munkájáért, elkötelezettségükért, és hogy Magyarország szerepe mennyire kulcsfontosságú az egész cégcsoportot nézve. Régi képekkel és történetekkel elevenítették fel

a 20 év eseményeit, és egy kis ajándékcso-maggal kedveskedtek minden GMH-s dolgozónak.

Kivételes és különleges dolog a mai világban, hogy vannak olyan munkatársak is a Grundfosnál, akik a vállalattal együtt ünnepelnek, rögtön az alapításkor csatlakoztak, és 20 éve hűséges grundfososok. Emellett majdnem 400 kolléga ünnepli 15 vagy 10 éves jubileumát is a cégnél az idei évben. Ebből is látható, hogy a 3 legfontosabb érték, melyek mentén a vállalat működik, igenis a mindennapok része a dán szivattyúgyártónál: #Biztoskézben, #Helyesirány, #Emberilepték. Együtt sikeresen!

-NAPSUGÁR

Barátságuk ma is töretlen: Tóth Balázs és Homm Károly a HOMM Kft. ügyvezető igazgatói

Az üzlet nem tesz jót a barátságnak, de úgy tűnik, a barátság, az emberség jót tesz az üzletnek

30 év – 300 autóbussz – csarnokavató Székesfehérváron

30 sikeres esztendő, 300-nál is több, magas minőségű autóbussz, 540 elkötelezett dolgozó, naponta több mint 22 000 utas, havonta 1,5 milliónál is több megtett kilométer és nem utolsó sorban egy új 21. századi regionális központ Székesfehérváron. Ezek a számok tükrözik vissza a HOMM Kft. eddigi teljesítményét, ők azonban mégsem erre a legbüszkébbek. Homm Károly, az alapító és tulajdonostársa Tóth Balázs az emberi kapcsolatokat tartják az igazi értéknek, azt az emberközeli légkört, amit a cégen belül és akörül sikerült kialakítaniuk, és a mai napig megőrizniük. Ebből kaphattunk ízelítőt a csarnokszentelőn. Megható volt hallgatni a két barát, bátor vállalkozó történetét, néhány percben velük együtt újra átélni a küzdelmes éveket, az örömeiket, nem csoda hát, ha időnként alig-alig akadt levegő az óriási ipari komplexumban, különösen, amikor Spányi Antal, megyés püspök áldását adta az új központra és az ott dolgozóakra.

– Hol találtak egymásra és honnét a közös értékrend?

H.K.: – Az alapokat otthonról hoztuk magunkkal, hasonló neveltetésben részesültünk. Gyerekkori barátságra épült a kapcsolatunk. Zugligetiek vagyunk, együtt nőttünk fel a főváros XII. kerületében. Mindkettőnknek meghatározó volt a természet közelsége, a sport szeretete. A Zugligeti Sportegyesületnek tagjai voltunk, jártuk az országot, szinte minden hétvégén. Én emellett 20 éven át terepfutó is voltam.

T.B.: – A sport nekem is meghatározó volt az életemben, de csak amatorként úsztam, kerékpároztam. Az erkölcsi alapokat, a vállalkozói szemléletet otthonról hoztam. A szüleim alkalmazottak voltak, de arra tanítottak, hogy mindig úgy dolgozzak, mint ahogy a saját cégemben tenném.

– Mit tanultak, honnan jött a cégalapítás ötlete?

H.K.: – Bútorasztalos szakmunkásként végeztem, majd estin érettségiztem, és később a technikai minősítést is megszereztem. 1988-ban sikerült kijutnom Németországba, ahol a szakmám egy speciális területén dolgozhattam: különleges kiállítási standokat építettünk. Sokat tanultam itt, különösen a munkamorál tekintetében. A németeknél egy év alatt megkeresett jövedelmemből tudtam aztán megvásárolni egy 9 éves Ford Transit kisbuszt. Ez lett a vállalkozásom alapja. Mindig érdekelték a nyelvek, vonzott az idegenforgalom, hát belevágtam. Egy idő után már németül is vállaltam városnézéseket. Tíz éven át ez ment. Egyedül kezdtem, de aztán elkezdett gyarapodni a cég, az egy buszból kettő lett, majd három... Persze ehhez elengedhetetlen volt a szüleim támogatása is, saját erőből nem ment volna.

T.B.: – Vegyészként érettségiztem, majd a technikumon folytattam, de mire végeztem, rá kellett jönnöm, hogy ez nem az én világom. A katonaság után – egy-két vargabetűt leszámítva – Károly üzlettársa lettem. Ennek immáron 26 esztendeje.

H.K.: – 1994-ben, egy Rába túrán kérdeztem rá Balázásra, hogy nincs-e kedve csatlakozni a céghez. Gyerekkorunk óta ismertük egymást, jó ötletnek tűnt. Igent mondott, azóta együtt visszük a HOMM Kft.-t.

– A közös szál tehát a turizmus, az idegenforgalom lett?

T.B.: – Mindig szerettem utazni, az angolt készség szinten beszéltem. Huszonévesen turistacsoportokkal járni Európát – ki ne szeretne volna? Számtalan olyan helyre eljuthattam, ahová mások nem: gyárlátogatásokra, szakmai programokra. Öt évet töltöttem aktívan a volán mögött. A buszsofőr

Az első saját építésű regionális központ Székesfehérváron

abban a szerencsés helyzetben van – már, ha jól végzi a dolgát –, hogy mindenhová magukkal viszik, így mindent lát, amit az adott csoport meglátogat. Ebben más, mint a kamionsofőr, és én ezt a részét a munkámnak különösen élveztem.

H.K.: – A kamionos hiába járja be a kontinens valamennyi országát, vajmi keveset élvezhet belőle. A buszsofőrrel ez más képp van. Jómagam például jártam olyan bányában, ahol fúrófejeket gyártanak, végigjártam Magyarország összes veszélyeshulladék-megsemmisítő üzemét, de vittem delegációt Mátészalkáról Hollandiába, és végigültem velük azokat a szakmai programokat, amelyek például arról szóltak, hogyan működik egy kerteszet, egy kórház, egy szeméttégető, vagy épp mi a helyzet a szakmunkásképzéssel, a fogyatékkal élők munkához jutásával. Voltam Olaszországban, zárandokúton a ferences rendi szerzetesekkel, és kalauzoltam idehaza egy olasz Forma-1-es csapatot, én kísértém a főszakácsukat bevásárolni a nagycsarnokba, együtt étkeztem a csapattal, sőt egy alkalommal még a csapategyenruhájukba is beöltöztettek, és az edzésen a Forma-1-es autójuk kerekeit én tölthettem fel a kompresszorral. Persze ez ma már elképzelhetetlen lenne, akkoriban még más idők jártak! Hat évet ültem buszon, és azt mondhatom, hogy ez egy igazán különleges hat év volt.

T.B.: – Még ma is mennénk, ha megengednének a körülmények, mert ennek a lazasága, a sok színes, érdekes program, a jó és különleges társaság, a kitűnő ebédek, hangulatos vacsorák, mind-mind jó emlékeket idéznek.

– *Rengeteg buszos vállalkozás működik hasonló profillal. Hogyan tudtak érvényesülni az erős piaci versenyben?*

T.B.: – Mindketten imádjuk az autókat, és nem csak vezetni, de szerelni, építeni is. Sa-

ját kezüleg alakítottuk át a kisbuszainkat, a gyönyörű faburkolat exkluzívá, egyedivé tette a belteret, és ez sok megrendelést vonzott.

H.K.: – Az egyik kisbuszunk különösen kedves volt a szívemnek, mert a burkolatát abból a diófából készítettem, amit még a dédapám vett magának, és húsz éven át a padláson őrizgette. Nagyon szerették az utasaink a különleges diófa és cseresznyefa burkolatainkat, amitől a mi buszaink voltak a legszebbek Budapesten. Nem csoda, hogy vonzották a különleges utasokat is. Tucatnyi sztárt utaztattunk. Az egyediségünknek köszönhetően egy olyan jól fizető piaci rést találtunk, amit aztán uralni is tudtunk.

– *A buszaik ma is különleges formájúak. A járműépítés is felkerült a tevékenységi palettára?*

H.K.: – 1997-ben alakítottuk át az első három kisbuszunkat, furgonból varázsoltuk őket busszá, ahogyan ma is tesszük, természetesen mindig hivatalos módon, megfelelően dokumentálva. 1998-tól aztán mi magunk is járműépítők lettünk, de sajnos ez a vállalkozás hamar kudarcot vallott, komoly anyagi veszteséggel zárult. Jött a válság, csökkentek a megrendelések, de részemről túl nagy volt a szerelem, hogy csak úgy elengedjem ezt az egészet. Üzleti szempontból ez nagy hiba volt, nem is szívesen beszélek erről, mert még ma is fájó pont a számomra.

– *A keserű tapasztalatok miatt fordultak aztán más irányba?*

H.K.: – Abból lett elégünk – 2000 környékén járva, amikor még nyoma sem volt a válságnak –, hogy minden tavasszal el kellett adnunk egy-két buszt ahhoz, hogy talpon tudjunk maradni, majd ősszel vehettük vissza, hogy legyen elegendő eszközünk a

Spányi Antal megyés püspök megáldotta az új létesítményt és annak dolgozóit

megbízásokhoz. A szezonális uralta a tevékenységünket. Egy olyan hullámvasúton ültünk, ahol egyáltalán nem tudtuk élvezni a meredek lejtőket.

T.B.: – Tervezhető bevételek nélkül nincs cégépítés. Márpedig mi ezt akartuk. Az idegenforgalom kiszámíthatatlan, ezért próbáltunk olyan területet találni, ami fix bevételeket hoz. Az egyik kollégánónk lelt rá az újságban a dm-Drogerie Markt hirdetésére. Kétszáz főt kellett naponta, két-három busszal az agglomerációból a törökbálinti központjukba szállítanunk, illetve onnan hazajuttatnunk. Először kicsit szkeptikusak voltunk, de elnyertük a megbízást, és beleváltunk.

– *Nem érezték ezt visszalépésnek?*

H.K.: – A szakma picit lenézte ezt a területet, hiszen ide nem kellett igényes buszok, két nyelven beszélő sofőrök. A piacon lévő vállalkozások zöme olcsón, saját, néhány fős családi vállalkozásán belül igyekezett ellátni a feladatot, a jövedelmet pedig kivette a cégből. Mi ezzel ellentétben, az országban elsőként a különjáratoknál megszokott igény szintű buszokkal szállítottuk a dolgozókat, a bevételeinket pedig visszaforgattuk. Frissességet, egyfajta új szemléletet hoztunk erre a szolgáltatási piacra, és a partnereink ezt értékelték is.

T.B.: – Itt is a cégépítésre koncentráltunk. Tudtuk, hogy nem ülhettünk örökké a volán mögé – és nem is akartunk –, ezért, ha a szakmában felmerült egy jó szakember neve, akkor őt igyekeztünk megszerezni. Előfordult, hogy mindezt úgy tettük, hogy az adott pillanatban sem szükség, sem fedezet nem volt rá, de tudtuk, hogy ha egy ilyen ember beépül a rendszerünkbe, az egy megfelelő időpontban akár a tízéves bérét is képes lesz megtermelni. Ez be is jött. Szép lassan elindult az át-

A jellegzetes, egyedi arculattal rendelkező HOMM-buszok

rendeződés. 2003-ban a gödi Samsung volt a második, már kicsit nagyobb volumenű megbízásunk, és az árbevételünket tükröző tortaszeletek kezdtek megváltozni. Ma már oda jutottunk, hogy a bevétel 90%-a a dolgozói szállításból származik, és csupán a maradék 10% a közösségi közlekedésből és a különjáratból.

– Ehhez is nagy bátorság kellett!

T.B.: – A kockázatvállalási készségünkkel soha sem volt gond! Most is épp akkor vásárolunk, amikor mások eladnak. A minap vettünk öt autóbust. Épp az a lényeg, hogy most olcsón lehet vásárolni, frissíteni a járműparkot.

– Az új buszokhoz persze új feladat is jár. A napokban írjuk alá a Cserkész Szövetséggel a szerződést. Mi leszünk a hivatalos szállítók.

H.K.: – Nekem személy szerint is nagyon fontos ez az új vállalásunk. A fiaim is cserkészek, és nem egyszer láttam, milyen buszokkal viszik őket. Szemmel látható volt, hogy nincs mögöttük stabil gazdasági, műszaki háttér, megfelelő szerviz. Pedig gyerekeket szállítottak! Alapvetőnek tartom, hogy ha már tulajdonosként a nevemet adom valamihez, akkor az ne csak közgazdasági oldalon legyen maximalizálva, hanem a szolgáltatás igény szintje is igazodjon ehhez.

– Budapesten remekül prosperált a vállalkozás, miért nyitottak az ország más részei felé is?

H.K.: – A dolgozószállító piac ott működik, az igények ott jelentkeznek, ahol fejlett az

ipar, és az emberek nagy számban ingáznak a lakó- és a munkahelyük között. Elsőként a gödi Samsung megbízás mozdított ki bennünket a komfortzónánkból, de aztán már tudatosan kezdtük építeni ezt a vonalat: járatunk indult Szlovákiából, Nyíregyházán a honvédség által kiírt közbeszerzésen nyertünk; katonákat szállítottunk munkába és haza, idővel fel sem merült bennünk, hogy csak azért, mert a megbízás párszáz kilométerre van a budapesti központunktól, ne vállalnánk. Meg kellett tanulnunk, hogyan kell távolról járművet üzemeltetni, sofőrt irányítani. Nyilván nem építhettünk minden egyes buszunknak garázst vidéken.

T.B.: – 2012-től kezdtünk az országos lefedettségben dolgozni, ami elsősorban a szervezetépítésben jelentett komoly kihívást. Úgy kellett kialakítanunk egy rendszert, hogy az egymástól több száz kilométerre lévő telephelyeink önállóan tudjanak működni, ugyanakkor meg kellett teremtenünk azt a szakmai információáramlást, ami biztosította, hogy egy-egy egység tapasztalatait átjuthassanak a többibe. Olyan sémát kellett létrehozunk, amely működik Hódmezővásártól Sárvárig. Egyszerűnek tűnik, de nem az. Mi ezt nem tanultuk, nem a multiktól lestük, a saját kút fejünkből kellett kihúznunk, illetve olyan kollégákkal igyekeztünk körülvenni magunkat, akik ezt segítettek megteremteni.

H.K.: – Ma már van egy olyan modellünk, ami mindenütt alkalmazható. Ez az a know how, amire igazán büszkék lehetünk, no és arra, hogy ezt a rendszert úgy tudtuk felépíteni, hogy eközben mindvégig megmaradt

az emberközpontúságunk. Mert buszt bárki tud venni, a tőkeerős cégek zöme ezt meg is teszi, de közben megfedkedezik az emberei megbecsüléséről. Az anyagi helyzetükből adódóan úgy gondolják, bárkivel bárhogy beszélhetnek, bármit megtehetnek, ha megfizetik. Pedig hosszú távon ez nem elegendő. Ezek az emberek a munkatársaink, nagyon nagy hasznot termelnek, amiért megérdemlik nemcsak a maximális megbecsülést, de a külön köszönetet is.

T.B.: – Az idő visszaigazolt minket: 2018-2019-ben három nagy – Miskolc, Tiszaújváros, Mosonmagyaróvár – és több kisebb megrendelőnknek köszönhetően, 43%-kal bővült az árbevételünk. Az osztrák, az ukrán határról, Felvidékről indulnak reggelente a buszaink, és erre méltán büszkék lehetünk. Ebben jelenleg piacvezetők vagyunk, más buszos társaságok eddig nem vállalkoztak erre. Mindenki csak lokálisan működik, maximum a szomszédos megyéig tartó hatókörrel. Mi viszont folyamatosan bővítünk, tágitjuk a határainkat.

– A közösségi közlekedésben is szerepet vállaltak. Ennek miért érezték szükségét?

H.K.: – Ez egy teljesen új terület, új kihívás volt, és a fix bevételi forrásainkat bővítette. Az Európai Unió által elvárt közösségi közlekedés-liberalizációja jegyében 2005-ben a monopol helyzetben lévő Volánt kötelezték, hogy járatainak egy részére írjon ki közbeszerzési pályázatot, lehetőséget teremtve ezzel a kkv-knak. Az első próbakiírást mi nyertük meg, így ezen a téren is úttörő szerepet vállaltunk. A Budapest-Bána-Bábolna

A különleges avatón a szalagot – a busszal – Homm Károly és a mellette ülő társa, Tóth Balázs „vágta át”

járatot oda-vissza viszonylatban üzemeltetjük a Volán alvállalkozójaként. Ezt aztán további kiírások követték, csúcsidőben 25-30 busszal voltunk jelen a közösségi közlekedésben, annak minden feladatával: utasforgalom kezelése, jegy- és bérletértékesítés, buszüzemeltetés.

T.B.: – A szakma persze megint lekezelően állt a témához. Mi pedig már csak a szakmai kihívás miatt is részesei akartunk lenni ennek a szegmensnek. Pénzügyi siker ugyan nem volt, de rengeteget tanultunk. A Volánnal való kapcsolatunk 2016-ig tartott, ezer sebből vérzett, nagyon rosszul volt összerakva a rendszer, főleg az elszámolás része. A közösségi közlekedésben azonban ma is jelen vagyunk, de már saját jogon, Budaörs és Biatorbágy Önkormányzatával szerződöttünk erre a feladatra. Ez a harmadik lábunk a cégben, és elsősorban szakmai szempontból presztizsértékű. Kevés magánvállalkozásnak adatott meg ez a pozíció, és az ezzel járó szakértelem.

– Szeretik a presztizsértékű kihívásokat? A MOB hivatalos szállítója címre gondolok.

H.K.: – Amikor ezt a feladatot elvállaltuk, még nagyon kis cég voltunk, de belevágtunk, és igyekeztünk mielőbb felnőni a feladathoz. Úgy gondoljuk, sikeresen helytálltunk. Ma is büszkék vagyunk erre a vállalásunkra.

– Miért épp Fehérvárra tették az első, sajátépítésű regionális központjukat?

T.B.: – Az ötlet 2017-ben, az autóban, egy dugó kellős közepén ülve fogalmazódott meg. Felmerült az igény egy központi helyen lévő szervizpont, egy, a sofőröket megtartó központ kialakítására. Két feltételnek kellett megfelelnünk: egy stabil, nagy partnerünk közelében legyen – a fehérvári Denso Kft.

ilyen –, illetve, hogy jelentős számú ingázó legyen a térségben. Ezeknek a paramétereknek Székesfehérvár felelt meg a leginkább, főleg, hogy a Dunántúl középső részén van, ahonnan így könnyedén ki tudjuk szolgálni minden irányban az egységeinket. Fehérvár egy vállalkozóbarát város, ezt mi a gyakorlatban is megtapasztalhattuk, mind a szakhatóságok, mind az önkormányzat részéről.

– A céges világban – különösképpen a közlekedésben – egyre nagyobb hangsúlyt kap a zöld gondolkodás. Önöknél ez miben nyilvánul meg?

H.K.: – Már az alapoknál is odafigyeltünk, hogy amennyire lehet, megóvjuk az itt burjánzó zöld övezetet, sőt egy madárbarát kertrészt is beletettünk a tervekbe. A csarnok építése során sok zöldtechnológiát alkalmaztunk: a hűtés-fűtést teljes egészében hőszivattyús rendszerrel oldottuk meg, fákát ültettünk, virágos kertet alakítottunk ki. A buszmosónkban 95%-ban visszaforgatjuk a vizet, emellett esővizet gyűjtünk, azzal locsolunk. Sok apróságnak tűnik mindez, de ezek a megoldások komoly tételekként jelentkeztek az 520 millió forint összértékű beruházásban.

– 30 év alatt kik álltak önök mögött? Kikkel osztoznak a sikereken?

H.K.: – Megható érzés volt az ünnepségen levetítet, a múltmóról szóló kisfilmeket látni, a színpadon állva a mögöttünk hagyott 30 évről beszélgetni, és mindezt úgy, hogy az előttünk lévő sorokban ott ültek a legfontosabb partnereink, a megye és a város rangos vezetői, képviselői, a dolgozóink jelentős része, a barátaink és nem utolsó sorban a családunk. Mindannyiuknak köszönettel tartozunk, de különösképpen a feleségeinknek, akik nélkül egészen biztosan nem állhattunk volna a pulpituson.

De ugyanilyen köszönet illeti valamennyi munkatársunkat, megbízóinkat, mindenkit, aki segített minket ezen a hosszú úton.

– Nem csak önöket segítették, önök is sokat adnak másoknak. Melyek voltak a legemlékezetesebb pillanatok?

T.B.: – Az elmúlt évből két eseményt emeltünk ki az ünnepségünkön. Az egyik vállalásunkkal hátrányos helyzetben lévő gyermekeket segítettünk azzal, hogy egy budapesti programot szerveztünk a számukra, egy boldog napot adtunk nekik ajándékba. A másik, Károly spontán ötlete alapján született meg. 2020 elején zajlott a debreceni gyorskorcsolya EB, ahol felszabadultak üres helyek a nézőtéren. Mi megtöltöttük ezeket. Környékbeli gyerekeknek, több mint 500 lurkónak adtunk egy felejthetetlen sportélményt.

H.K.: – Egy nagyobb vállalást is tettünk a tavalyi esztendőben. A felvidéki Szepsi városából az iskolaigazgató keresett meg minket, hogy a magyar kormány ugyan egy komolyabb összeggel támogatta az iskolájuk megépítését, de létfontosságú lenne számukra az is, hogy legyen mivel ideszállítani a gyerekeket a környékről. Van egy kis pénzük, hogyan tudnánk valahogy megegyezni. Találkozó találkozózt követett, végig gondoltuk, mit tudunk tenni, és végül egy 55 fős, teljesen felújított autóbust az ajándékoztunk az iskolának. Mivel tudjuk, hogy az üzemeltetés, a szervizelés költségei súlyos terhet rónának az intézményre, két évre a szervizmunkákat is magunkra vállaltuk, ha pedig igénylik, ezt a vállalásunkat akár meg is hosszabbíthatjuk.

– Megkapó pillanatokat éltünk át Szepsiben a busz átadásakor. Úgy mentünk oda, hogy azt gondoltuk, sokat adunk. Hazafelé tartva már tudtuk, mi sokkal többet kaptunk.

CSEH TERÉZ

Adományház-átadó évfordulóra és az új otthonteremtési program debütálására készültek

FÉSZEKHÁZ – egy újabb program a családokért

AZ ADOMÁNYHÁZ

– A magyar kormány 2018-at a családok évének nyilvánította. Ehhez csatlakozva azon törtük a fejünket, hogy vajon mi, a HORIZONT Global Kft. csapata, mit tehetnénk a családokért. A vége az

lett, hogy a „JÓNAK LENNI JÓ!” Program keretében felajánlottunk egy kiváló minőségű, energiatakarékos, kulcsraélt otthon egy nagycsalád részére. Tettük ezt azért, mert meggyőződésünk, hogy hazánk jövője a gyermekeiket felelősséggel nevelő nagycsaládok kezében van. Szerettük volna felhívni mások figyelmét is erre, és egyúttal példát is állítani, rámutatni, hogy fontos segíteni őket.

– A minden igényt kielégítő adományház átadására 2018. szeptember 11-jén került sor Budapesten, a XXIII. kerületben. A Tódor család 160 négyzetméteres otthona a saját fejlesztésű, több mint 20 éve szabadalmaztatott HORIZONT technológiával készült, kevesebb, mint 3 hónap alatt. A kivitelezés során folyamatosan figyelembe vettük a négygyermekes család igényeit, kívánságait, szükségleteit.

– Most készültünk megünnepelni az átadó második évfordulóját, és ráadásul ez alkalomból egy nagyszabású sajtónyilvános esemény

Két éve már annak, hogy a budapesti Tódor család álma – egy saját családi ház – végre teljesülhetett. A ötvenötmilliós, HORIZONT technológiával épült otthon mellé végül egy tiszteletbeli nagypapát is kaptak, aki azóta is rendszeresen látogatja a családot. Így tett volna most is, szeptember 11-én, ám a Covid-járvány közbe szólt. Az adományház átadásának második évfordulójára ugyanis Dienstmann Tamás, a HORIZONT Global Kft. ügyvezető igazgatója nem csak ünnepi látogatásra készült, de az új HORIZONT otthonteremtési program, a FÉSZEKHÁZ hivatalos bemutatóját is erre az alkalomra időzítette. A meghívott vendégek bánatára sajnos a „nagyszülői” látogatás, az ünnepi bemutató elmaradt, de némi kárpótlást adhat alábbi rövid vissza-, illetve előzetekintésünk Dienstmann Tamás tolmácsolásában.

keretében szerettük volna bemutatni – mintegy az Adományház folytatásaként kifejlesztett – FÉSZEKHÁZ Országos Programunkat, mivel időközben úgy döntöttünk, hogy nem csak egy családnak szeretnénk segíteni.

A FÉSZEKHÁZ PROGRAM

– Átgondoltuk, melyek a legfontosabb szempontjai egy családalapítás előtt álló párnak. Arra jutottunk, hogy a fiatalok gyorsan, korszerű, energiatakarékos, de ugyanakkor megfizethető, az igényeikhez igazodó, a későbbiekben pedig bővíthető otthon szeretnének. Ezek alapján fejlesztettünk ki egy szabadalmaztatott építési rendszert – a FÉSZEKHÁZ-at -, mely ipari sorozatgyártással, modulárisan készül.

A fiatalok egy oktatóprogram segítségével „csináld magad” módon, vagy, ahogy régen mondták, kalákában, akár néhány barátjuk, vagy családtagjuk segítségével fel tudják építeni saját házuk szerkezetét. Természetesen a szakipari munkákat már megfelelő végzettséggel, gyakorlattal bíró szakemberekre kell bízni.

A család gyarapodásával az épület – akár néhány héten belül –, igény szerint tetszőleges méretűre bővíthető.

A FÉSZEKHÁZ prototípusát felépítettük, a telephelyünkön bármikor megtekinthető. Mi ennél is tovább szeretnénk menni: a hatóságokkal és a kormányzati szervekkel együttműködésben szeretnénk ebből egy otthonteremtést támogató országos programot indítani. Ezen még dolgozunk, de a fejleményekről – reményeink szerint – hamarosan beszámolhatunk. Addig – ha a járvány engedi – „fogadott nagypapaként” igyekszem eleget tenni kötelességemnek, meglátogatni, segíteni a Tódor-„unokákat”.

CSEH TERÉZ

ÖNKORMÁNYZAT

HÍREK, INFORMÁCIÓK RÉGIÓNK TELEPÜLÉSEIRŐL

„Egyfajta kettősség jellemzi a célkitűzéseinket: egyik oldalról igyekszünk az élet minden területén a legmagasabb szolgáltatási színvonalat nyújtani az itt élőknek, másik oldalról mindezt úgy szeretnénk megtenni, hogy elkerüljük a városiasodás nem kívánatos effektjeit.”

BEKE LÁSZLÓ

Megnyílt a Tatabányai Szakképzési Centrum

A projekt megvalósításával a Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát – Péch Antal Technikum alkalmassá válik hat ágazat (gépészet, közlekedésgépészet, vegyészet, informatika, villamosipar-elektronika, sport) és tizenkét szakképesítés esetében teljesítési megbízotti feladatok ellátására, a kor követelményeinek megfelelő, modern eszközparkkal. Ezeken túl cél az is, hogy ezzel a beruházással segítsük a cégek szakemberigényének kielégítését magas színvonalú szakmai képzéssel, illetve a vállalati igényeknek megfelelő tanfolyami oktatással. A kialakítandó laborokban lehetővé válik a leendő vállalati oktatók képzése is, így segítve a duális képzés személyi feltételrendszerének kialakítását.

Tatabánya

Az A-Híd Zrt. a várost átszelő vasútvonal keresztezésével alakítja ki Bánhida és Sárberek között a kapcsolatot, aluljáró épül és egy vasúti hídon is dolgoznak.

Cikkünk a 35. oldalon

Kisbér

„Tervünk, hogy kisbéri félvér fajtájú lovakat hozzunk ide, hiszen Magyarországon az őshonos összes lófajtának van állami fenntartású állománya, kivéve ezt.”

Cikkünk a 37. oldalon

Warvasovszky Tihomir

Warvasovszky Tihomir nyugdíjba vonult

„Mindig a közjóért dolgoztam”

Nyugállományba vonult Warvasovszky Tihomir, az Állami Számvevőszék alelnöke, aki 9 évig országgyűlési képviselőként, 12 évig pedig Székesfehérvár polgármestereként dolgozott. Az utolsó munkában töltött napjai egyikén zajlott beszélgetésből kiderül, mire büszke igazán, és mit üzen azoknak a fiataloknak, akik most kezdik meg pályájukat a köz szolgálatában.

– Vissza tud emlékezni arra a pillanatra, mikor kiderült, hogy az ÁSZ alelnöke lesz?

– Persze, a mai napig erősen él bennem. Én amúgy nem készültem az Állami Számvevőszékhez. 2010 tavaszán azt terveztem, és készítettem elő, hogy az önkormányzati választások után hogyan indíthatnám majd el a következő 4 évet polgármesterként. Nagyon szeretem Székesfehérvárt, szerettem, amit csinállok. Emellett úgy érzem, az emberek többségében elégedettek voltak a munkámmal. Az alelnöki felkérést nagy meglepetésként, egyúttal elismerésként éltem meg. A válaszára 2 hét gondolkodási időt kaptam. 1 hét után döntöttem úgy, hogy fájó szívvel itt hagyom az önkormányzatot, és óriási kihívásként elfogadom a jelölést. Arra gondoltam: hatalmas megtiszteltetés, hogy az ember olyan magas szinten dolgozzon a közjóért, az emberekért, a közpénzügyi helyzet javításáért, az önkormányzatok gazdálkodásának stabilitásáért, ami nem mindenkinek adatik meg.

A kinevezéshez pedig természetesen az Országgyűlés kétharmados többségének támogatása is kellett.

– Alelnökké való megválasztása idején már hosszú hónapok óta elsőszámú vezetők – elnök és alelnök – nélkül működött az ÁSZ. Azt is mondhatjuk, hogy a számvevőszéket rendezetlen állapot jellemezte ekkor?

– Igen. Érdekes élmény volt a szervezetbe való belépés, egyértelműen látszott, hogy hiányoznak az elsőszámú vezetők: alelnöke már régen nem volt a számvevőszéknek, elnöke pedig több mint fél éve, a hivatal vezetését az akkori főtitkár látta el. Domokos László elnök úrral azonnal éreztük, hogy van mit tenni a szervezet átalakításában, a módszertanokban, a szervezeti struktúrában. Emellett pedig további kihívásnak számított, hogy az ország költségvetése 2011-ig mélyponton volt, óriási külföldi adóssággal, az önkormányzatok hatalmas

eladósodásával, átláthatatlan gazdálkodással. Épp emiatt a kezdetektől fontosnak tartottuk, hogy a Számvevőszék minél több eszközzel járuljon hozzá a jól irányított államhoz, a válságból való kilábaláshoz.

– Alig egy évvel az ÁSZ új vezetésének hivatalba lépése után új számvevőszéki törvényt fogadott el az Országgyűlés. Miért volt szükség erre?

– Az akkor hatályos, 1989-es törvényt az adott gazdasági helyzet, illetve az azokból fakadó kihívások jelentősen túlhaladták. Ezért is tartom jelentősnek, hogy az Alaptörvény elfogadása után első sarkalatos törvényként született meg az új számvevőszéki törvény 2011 nyarán, még az Alaptörvény hatályba lépése előtt. A jogszabály által erősödött az ellenőrzési és szervezeti függetlenség, továbbá deklarálva lett az ellenőrzötték intézkedési tervkészítési és közreműködési kötelezettsége, melyek nem teljesítése esetén a törvények egyértelmű szankciókat is

előírnak. Végleg lezárult a következők nélküli ellenőrzések korszaka Magyarországon.

– Az új törvénnyel egy teljes szervezeti megújulás vette kezdetét. Milyen fő célokat tartottak szem előtt a változtatások végrehajtása során?

– A fő célokat az Alaptörvény és a 2011-es ÁSZ-törvény is tartalmazza: a tanácsadó szerep erősítése, jól irányított állam, átláthatóság, elszámoltathatóság, integritás. Az első 1-1,5 évben sokszor éjszakába nyúlóan dolgoztunk, tárgyaltunk a szervezet átalakításáról, szervezeti és működési szabályzatáról, ügyrendekről, és másnap reggel persze folytattuk a munkát. Emellett pedig természetesen nagy erővel ellenőriztünk: egyre több jelentést adtunk ki, nőtt a lefedett területek száma, illetve az ellenőrzés alá vont közpénzek és közvagyon nagysága. 2011-ben a főváros, a megyék, a megyei jogú városok és 62 város ellenőrzésével indítottunk, és büszkéek lehetünk arra, hogy az Országgyűlés megállapításaink, következtetéseink és javaslataink figyelembevételével döntött később az önkormányzatok pénzügyi konszolidációjáról. Részt vettem a monitoring alapú ellenőrzés kialakításában is, aminek eredményeként az ÁSZ 2020-ra képessé vált arra, hogy mind a 3197 önkormányzathoz eljusson. Ezt hatalmas eredménynek tartom.

– Pályafutásából mire a legbüszkébb?

– Nehéz erre válaszolni, összességében talán azt mondhatnám, hogy amit fiatalon elképzeltem, elhatároztam, ahhoz képest sokkal többet sikerült elérnem. A Jó Isten akaratából mindig olyan helyeken dolgozhattam, ahol ki tudtam teljesedni, meg tudtam valósítani, amit szeretnék. Úgy érzem, hogy ennél többet nem is kívánhat az ember.

– Mit üzen azoknak a fiataloknak, akik most kezdik meg a közszolgálati pályájukat?

– Higgyenek abban, amit csinálnak, és legyenek büszkéek rá. Minden munkavállalónk hozzátesz ahhoz, hogy Magyarországon a közpénzügyi helyzet javuljon. Higgyék el, mindig megtérül,

ha az ember a cselekedeteiért vállalja a felelősséget. Egy szakmai tanácsom is van: illik mindig naprakésznek lenni, néha tehát muszáj a szabadidőt rááldozni, hogy az ember utána olvasson dolgoknak, állandóan tanuljon, képezze magát. Sohasem szabad hátradólni, és tapasztalatból mondhatom: közszolgának lenni nagyon szép dolog.

– Mit érez, ha most az első nyugdíjas napjára gondol?

– Lezárul egy életszakaszom, az eddigiekhez fogható szakmai kihívások már nem fognak érni. Nyilván meg fogom találni a feladataimat, gondolkodom például újra az oktatáson. Emellett ennyi idősen, másfél éve elkezdtem az angolt tanulni, hiszen bár németül jól tudok, az kevés a mai világban. Skype-os órákat veszek, rengeteg házi feladatot oldok meg. Persze magam mögött tudhatom a kiegyensúlyozott családomat, a feleségemet, a lányomat és a fiamat, van 4 csodás unokám, egy kis kertem, ott leszek a fehérvári focimeccsen is.

– Az elmúlt 10 évben is a Magyar Királyok városában élt. Miért nem költözött fel soha Budapestre?

– Eleinte volt róla szó, de aztán komolyan sosem fontolgattam. Ragaszkodom Székesfehérvárhoz. Itt éltek a nagyszüleim, a szüleim, engem minden ideköt. Az tény, hogy az M7-esen nem könnyű eljutni Budapestre hétfőnként, általánosságban napi 2,5-3 órára elment utazással. Reggelente azonban én mindig aktívan töltöttem az időt, olvastam útközben a híreket, az emailjeimet, készültem az aznapi értekezletekre. Ez egy életforma, meg lehet szokni, sőt, talán még azt is mondhatom, hogy a sok, utazással eltöltött idő is hiányozni fog. Emellett pedig szeretném kiemelni, hogy én sosem anyagiakban mértem, hogy mit értem el: számomra nagy büszkeség, hogy ha végigmegyek a városban, akkor a régi kollégák és itt élő emberek megállítanak, beszélgetnek velem. Itt vagyok otthon.

**A WWW.ASZ.HU INTERJÚJA ALAPJÁN
ÖSSZEÁLLÍTOTTA: VEÉR KÁROLY**

ELKÉSZÜLT A 3,5 MILLIOMODIK

MAGYAR SUZUKI

Esztergom - 3,5 millió Suzuki modell készült közel 30 év alatt a japán leányvállalat esztergomi üzemében, 123 országba. A nemzetközi autóipari vállalat hatalmas utat járt be Magyarországon az 1991-es kezdetektől az elért jubileumig, hiszen fél évszázad után elsőként hozta vissza az autógyártást hazánk-

ba, és lett mára az ország 10. legnagyobb árbevételű vállalata.

A LEGMENŐBB MUNKÁLTATÓK

KÖZÖTT A BRIDGESTONE

Tatabánya - Idén is elnyerte a "Kiemelkedően vonzó és felelős munkáltató" címet a Bridgestone Tatabánya, amelynek B-Pink! - a Te egészséged, a Mi törődésünk! elnevezésű kampánya bronz minősítést kapott a példaértékű Munkáltatói Márkaépítés díjon. A díj célja, hogy bemutassa és elismerje a leg-

jobb hazai munkáltatói márkaépítési gyakorlatokat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a munkahelyek minél örömtelibbek, igényesebbek és vonzóbbak legyenek a munkavállalók számára.

2700 ÉVES LELETEK A CSURGÓI KASTÉLYBAN

Fehérvárcsurgó - Tudományos jelentőségű, látványos ősrégészeti leleteket állítottak ki a Károlyi Kastélyban: a Kr.e. 7. századból származó tárgyak a kastély egykori vadasparkjának a halomsíraiból kerültek elő. A látogatók a Hallstatt kultúrát képviselő kincsek közül találkozhatnak például grafit díszes, geometrikus mintájú díszkerámiával, vas lószerszámokkal, lándzsákkal, bronzból készült fibulával és ékszerrel is.

Környe madártávlatból is impozáns látványt nyújt (Fotó: Pintér Sándor)

Beke László, Környe Aranygyűrű-díjas polgármestere

Mindenből a legjobbat, legmodernebbet szeretnék, de a falusias légkör marad!

Környeinek lenni jó

Tatabánya főszezsédja, Környe látványosan fejlődött az elmúlt évek során. A felújított intézményeken, átadott közösségi tereken túl mi sem igazolja jobban sikereiket, minthogy polgármesterük, Beke László 2018-ban átvehette a Magyar Önkormányzatok Szövetségének Aranygyűrű-díját, illetve hogy tavaly szeptemberben a „Magyar falu – kihívások, helyi válaszok” mottóval meghirdetett pályázatnak is ők lettek a nyertesei, elnyerték a Falumegújítási díjat. Az első helyezett privilégiuma, hogy képviselheti hazánkat az Európai falumegújítási díjért folytatott küzdelemben. A külvilág elismerését az a tény is megerősíteni látszik, hogy a lakosságszám folyamatosan nő, egyre többen szeretnék környeiek lenni.

– *Kik és hányan lakják ma Környét, honnan érkeznek az új betelepülők?*

– Községünk sváb gyökerekkel rendelkezik, és ez természetesen hatással van mind a küllemére, mind kultúrájára. Az itt élők zöme az 1947-es lakosságcsere során került ide. Az európai nagyhatalmak szörnyű egyezségének következményeként a környe svábok jelentős részét kitelepítették, és helyükbe a Felvidékről – a mai Szlovákia, az egykori Csehszlovákia – határmenti falvaiból telepítettek be ott élő magyar családokat. Az elűzöttek csupán egyetlen zsáknyi vagyonukat vihették magukkal. Ezekről az időkről minden évben megemlékezünk, felidézünk a szörnyű napokat azért, hogy ne feledjük, s hogy ez a csúfság soha többé ne ismétlődhesen meg.

– Környe nevét sokan az itt működő Állami Gazdaságról, vagy még inkább a későbbi Mezőgazdasági Kombinátról ismerik, mely fénykorában több mint 2200 családnak – helyieknek és környékbelieknek – biztosított megélhetést. A nagyvállalat jelenléte a lakosságszámban is megmutatkozott: 1980-ban a frissen átadott, új iskolát azonnal bővíteni kellett, annyi volt a gyerek a faluban. A 90-es évek elején a, b és c osztály is indult.

– A privatizáció nem volt egy sikertörténet, legalábbis annak a 2200 embernek, akik korábban a kombinátban dolgoztak. A céget felszámolták, így Környének új perspektíva után kellett néznie. Szerencsére kiváló adottságainak köszönhetően ezt meg is találta a Tata-

bányai Ipari Parkhoz való csatlakozással. Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata, az ipari parkot fenntartó IPH Kft. és Környe önkormányzata erős hármasságként működött, működteti és fejleszti az ipari parkot, természetesen alkalomadtán együttműködve a kormánnyal is.

– 2014 volt az első évünk, amikor az ipari parkból befolyó iparüzési adóbevételeink meghaladta a településen élők és tevékenykedők befizetett adóforintjait. Számunkra tehát ez egy sikertörténet lett, ami lehetővé teszi a fejlődésünket. A bevételeinket arra igyekezzünk fordítani, hogy egy élhető, színvonalas szolgáltatásokat biztosító települést alakítsunk ki magunk körül. Azt, hogy jó úton járunk, a folyamatos lakosságszám-növekedés mindennél ékebben bizonyítja. Míg friss polgármesterként, a 2006-ban kialakított 7 építési telket évenként kínálgattuk, a tavalyi 25-öt pillanatok alatt elkaptuk. Jelenleg több mint 50 létrehozásán dolgozunk, de már most meghaladja a 150-et a jelentkezők száma. Nagy az érdeklődés, sok fiatal költözik ide, hál' istennek, gyarapodunk, idén 4720 környeivel kezdtük meg az évet. Igyekezzünk újabb és újabb területeket vásárolni, újabb építési telkeket kialakítani.

– *Mi a megfogalmazott stratégiai cél, hová, merre tartanak?*

– Egyfajta kettősség jellemzi a célkitűzéseinket: egyik oldalról igyekezzünk az élet minden területén a legmagasabb szolgáltatási színvo-

latat nyújtani az itt élőknek, másik oldalról mindezt úgy szeretnénk megtenni, hogy elkerüljük a városiasodás nem kívánatos effektjeit. Olyan léptékű fejlesztéseket szeretnénk, amelyek lehetővé teszik, hogy megmaradhasson a falusias légkör. Úgy jó, ha ismerjük a szomszédjainkat, akikkel, ha összefutunk, barátként üdvözljük egymást.

– A faluról ma még az a kép él bennünk, hogy az ott élők hátrányban vannak a városiakhoz képest. Pedig ez nem mindenütt igaz. Környe már jócskán ledolgozta ezeket a lemaradásokat. Ma már több az előnye, mint a hátránya, ha valaki környeiek. Majdnem minden elérhető itt, amit egy város nyújtani tud.

– A fejlesztéseinket természetesen az intézményrendszerünk teljes korszerűsítésével kezdtük, és azt folyamatosan tovább is építjük. Megújult a polgármesteri hivatal, a művelődési ház, a felnőtt és a gyermekorvosi rendelő, a védőnőket, az időseket szolgáló intézményeink, és új óvodát építettünk bölcsődével.

– Menetközben arra is rájöttünk, hogy első sorban a közösségi helyeinkre érdemes fókuszálnunk, mert azt tapasztaltuk, hogy ez adja a legtöbb élményt az itt lakóknak, segíti a kötődést a faluhoz. Első ízben 2007-ben, a templom előtt felállított betlehemünk mutatta meg ezt az igényt, és adta meg ezt az élményt. Jó volt családostul elszélni odáig, és megcsodálni, örülni annak, hogy a miénk. Ezt az érzést igyekezzünk minél több helyen megteremteni. Jó példa volt erre a polgármesteri hivatal körül

Környe tópart - Kit ne varázsolna el ez a látvány? (Fotó: Lencz Tímea)

A polgármesteri hivatal körüli park kedvelt közttere lett Környének

kialakított nyitott park is, ami előtte egy zárt udvar volt, teli limlommal, most pedig egy olyan hely, ahová sok környei büszkén hozza el az ideérkező távoli ismerőst, hogy megmutathassa, milyen szép helyen él. Persze voltak aggódó hangok is: be fognak törni, ha nincs kerítés... a hivatal magára költi a pénzt... De nem nekik lett igazuk. Hasonlóképpen gondolkodtunk az óvoda építésein is, a mellette lévő teret rendezvénytérnek megálmodva, aminek a másik oldala a plébánia, a falu legreggbbi műemléképülete, amit szintén felújítottunk. Ez a közösségi tér is számos sikeres programnak adott már azóta otthont.

– A tó környékét is parkosítottuk, edzésekre alkalmas kültéri fitness tér várja a sportolni vágyókat, és hamarosan – helyi kezdeményezésre – egy szakaszonként jelölt futópályát is kialakítunk.

– A tanári pályát hagyta ott a polgármesteri székért. Mennyire más ez a világ, hogyan látja mindezt másfél évtized tapasztalattal a háta mögött? Milyen értékekre helyezi a hangsúlyt településvezetőként?

– Nagyon szerettem tanítani, volt idő, amikor létszámhiány miatt vissza-visszajártam az iskolába, de hamar rájöttem, hogy két lovat egyszerre nem tudok megülni. Amibe belevágok, azt igyekszem jól csinálni. Ahogy az iskolában, itt a hivatalban is emberekkel kell foglalkoznom. Úgy gondolom, fogékonyak kell lenni, ráhangolódni arra, hogy vajon mire vágynak az itt élők, mi fontos nekik? Ha ez sikerül, akkor jó dolgokat lehet polgármesterként tenni.

– Az értékrend tekintetében a hagyományaink megerősítésére, megőrzésére igyekszem helyezni a hangsúlyt, arra, ami igazán környei. Olyasmire gondolok, mint például az egyházi tulajdonban lévő plébánia, amit egyéb forrás hiányában a közösségünk újjított fel – a tető és a földem kivételével, mert arra még Leader

pályázatból jutott támogatás –, és ennek eredményeként közösségi térként is élvezhetjük, számos programunk helyszínéül szolgál.

– Mindig arra törekszünk, hogy amit létrehozunk, egyrészt hosszú távon is üzemeltethető legyen, másrészt működjön! Használják az emberek. Eddig szerencsére sikerrel jártunk, a játszóterek tele vannak, a művelődési házunk éves látogatószáma meghaladja a 25 ezret, a Községi és Tájház évente több mint 100 családi, céges vagy más esemény helyszíne. Olyan kisebb attrakciókra törekszünk, amelyek színesítik az itt élők mindennapjait, és amiért érdemes másoknak is idejönniük. Ilyen lesz például a kerékpárút mentén egy kis múzeumunk is, ahol a feltárt leletek alapján a római kori Környét ismerhetik majd meg a látogatók. A közelmúltban ugyancsak a kerékpárút mellett helyeztünk el három pihenőhelyet: kis beülős házikó, biciklitartó, szelektív hulladékgyűjtő, ami reményeink szerint a zöld gondolkodást serkenti.

– Sorra érkeznek az elismerések is, 2018-ban a polgármesternek járó Aranygyűrű-díj, tavaly a Falumegújítási díj – mit szólnak mindehhez az emberek?

– Azt éreztem, hogy büszke ránk a falu, mert hangsúlyozom, az elért eredmények nem egy ember, nem a polgármester érdeme, én csak átveszem a díjakat. Ez egy csapatmunka, amiben benne van a teljes képviselőtestület és mindazok a környeiek, akik bele kívánnak szólni. Sőt, olykor külsőket is megkérdeztünk, legutóbb például a ludwigsburgi államigazgatási főiskola hallgatóit, akik tanulmányútjuk során megismerték településünket, és a látottak alapján kérésünkre fejlesztési és egyéb ötletekkel segítettek a munkánkat. Szuper javaslatok születtek: gyógynövénykert, többnyelvű bemutatótáblák és még sorolhatnám.

– A helyi kezdeményezéseknek ugyancsak örülünk, és felkaroljuk azokat. A korábban

említett tó körüli futópályát például úgy fogjuk továbbfejleszteni, hogy a 3000 méteres kört jelzésekkel 100 méteres szakaszokra bontjuk. Így könnyedén mérhetőek lesznek a rövidebb távok is, kombinálhatóbbak az edzésprogramok. Ez egy apróság, de meggyőződésem, hogy sokaknak fog örömet szerezni.

– Az ipari parkban lévő cégek javaslataira is fogékonyak vagyunk. A Henkellel például két éve belekezdünk egy profi futóverseny szervezésébe, ami hallatlanul nagy sikert aratott, több mint 200 induló volt.

– Szerencsére az ipari parkban letelepedett cégek mindegyikével kiváló kapcsolatot ápolunk. Az első pillanattól részt veszünk a folyamatainkban, a szerződéskötés idejére már kikristályosodik, mit tehetünk egymásért. A befizetett adóikból fejleszteni tudjuk a településünket, és ezért hálásak is vagyunk, de arra is odafigyelünk, hogy mindennek a gyümölcsét ők is élvezhessék. Éppen ezért térítésmentesen bocsátjuk rendelkezésükre – ahogy természetesen valamennyi környei vállalkozásnak, akiket ugyancsak megbecsülünk – intőjeink teremt, közösségi tereit, amit ők értékelnek is. Így tudjuk elérni, hogy magukénak érezzék a településünket.

– A többi között ezért is jó a faluméret, hiszen közel vagyunk az emberekhez, az itt élőkhez, az itt dolgozókhöz, eljutnak hozzánk az észrevételeik, javaslataik, és mi komolyan vesszük azokat. **Egyetlen átkot hordozunk csupán – és a megoldásához a saját forrásunk, a saját hatáskör nem elegendő –, a rajtunk átzúduló gépjárműforgalmat. Az illetékes minisztérium és a szakma támogatását élvezzük, de az elkerülő út megépítése még valamiért mindig várat magára. Az egész térségnek rendkívül fontos ez az ügy: a lakosság mellett az ipari park cégvezetői éppúgy sürgetik, mint a környező települések polgármesterei. Nagyon várjuk a mielőbbi megépítését!**

CSEH TERÉZ

Fotó: Mazán Tibor

Topolcsik Melinda, Beke László, Magyarits Katalin iskolaigazgató és Ercsey Áron, a kivitelező vállalat igazgatója avatta fel a játszóparkot

Példaértékű az együttműködés a Bridgestone-nal

Új játszóparkot avattak Környén

Környe község és a Bridgestone Tatabánya Gyártó Kft. közös beruházásának köszönhetően, az eddigi 2800 m² helyett mostantól mintegy 8 kosárlabda-pályányi, összesen 3500 m² nagyságú terület áll a településen élő gyermekek rendelkezésére, ha játékról van szó. Az új játszópark egy részét kifejezetten a kisebbek számára alakították ki: a régi hársfák árnyékában hatféle mozgás- és egyensúlyfejlesztő játék, homokozó, pörgő és ivókút is megtalálható.

A terület szomszédságában kapott helyet az iskolai atlétika pálya, a nagyobbakat pedig csőcsúszda, földbe épített trambulín, kötél-pálya és sok más kalanddal kecsegtető játék várja. A kivitelezés során olyan lankás területet is kialakítottak, amely télen alkalmas lesz a szánkózásra. A 2018-ban indult, 130 millió forintos beruházás összköltségéből 20 milliót biztosított az abroncsgyártó vállalat.

– A Bridgestone Termelő kft igazgatónője, Topolcsik Melinda vezetésével – mondta köszöntőjében **Beke László**, Környe polgármestere –, többen is itt vannak ma ezen az avatón a cégtől, ami nem véletlen, mert mi már több mint egy évtizede együtt dolgozunk. A Bridgestone nagyon komolyan veszi, hogy társadalmi felelősségvállalásként részt vegyen azoknak a településeknek az életében, ahol jelen vannak. Nem csak a hatalmas átmenő forgalmat kapjuk tőlük, hanem jó kis adóforintokat is, amiért nagyon nagy köszönet illeti őket.

– Am még ezen felül is nagyon sok mindenben segítenek. Közösen végeztük a régi játszótér parkosítását, lefestették a tőparton a parkbútorokat, a polgárőrségnek autót ajándékoztak, a járvány-

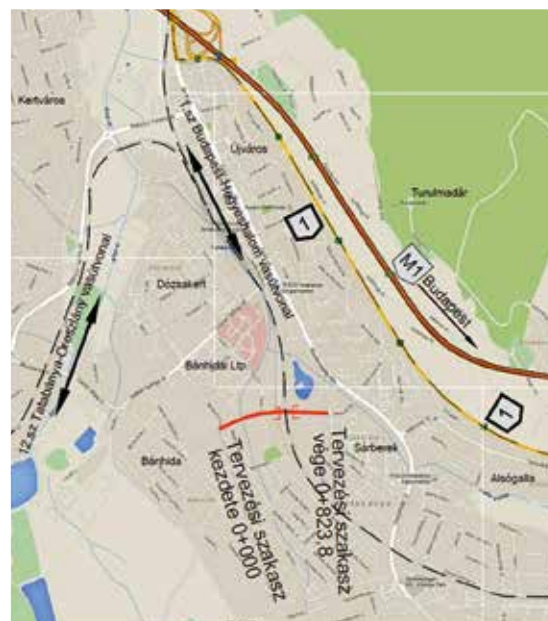
helyzetben pedig orvosi fertőtlenítőszerrel segítettek bennünket. Ezen kívül a Környe külterületén az eldobált autógumiktól, a szeméthezgyűltől is ők mentesítették a területet.

– 2017 óta, amióta ügyvezetőként dolgozom – mondta **Topolcsik Melinda** –, nagyon szoros kapcsolatban állunk a környei önkormányzattal. Én is kisgyermekes szülő vagyok, és tudom, mennyire fontos, hogy a lakókörnyezetben legyen egy jó játszótér, ahol a gyerekek biztonságosan és önfeledten tudnak játszani. A Bridgestone nagyon komolyan veszi a társadalom szolgálatát, és most éppen ebben tudunk segíteni a községnek. Mivel a cég az itteni ipari parkban működik, épp olyan fontos nekünk Környe is, mint Tatabánya. Tényleg nagyon jó kapcsolatot ápolunk, és mindenben próbálunk segíteni. De ez kölcsönös, ez a kapcsolat nagyon jól kialakult az elmúlt évek alatt. Amikor kiderült, hogy új aportsarnok épül, és emiatt át kell telepíteni a játszótérrel, nem volt kérdés részünkről, hogy szeretnénk támogatni ezt a projektet. Ennek eredményeképpen 2800-ról 3500 m²-re nőtt a játszótér területe, ez 8 kosárlabda pályának felel meg, ami nagyon nagy.

– Ami még nagyon jó benne, hogy mindenki – kicsik és nagyok – megtalálhatja itt a korosztályának való játékokat. Nagyon örülünk, hogy ebben részt vehetünk, és nagyon remélem, hogy sok örömteli pillanatot fog ez a játszótér a környeieknek okozni. Remélem, hogy a polgármester úrral a jövőben is együtt szolgálhatjuk az itt élő embereket, hiszen sok kollégánk van, és innen jár be dolgozni. Mert nekünk nagyon fontos, hogy az itt élő embereknek és a közösségnek az élet színvonalát javítsuk, és ezzel az egész társadalmi jóléthez hozzá tudjunk járulni.

Lapunk kérdésére Topolcsik Melinda elmondta, hogy a Bridgestone-nak mintegy 80 munkatársa él Környén, a családokban sok a kisgyerek, akiknek szintén örömet és biztonságos szabadidő eltöltési lehetőséget tudtak biztosítani az új játszópark átadásával. A kapcsolat folyamatos a község vezetésével, és már újabb projektekben gondolkodnak. Ezek tartalma jelenleg még titok, de biztosak lehetünk benne, hogy újabb értékes segítséget fog kapni Környe a gumibroncsgyártó cégtől.

TÁRNAY OLIVÉR

Ciklusokon átívelő projekt indulhat

Városrészeit egyesíti Tatabánya

Az A-Híd Zrt. a várost átszelő vasútvonal keresztezésével alakítja ki Bánhida és Sárberkek között a kapcsolatot, aluljáró épül, és egy vasúti hídon is dolgoznak. Tatabánya 17 kilométer hosszan terül el, a várost kettévágja a Budapest-Bécs vasútvonal. A sűrűbben lakott területeken jelenleg csak három helyen lehet keresztezni a vasutat, ez jelentősen lassítja a megyeszékhely közlekedését. Ennek fejlesztésére indult el az az összetett projekt, amely 2023 tavaszáig zajlik le, és összekapcsolja Bánhida és Sárberkek városrészeit.

A már lassan 40 éve tervezett építkezés részleteiről és várható haladásáról tartottak sajtótájékoztatót a tatabányai polgármesteri hivatalban. A fejlesztést a Modern Városok Programban valósítják meg, mintegy fele-fele részben hazai és önkormányzati forrásokból. A részben a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., részben pedig a város beruházásában lezajló fejlesztési projektet az A-Híd Zrt. kivitelez. Ennek során kialakítanak egy 824 m hosszú, új nyomvonalon vezetett 2x1 sávú utat, mely magában foglal egy 222 méter hosszúságú közúti aluljárót (a város itt beruházó), illetve egy új szerkezetű, 14,7 méter szabadnyílású, 2 vágány átvezetését biztosító vasúti hidat. Az összekötő út 6,5 méter széles lesz, járdával és kerékpárúttal. A gyalogos és biciklis átkelést az aluljárón keresztül is biztosítják.

A bemutatott ütemterv szerint a fejlesztés során először az érintett – az országban legforgalmasabbnak számító 1-es jelzésű – MÁV-vonal kap új szerkezetű, nagy forgalmat lehetővé tevő paraméterekkel felépített hidat: erre a Budapest-Bécs vasúti összeköttetés Biatorbágy-Tata szakaszának későbbi fejlesztéséhez lesz szükség. Mivel folyamatosan biztosítani fogják a vasútvonal mű-

ködését, először terelővágányt kell építeni. Ennek előkészületeit a szerződés nemrég történt hatályba lépése előtt megkezdte már a kivitelező, azonban még egyeztetés zajlik, így ősszel kezdődhet a kivitelezése. Miután a terelővágányra várhatóan 2021. márciusában átírányítják a vonatokat, megkezdődhetnek az aluljáró földmunkái és réselése, illetve az útépítés közműkiváltásai. Ezt követően nyáron a vasúti híd és a közúti aluljáró építkezése indul el. Várhatóan 2021 őszén készül el a híd, és ekkor terelik rá vissza a vonatforgalmat is. Eközben nyáron az út alépítményein már dolgozni fognak, majd 2022 tavaszától aszfaltozni is tudják, így az év telére elkészülhet az aluljáró. Ezt követően már csak a befejező munkák maradnak hátra, és 2023 tavasszal zárhatják le a projektet. Mindehhez hozzátartozik, hogy az új út nyomvonalát még nem véglegesítették a felek, ennek is meg kell történnie, ugyanúgy, mint számos tervezési feladatnak, ami ebből is következik.

Nyul Zoltán, a NIF vezérigazgató-helyettese kifejtette: örül, hogy pozitív rendezvényen vehet részt, mely a minőségi előkészítésnek köszönhetően történhet meg. Rámutatott: a jelenlevők mindent megtettek

azért, hogy a projekt eljusson addig a pontig, hogy hatályba léphessen a szerződés. Emlékeztetett még: a NIF-et ugyan sokan nem a városi projekteiről ismerik, de az állami infrastruktúraépítő már hosszú ideje végez ilyen fejlesztéseket. Többek között arra is kitért, hogy NIF saját szervezettel végzi el a mérnöki feladatokat.

Sal László, az A-Híd Zrt. vezérigazgatója örömmel veszi át a stafétát, a cég munkatársai tette készen várják a feladatokat. Határidőből kiderült: előre gondolkodtak, és a szatellit betartása érdekében már a szerződés megkötése, de nemrég megtörtént hatályba lépése előtt is felkészültek a feladatokra, foglalkoztak a tervezési, előkészítési feladatokkal. Emlékeztetett: az A-Híd teljes mértékben magyar tulajdonú cég, mely mintegy ötszáz családnak ad munkát, és már hosszú ideje bizonyít. A vállalat tavaly ünnepelte alapítása hetvenedik évfordulóját. A vezérigazgató végül kifejtette: meg van győződve, hogy a projekt összetett és szép feladata jó kezekbe került, az A-Híd egyszerre szerető és képes megfelelni az ilyen kihívásoknak.

Fejlesztik a nyolcas utat Veszprémnél

Tizenkét éves álom válik valóra

A nyolcas út Veszprémet elkerülő szakaszának fejlesztéséről, a beruházás nehézségeiről és hasznáról beszélt sajtótájékoztatóján Brányi Mária alpolgármester. Mint rámutatott, olyan országos fejlesztés kezdődött meg tavasszal, ami sokak életét meg fogja változtatni. Az alpolgármester emlékeztetett: A nyolcas út korszerűsítésén annak idején külön fejlesztési tanács dolgozott Horváth Balázs munkásságának eredményeként.

Az elkerülő gyorsforgalmúsítása olyan jelentős beruházás, aminek térségfejlesztő ereje van. Elég csak ránéznünk a térképre, hogy lássuk, milyen jelentős gazdasági központokat köt össze a főút: Veszprém megye gazdasági teljesítőképességének több mint 60 százaléka ezen a tengelyen helyezkedik el.

Brányi Mária felelevenítette, hogy Veszprémben épült meg elsőként az elkerülő szakasz, így hosszú időn át mentesültünk a forgalmi terheléstől. A motorizáció fejlődésével azonban egyre több probléma vetődött fel, gyakori balesetek jellemezték az útpályát és a csomópontokat. A helyzet kezelésére a rendezési terv már 2003-ban a különbsztű csomópontok megépítését jelölte ki végső megoldásként.

Az út történetében a várpalotai elkerülő új szakaszt nyitott azzal, hogy még kényelmesebbé vált a közlekedés Fehérvár irányából a Balatonra, ezzel pedig tovább nőtt a Veszprémre nehezedő forgalmi terhelés. Az alpolgármester arra is rámutatott, hogy a jelenlegi beruházás műszaki tartalma már 2008-ban megfogalmazódott, most pedig rengeteg tárgyalási fordulót követően valósul meg az állami beruházás.

Az önkormányzat feladata az út fejlesztéséhez szükséges területek biztosítása volt, amit 2011-ben meg is tett a közgyűlés, rá-

adásul eddigre már a Budapest úti, a tapolcai és a csatári csomópontokban is külön szintű csomópontok kialakítását írták elő, egyben biztosítva az ehhez szükséges területeket is. A kisajátítási eljárás lassú lefolyása miatt a kivitelezés azonban mostanáig váratott magára.

Idén májusban a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. érvényes szerződéssel munkaterületet adott át a Strabagnak, aki a kivitelezés mellett a meglévő tervek korszerűsítését is elvégzi. A fejlesztés a litéri csomópontból indult, várhatóan szeptemberben elkezdődik az almádi csomópont átépítése is. Ezek átépítése csak teljes lezárásukkal lehetséges.

A megnövekedett forgalom elvezetésére a kivitelező kialakít majd egy összekötő utat a Balatonalmádiba és a Balatonfüredre vezető utak között a déli intézményközpontnál, ez remélhetően az ősszel elkészül. A több mint százmillió forintból kialakítandó új útszakasz nagy könnyebbséget jelent majd a beruházás hátralévő mintegy másfél évében.

Az útépítéssel kapcsolatos nehézségekre kitérve az alpolgármester hangsúlyozta: nagyon fontos közérdekű fejlesztésről van szó, aminek mindenki számára elfogadhatónak kell lennie, még ha a közérdek néha felül is írja az egyéni érdekeket. Hozzátette: fontos, hogy ne akarjunk politikai hasznot húzni a

helyi érdekeken messze túlmutató jelentőségű fejlesztésből.

Mint rámutatott, a beruházás műszaki tartalma 2008 óta elérhető, ezek ismert, beszerezhető információk voltak, így senkit nem érhetett váratlanul a fejlesztés. Megjegyezte: 2011 decemberében olyan műszaki tervet támogatott a közgyűlés, ami valamennyi paraméterében megfelel a legkorszerűbb környezetvédelmi előírásoknak. A zajvédő falak csillapítják a rezgéseket, olyan területeken is, amelyeken eddig a nyolcas út jelenleg is nagy forgalma ellenére semmiféle zajcsillapítás nem történt.

Hozzátette: a külön szintű gyalogos átkelőhelyre az elmúlt években nem jelentkezett igény, így az a jelenlegi fejlesztésben sem szerepel. Nem elképzelhetetlen, hogy amennyiben a jövőben a lakossági igények ebbe az irányba fordulnak, akkor gondos tervezés és előkészítés után megvalósuljon egy ilyen létesítmény, de ennek már ma is több mint százmillió forintos költségvonzata lenne. Egyelőre azonban nem látszik sem az, hogy a város felől hogyan lehetne egy ilyen felüljáróra rávezetni a gyalogos forgalmat, sem a túloldalon nem találni olyan önkormányzati tulajdonú területet, ami a felüljárón átkelőket fogadni tudná.

TÁRNAY OLIVÉR

Kisbér életét is átszabta a járvány

A kisbéri félvér visszatérhet a városba

A COVID-19 vírus elleni küzdelemben a kisbéri önkormányzat igyekezett előre gondolkodni, és cselekedni. Már a központi intézkedések előtt, saját hatáskörben látogatási és kijárási tilalmat rendeltek el a kórházban és a szociális intézményekben. Fokozottan odafigyelnek a higiénias szabályokra: a bejáratoknál minden intézményüket felszerelték nem csak hagyományos pumpás kézfertőtlenítő, hanem szenzoros – érintés nélkül működő – adagolókkal is, tudtuk meg Sinkovics Zoltán polgármestertől.

– Beszereztük az összes szükséges fertőtlenítőszer, és a maszkkészleteinket is feltöltöttük. Felkészültünk rá, hogyha ne adj' isten valamelyik intézményt be kell zárni, illetve járványhelyzetet kell elrendelni, akkor a szükséges anyagokat biztosítani tudjuk. Még az első hullám idején, tavasszal, vállalkozói adományokból és önkormányzati forrásból vásároltunk gyorsteszteket. A Batthyány Kázmér Szakkórház szakemberei vállalták ennek az alkalmazását. Akkor egy darabig végezték a vizsgálatokat, annak a készletnek nagyjából a fele fogyott el. Aztán értelemszerűen leállt a tesztelés, mikor a járványhelyzet csillapodott. Most ismét meghirdettük az intézményeinkben, Kisbén és a járás településein is, hogy akinek erre van igénye, az a városi polgármesteri hivatal koordinálása mellett, jelentkezhet tesztelésre.

– Mennyiben szabta át Kisbér vállalkozóinak életét a járvány?

– Van két autóiipari beszállítónk, akiket megviselt a járvány. Nem is annyira azért – tartottam velük a kapcsolatot –, mert ők nem tudtak a járvány miatt dolgozni, hanem inkább a piaci kapcsolataikkal volt gond. Vagy szállító, vagy megrendelés nem volt. Ezt ők próbálták szakaszos munkavégzéssel megoldani, de voltak gondjaik. Tudok olyan vállalkozásról is, akinek kimondottan jól jött a járvány. Egy kisbéri székhelyű futárszolgálat kezdte meg a működését nagy sikerrel, hiszen a home office előtérbe kerülésével egyre többet rendelnek az emberek interneten. A vendéglátósoknak nagyon rosszul ment. A mezőgazdaság nem járványveszélyes tevékenység, nekik ugyanolyan évük volt, mint az előző.

– A negatív dolgok után beszéljünk inkább a város fejlődéséről, hiszen Kisbér is számos pályázatot nyert, és sok beruházást végzett!

– Nézzük ezeket időrendi sorrendben! TOP-os pályázatból megvásároltunk egy régi épületet, ahol egy bölcsődét alakítottunk ki. Néhány hete megtörtént az átadás, most foglalják el a gyerekek az intézményt. Belterületi vízelvezésre is nyertünk egy örszeget, ebből a nagy tó zsilipjét újítottuk fel, és árkokat tisztítottunk ki. Most zajlik egy kerékpárút építése is, mely a városközpontot köti össze a Batthyány pusztai ipari területtel. Nagyon fontos ez a számunkra, mert több százán dolgoznak az ipari parkban, és a bevezető útnál nagyon nagy a forgalom, úgyhogy biztonságot fog adni az embereknek a kerékpárral való közlekedés során.

– Van egy határokon átnyúló projektünk is, a Pons Danubii csoportosulással. Magyarországi és felvidéki társaságok vesznek részt ebben, velük közösen nyertünk egy Cultplay elnevezésű pályázatot. Ennek keretében tematikus játszóparkokat lehet kialakítani, mindenki egy partnertelepülése nevezetességét formálja meg. Mi testvérvárosunk, Gúta régi fahídját vettük alapul, ennek mintájára fogunk egy játszóteret kialakítani. Van még nagyon sok folyamatban lévő projektünk. Egy újabb bölcsődét szeretnénk építeni, a tervek most vannak műszaki egyeztetés alatt. Nagyon nagy projektünk egy újabb ipari terület kialakítása. Most még egy kincstári ellenőrzés van folyamatban, utána következik a hosszadalmas közbeszerzési eljárás. Bízom benne, hogy jövőre ez is kivitelezési szakaszba tud kerülni.

– Kisbér régi gondja, hogy nincs klasszikus értelemben vett városközpontja. Mit lehet tenni ebben az ügyben?

– 2018-ban a miniszterelnök úr is ezt vetette fel, és azóta öt milliárd forint célzott támogatást kaptunk erre a célra. A projekt a „Kisbér belvárosának revitalizációja” címet viseli. Ebben próbáltunk meg több mindent belefoglalni. A cél egyrészt a régi, nem túl esztétikus épületek lebontása, és a felszabadult helyek beépítése. Másrészt egy sétány mentén az egykori ménes műemlék épületeinek lépcsőzetes felújítása, és új funkciókkal való ellátása. Tehát az egész belvárost meg tudjuk újítani. Ebből is van már, ami megvalósult. A körforgalomban lévő ló szobrot (angol telivér), tavaly szeptemberben avattuk fel. A katolikus templom fel van állványozva, a homlokzat és a tornyok felújítása van folyamatban részben ebből, részben pedig egyházi forrásból. Kevésbé látványos a templom melletti plébánia épülete, ami szintén megújul. Kisbér egyik legrégebbi épületéről van szó, végre ennek a sorsa is meg fog oldódni. A jelenlegi Bakony áruháza (amit el fogunk bontani) helyén volt valamikor a főter, egy I. világháborús emlékművel, annak visszahelyezése is a célunk. Körülötte egy minden igényt kielégítő, 21. századi technikával felszerelt főteret tervezünk zöld területekkel, közösségi térrel. Van még a tó partján egy szintén felújításra váró épület, Pékház néven ismert, az is belekerült a programba. Ott szintén egy revitalizációra, tartalommal való megtöltésre készülünk egy turisztikai központ kialakításával. A lovárdánál a már felújított istálló mellett van egy másik hasonló épület. Tervünk, hogy kisbéri félvér fajtájú lovakat hozunk oda, hiszen Magyarországon az őshonos összes lófajtának van állami fenntartású állománya, kivéve ezt. Már kaptunk támogató nyilatkozatokat, jó volna, ha itt, ahol kitenyész-tették, ahol a lófajta bölcsője ringott, újra jelen lenne a kisbéri félvér. Ennek feltételeit szeretnénk az épületek ilyen célú felújításával megteremteni.

VEÉR KÁROLY

Bokrétaavató az atlétikai centrumban

Épül Pápa új ékköve

A város képviselői, az érintett sportegyesületek tagjai és a projekt megvalósításában résztvevők jelenlétében tartották az épülő atlétikai centrum bokréta ünnepét, miután a létesítmény épülete elérte legmagasabb pontját. A rendezvényen Boross Ottó, a kivitelező Vemévszer Kft. ügyvezetője elmondta, a projekt négy elemből áll, ebből az egyik a Téglagyári út elején található kutyatréning pálya, melynek a munkaterületét ez év januárjában vették át, s mely már el is készült.

– A sportpálya munkaterületét szintén ez év január elején vettük át, itt egy 8 pályás futópálya épül a hozzá tartozó atlétikai elemekkel. Ennek megépítésében már a végleges burkolat – a rekortán – készítése zajlik – ismertette a projektet kivitelezésének előrehaladását, hozzátéve, október a munkák befejezési határideje.

Az sportlétesítmény épületéről elmondta, a munkaterületet április közepén vették át, a szerkezet elkészült, elérték a legmagasabb pontját – ezért is tartják a bokréta ünnepet –, mostantól az épület felöltöztetése zajlik majd a külső homlokzatok kialakításával, burkolatok építésével, belső szerelésekkel, gépészeti munkafolyamatokkal. Emellett készül a parkoló és a másik két kültéri sportpálya is: a skate park és a streetball pálya. Az épület átadása 2021. március közepére várható.

A negyedik projektéről, a Schwenczel rét közparkká alakításáról azt a tájékoztatást adta, hogy a munkaterületet idén április közepén vehették át, ott a korábban rendezetlen területből egy szép parkot építenek mesterséges tóval, sétányokkal, padokkal, játszótérrel – ennek az év végére kell elkészülnie.

Dr. Kovács Zoltán országgyűlési képviselő köszöntőjében emlékeztetett, még polgármestersége idején felvetődött a Téglagyári úti területek rendezésének szükségessége, amikor pedig 2016-ban megjelent a TOP-os pályázati kiírás, a városvezetővel és a képviselő-testülettel közösen határoztak arról, hogy a régi ipari területek rehabilitációjára kiírt pályázatba ezt a területet veszik be. 2017-ben született meg a pozitív döntés az 1,758 milliárd forint támogatásról, a kivitelezés első lépései pedig 2019 év elején indultak a bontással. Hangsúlyozta, a közelmúltban 1,4 milliárd forint további támogatást is kapott a város a beruházáshoz, így 150 millió forintos önrész biztosításával épül meg a 3,3 milliárd forint értékű fejlesztés. A politikus szerint jövő év márciusában egy paradicsomi állapot kezdődik a sportolók és sportvezetők számára, egy minden igényt kielégítő sportlétesítmény és szabadidő park jön létre, mely dunántúli viszonylatban is kiemelkedő.

Dr. Áldozó Tamás polgármester a rendezvényen a projekt életének első pillanatait elevenítette fel. A 25 ezer négyzetméteres terület rehabilitációjának tervezésekor önkormányzati tulajdonba kellett venni a beavatkozás területét, hiszen csak így kap-

hattak építési engedélyt. Egy 89 négyzetméteres földdarab tulajdonosa azonban nem adta el a telkét azon az áron, amelyet a hivatalos értébecslő meghatározott. Így végül ő vásárolta meg a tulajdonos által kért áron a területet, és azonnal el is adta a városnak azon az áron, amelyet a önkormányzat kifizethetett. A történetről képviselőtársait tájékoztatta, többletkötséggel jelentkező 130 ezer forint körüli összeggel kapcsolatban pedig **Gróber Attila** azt kezdeményezte, hogy a testület tagjai adják össze. Így lett.

– *Azt gondolom, ez egy szép példája egy olyan együttműködésnek, mely félreteszi az ideológiai ellentéteket, a hétköznapi vitákat, és egy jó, közös, megvalósítandó városi cél érdekében gesztusokat tud tenni a másik irányába.*

A városvezető reményét fejezte ki, hogy a létesítmény működését is ez a közmegegyezés veszi majd körbe.

– *Ez egy nagyon szép létesítmény lesz, és a város hátsó szobájából nézve egy reprezentatív részekévé válik a településnek ez a környék – tette hozzá, majd arról szólt, bízik abban, hogy sok pápai fog a létesítményben sportolni és a hobbisportolók kiszolgálása mellett a versenysportot is méltón szolgálja majd az új sportcentrum.*

FORRÁS: PAPA-MA.HU

KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

*„Javarást magukat az építményeket vizsgálva kellett visszafejtenünk azt a tudományt, amit az ősök ismer-
tek, és magas szinten műveltek. A legnagyobb fejtörést mégis mindig az okozta, ha valamit hozzá akartunk
tenni a már meglévőhöz.”*

BÁN GELLÉRT

A 95 éve született Nagy Lászlóra emlékeztek

Az Elsősorban pápai Városbarát Egylet tavaly, a Költészet Napján, Pápán Nagy László-emléktáblát avatott a költő Világos utcai lakásának helyén. A költő születésének 95. évfordulóján fejtet hajtottak az emléktáblánál az egylet önkéntesei. **Kerecsényi Zoltán** ügyvivő elmondta, kilencvenöt esztendővel ezelőtt, 1925. július 17-én látta meg a napvilágot a Pápa közeli Felsőiskáz községben Nagy László Kossuth-díjas magyar költő, műfordító, képzőművész, néhai pápai diák, aki pályája kezdetén F. (Felsőiskázi) Nagy László néven jegyezte publikációit.

Kárpát-medence

A tatabányai Peron Music tehetségkutató 1993-tól végzi a fiatal könnyűzenészek felkutatását. A 2012-ben áttörték az ország határait, és a külhoni, magyarul beszélő települések fiataljainak bevonására gondoltak, amikor a könnyűzenei tehetségkutatók kiterjesztésére vállalkoztak partnereikkel.

Cikkünk a 44. oldalon

Székesfehérvár

A családok, s főleg a gyerekek nagy öröme működik ez az intézmény, mely nevét is a helyiek "keresztelő" pályázatának köszönhetően kapta. Számos járványügyi intézkedés után újra nyitva áll a látogatók előtt a Moskovszky és a Réber László-gyűjtemény.

Cikkünk az 46. oldalon

A felújított naszályi vízimalom

A magára maradt malom a felújítás előtti állapotában

Családi összefogással született újjá a naszályi vízimalom, és így jött létre hazánk legfiatalabb arborétuma

A malomnak lelke van

Mi dolgunk a világon? Mi az élet értelme? Sokan és sokszor feltettük már ezeket a kérdéseket magunknak. Bán Gellért, úgy tűnik, a válaszokat is megkapta. Megtalálta életcélját, sőt az is beigazolódni látszik, hogy minden, amit az elmúlt 50 esztendőben megélt, megtanult és megtapasztalt, az mind-mind ahhoz kellett, hogy a nagy mű megalkotásához minden a rendelkezésére álljon. Semmi sem volt tehát véletlen, és főleg nem volt hiábavaló. Az egykori ifjú erdőmérnökből így lett mára egy szemet és lelket gyönyörködtető malom-műemlékegyüttes és az azt övező – hazánk legfiatalabb - arborétumának tulajdonosa. A naszályi malmot és a körülötte lévő tízhektáros területet húsz év kemény munkájával, családi összefogással, szó szerint a romok alól ásták elő, állították helyre, és töltötték meg újra élettel. Tették ezt úgy, hogy közben mindvégig az értékmentést, az elődök tiszteletét tartották szem előtt.

– Honnan az erő, a kitartás mindehhez? Kicsit örülnék kell lennie annak, aki ilyesmibe belevág, vagy inkább bűvésznek, hogy másokat, s főleg a családját is képes legyen elvarázsolni, maga mellé állítani. Jól gondolom?

– Azt hiszem, erre egyszerűen születni kell. A kitartás, a következetesség, a nap, mint nap való helytállás mindig is az életem része volt. Rábapatonán, a Rába közelében éltünk, a szüleim a példaképeim voltak. Azokban az időkben iszonyatos erőfeszítés volt a mindennapi kenyeret előteremteni, és három gyermeket felnevelni. Korán megtapasztaltam, mit jelent a kitartás. Apám kőműves volt, de földművesként kereste meg a betevőre valót. Az építész vénát tőle örökölttem, és gyermekként a saját házunk építése során szívtam magamba a kőművességet.

Megtanultam mit jelent valamit tégláról téglára felépíteni, a sok-sok aprólékos munkát precízen elvégezni, minden nap helytállni. Nem arról szólt az életünk, hogy letudjuk a munkaidőt. A munka, maga volt az élet. A feleségem – kassai származású leányként – hasonló módon élte meg mindezeket, így nem véletlen, hogy egymásra találtunk, és ki is tudtunk tartani egymás mellett.

– Ez olyan, mint a szerelem, ami ugye vagy van, vagy nincs. Ha már magyarázgatni kell, mit sem ér az egész. Egy ilyen óriási munka csak úgy tud működni, ha egymásra építünk, egymást segítve haladunk előre. No, és nem utolsó sorban el kell jutni odáig, hogy egyáltalán nekiláthassunk! Kell hozzá az a harminc éves szakmai háttér, majd további húszéves vállalkozói tapasztalat és bázis, ami nekem szerencsémre megadatott.

– Beszéljünk erről az ötven esztendőről, mit tanult, hol dolgozott, milyen tapasztalatokra tett szert?

– A rendszerváltás előtti 20 évemet az állami vállalatok világában töltöttem. Az élet úgy hozta, hogy útépítéssel foglalkoztam, a Tatabányai Főépítész-vezetőséghez kerültem. Valahogy mindig a nehéz, komplex feladatok találtak meg, ahol egységben kell szemlélni minden összefüggő tényezőt: a közműveket, a vízelvezetéseket, az utak formáját, a forgalmat, és még sorolhatnám, mi mindent. Számos szép feladatra emlékszem vissza jó szívvel: Dorog főutcájára, Tatán a Május 1. útra, vagy épp Tatabányán a bevezető szakaszra, a Győri útra. A 70-es évek végén miniszteri dicséretet kapni nem volt mindennapi esemény, nekem ehhez is volt szerencsém.

Az egykori gazdasági épület ma vendégszobáknak, közösségi tereknek ad otthont

A malom és ami a vízikerekből megmaradt

Bán Gellért és fia Gergely a már működő alulcsapott vízikerek előtt

– Mikortól lett vállalkozó?

– A rendszerváltás előtt az állami vállalatnál végzett munkánk mellett csak másodállásra volt lehetőségünk. 1982-ben úgynevezett vállalati gazdasági munkaközösségekben – vgm-ekben – tudtunk plusz munkát vállalni. Később, 1984 tájékán aztán már saját gmk-t is létrehozhattunk a feleségemmel. A Bazalt Kft.-t 1990. január 1-jével alapítottuk meg, amikor azt már a törvények lehetővé tették.

– A saját cégben valójában nem csináltam mást, mint azt, amit az előző húsz esztendőben, csak most a saját lábunkra próbáltunk állni, ami családi összefogással sikerült is. Mire tíz évesek lettünk, az erősítés is sorra érkezett, diplomaszerezést követően mind a négy gyermekünk csatlakozott a társasághoz. A mérnöki vénát – legalább részben – sikerült tovább örökítenem: a háromból két fiam követett, Gábor építőmérnök, Gergely pedig építésmérnök lett. Gellért orvosként végzett, és ő is a családi vállalkozásban kezdte meg a pályafutását, ahogy Beáta lányom is, aki közgazdászként ma már a cég ügyeit viszi. Gergő fiam időközben – éppen a malom felújítása kapcsán – épületfelújítási és fenntartási szakmérnöki vizsgát is letette. Jómagam pedig erdőmérnök vagyok, illetve építőipari gazdasági mérnök, úgyhogy igazán sokrétű tevékenységet folytathatunk egyetlen családi vállalkozás keretein belül.

– Hogyan került képbe a naszályi malom?

– Rengeteg utat, faluközpontot építettünk a megyében, de különösen tatai központunk környékén, így a szomszédos Naszályon is. Bőven akadt itt mit segíteni: terveztünk

és kivitelezünk, megoldottuk a vízelvezetéseket, a közműépítés teljes hálózatát, utakat építettünk, és végül kiérdemeltük a faluközpont megújítását is. Ez utóbbi ünnepélyes átadásakor mutatott rá Maszlavér István polgármester a falu központjától alig 50 méterre álló vízimalomra, vagy inkább annak romjaira, kérdezvén, hogy ezzel tudnánk-e valamit kezdeni. Őszintén, nem sok jóval kecsegtetett a látvány, hiszen amerre a szem ellátott, csak dűledező romokat, gatz és rengeteg szemetet láthatott az ember. A falu apraja-nagyja idehordta évtizedeken át a fölösleges kacatjait. De a bogarat csak beletette a fülembe a falu első embere, és az bizony rágni kezdett, ott, legbelül.

– Így okoskodtam: a gyermekeim nemrégiben végeztek az egyetemen, és pályakezdőként egészen biztosan sokat tanulhatnak egy ilyen műemléképület felújítása közben. Ennél szebb „állatorvosi lovat” keresve sem találnék nekik. Itt aztán az építőipari szakma minden ágával megismerkedhetnek: geodézia, vízepítési munkák, statika, tűzvédelem, erdőmérnöki tudományok, gépészet, elektronika, és még sorolhatnám. Igazi szakmai kihívásnak tűnt ez a szép feladat, ami meg kell, hogy valljam, egyre jobban vonzott.

– A családi háttér is biztató volt. A sokrétű mérnöki tudás, tapasztalat mellett az is bátorított, hogy ez a vállalkozás 4 gyermekünk és 15 unokánk számára is perspektívát kínál. Ezeket átgondolva már nem volt kérdés, hogy belevágunk.

– Egyetlen dologhoz ragaszkodtam, és ezt polgármester úrral számtalanszor egyeztettem, mielőtt a szerződést aláírtuk: csak ak-

kor vágunk bele, ha ez társadalmilag támogatott, és nem önkormányzati projektként, hanem önálló vállalkozásként működhet. A településvezető megnyugtatóan, hogy „Naszályon mindenki tudja, hogy azé a malom, aki lekaszálja!” 50 éven át senki sem jelentkezett erre a feladatra.

– Mit lehet ma tudni a malom történetéről?

– A vízimalom és Naszály története egybeforrt. Akié a falu volt, azé volt a malom is. A Tatától mindössze 6 kilométerre fekvő településről, Naszályról legkorábban egy 1234-es dokumentumban olvashatunk. Elődtelepülése, a szomszédos Billeg-, Almás- és Grébicspusztával együtt elpusztult a török hódoltság idején. Az 1600-as évek tájékán a falu a Csákyak birtokába került, de 1691-től már a Hochburg-uradalomhoz tartozott. 1700-ban református közösséget hozott itt létre az új tulajdonos, a buzgó református Péchy Menyhért. Az őt követő birtokos Krapff Ferenc 1727-ben gróf Esterházy Józsefnek adta el Naszályt, így az a tatai uradalomhoz került. Az Esterházyak 1948-ig voltak a malom birtokosai is, mérnökeik sokat adtak a malom rendben tartására.

– Érdekes történelmi adalék még, amit megtudtunk, hogy a Napóleoni háborúk idején a községet ugyan nem foglalta el a híres hadvezér, de a serege számára itt őrlöttette a gabonát. Építésmérnöki szemmel ugyan csak kuriózumnak számít Fellner Jakab nevének felbukkanása a dokumentumokban. A neves építész annak a mérnökcsapatnak volt a tagja, amelyik az 1768-as, nagyon komoly – körülbelül 6-os erősségű – földren-

A gazdasági épület egyik vendégszobája

A gazdasági épület közösségi tere

A patakpart menti épületek - a malom, a molnárház, az egykori mosóház, a kettőspince -, és a csodás hidak

Bepillantás az ország legfiatalabb arborétumába

gés okozta károkat volt hivatott felmérni a környéken, Komáromtól Bicskéig.

– Naszály életével tehát szoros kapcsolatban áll a malom története. A vízimalomról a legelső hiteles adat 1694-ből való, amikor is egy dokumentum megemlíti annak használatát és a bérlo nevét. Valójában több mint 500 éves múltról beszélhetünk, hiszen a tatái és a környékbeli malmok már igazoltan léteztek Mátyás király idejében is.

– A malmot a meleg vízü Fényes forrás táplálta, éppen ezért mindig is fontos szerepe volt a falu életében. Mivel a meleg víz télen sem fagyott be, évi 288 napon át üzemelhetett. Nem csoda hát, ha az összesen 35 tatái, plusz a gesztesi malom közül a naszályi az 5. helyen állt a beszolgáltatással, ami mutatja, hogy nagyon jó hozamú volt.

– 1950-ben, az államosítást követően, az épület a helyi termelőszövetkezet tulajdonába került. Ekkor raktárként, kukorica, terménydarálóként funkcionált. Állapota folyamatosan romlott, és a környezete is teljesen lepusztult.

– A Fényes források a leírások szerint hat köblábnyi vizet biztosítottak, amivel hat vízikereket hajtottak, két malomban. Az egyiknek már csak a romjai láthatók. Ebben a közönségesnek mondott malomban két örlő kőpár működött, míg a műmalomnak nevezettben négy.

– A bőséges vízhozamot sajnos nullára redukálta az 1973-ban indult Eocén-program, illetve az annak keretében zajló környékbeli bányászati tevékenység. A források elapadtak, a patakok kiszáradtak. Amikor 2000-

ben belekezdünk a rekonstrukciós munkákba, mindössze egy ujjnyi víz csordogált a mederben, ami nekünk akkor ugyan kapóra jött, mert így legalább könnyebben el tudtuk végezni a mederkotrást, de szörnyű látványt nyújtott víz nélkül a malom és környéke. Szerencsére az újraeledő források – még ha messze is vagyunk az egykori hozamtól –, ma már feltöltik a patakot, ami így képes meghajtani a malom óriási vízkerekét, táplálni a tavat, a csobogóinkat, ellátni a vizes élőhelyeket.

– **A teljesen lepusztult környezet, a szeméttel, a víz nélküli vízimalom látványa nem tántorította el önöket?**

– Az az igazság, hogy minél többet tudunk meg a malomról, az elődökről, akik és ahogyan építették, annál nagyobb tisztelettel és elszántsággal fogtunk neki a munkának. A végső löketet, azt az erőt, ami aztán végig vitt minket ezen a projekten, egy erdélyi malomtúra adta meg. Akkorra már bejáratosak voltunk a fővárosi műemlékhivatalba, mert hol a vázlatainkkal, terveinkkel, hol az újra és újra felmerülő kérdéseinkkel kopogtattunk náluk. Remek kapcsolat alakult ki a szakemberekkel, akik értékelték információhűségünket. 2000-ben, amikor indult egy malomtúra Erdélybe, felajánlották, hogy csatlakozzunk. Tíz napon át jártunk malomról malomra, rengeteget tanultunk, tapasztaltunk, de a legfőbb, amire ráébredtünk, hogy a malomnak lelke van. Nem lehet akárhogyan hozzányúlni az ősök munkájához, bármit teszünk, azt csak nagy

tisztelettel adózva tehetjük. Igazi mesterei voltak a szakmájuknak, csak tanulhatunk tőlünk.

– **Volt mibe kapaszkodniuk a rekonstrukció során? Voltak tervek, dokumentumok, leírások?**

– Javarészt magukat az építményeket vizsgálva kellett visszafejtenünk azt a tudományt, amit az ősök ismertek, és magas szinten műveltek. A legnagyobb fejtörést mégis mindig az okozta, ha valamit hozzá akartunk tenni a már meglévőhöz.

– Nagy segítségünkre volt a tervezésnél, hogy 1970-71-ben egy lelkes műemlékfelmérő csapat ezt a malmot is szemügyre vette, és a látottakat rögzítette. Ezeket a dokumentumokat sikerült megszereznünk, és így következtetni tudtunk az egykori megoldásokra.

– Mi magunk is készítettünk 2000-ben egy induló engedélyeztetési tervet, amit aztán a következő tíz évben rendre átdolgoztunk, mindig igazodva az új helyzethez. Hosszú előkutatási munkákra sajnos nem volt lehetőségünk, mert az épületek állaga megkívánta az azonnali beavatkozást. Az utolsó pillanatban sikerült megmentenünk a malom tetőszerkezetét, a belső ötszintes faszerkezettel együtt, aminek a megtartásához a műemlékhivatal ragaszkodott is. Egyedül a földszintet nyithattuk egybe, ami óriási kihívást jelentett, hiszen meg kellett felelnünk számos statikai, tűzvédelmi és egyéb előírásnak.

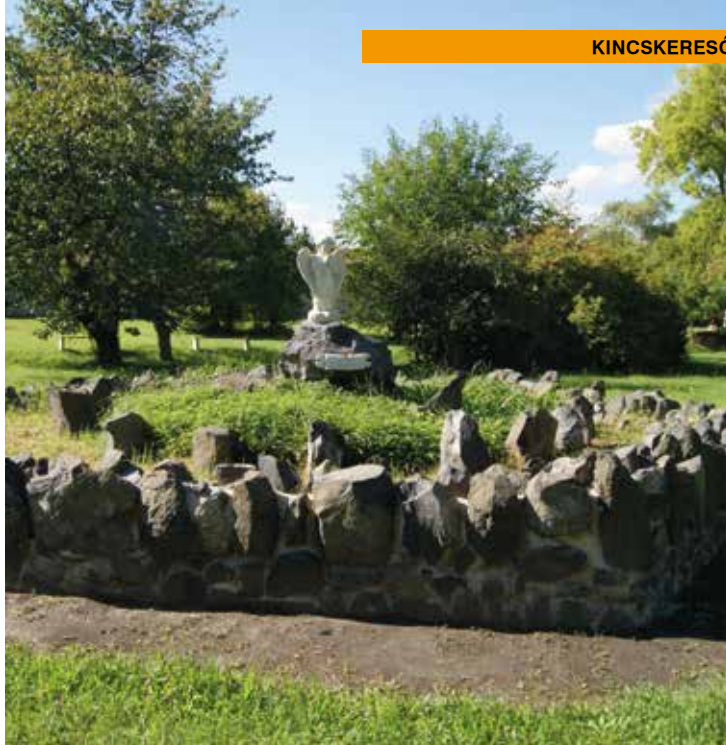
– Műemlékként a malom és a téglahíd volt

A molnárházak utcácskája

A kilátó, melynek tornyából megcsodálhatjuk a Gerecse látképét és a lábai előtt fekvő összefüggő tőrendszer

A mindenkori molnárok bazaltból épült emlékhelye

bejegyezve eredetileg, de ahogy a tervezéssel haladtunk előre, és kiástuk a romok alól a gazdasági épületet, a molnárházakat a műhellyel, láthatóvá vált, hogy itt egy egész épületegyüttes állt hajdanán. Természetesen ma már teljes műemlékvédelmet kapott a malom egésze.

– A tetőszerkezet és a belső faszerkezet megmentésén túl milyen munkálatokat kellett itt elvégezni?

– Az elsőszámú szempont a malom megmentése volt. 2000-től egy éven át azon dolgoztunk, hogy szerkezetkész állapotra hozzuk, a csapadéktól, a víztől megóvjuk. Aztán előre kellett venni a gazdasági udvar épületeit, ahol voltak olyan részek, amelyeket szinte az alapokig vissza kellett bontanunk, majd újraépítenünk. A következő lépésben a molnárházat tettük rendbe, itt is a szerkezetkésziségre törekedtünk első lépésként, és csak azután jöhettek a belső munkálatok.

– A mederrendezéshez szerencsére sikerült megfelelő dokumentumokat találnunk, ezután a zsilipház megmentése következett, és a végére maradt a téglahíd járhatóvá tétele. Mindehhez jött feladatként a telekhatárok jogi úton történő rendezése, az összes közművezeték, a villamosvezetékek átrendezése. Mindez elképesztő hercehurcával járt.

– Rendbe tettük az épület oldalában lévő 6,5 méter átmérőjű alulcsapott vízkereket is, ami az 1800-1900-as években egymaga képes volt működtetni mind az öt szint malomgépészetét.

– Ezzel párhuzamosan, a kezdetektől folyt az ötszáz éves múlthoz méltó természeti környezet kialakítása, mely ma már meg-

kapta az arborétum minősítést. Erdőmérnökként azt hiszem, ennél szebb ajándékot nem is kaphattam volna az élettől. Az itt lévő fák zöme csupa botanikai érdekesség. Burjánzik az élet a lombok alatt, a vizes élőhelyeken, a tavakra kormorán és gémseregek érkeznek telente, mert az élő vízfolyások nem fagynak be, így találunk maguknak élelmet. Elsősorban hazai fafajok alkotják a ligetet, 30 féle nyárfánk, ugyanannyi fűzfánk és égeresünk is van, ahogy telepített fenyőféléink és mogyorósorunk is, hogy csak néhányat említssek a zöld látnivalókból.

– Ez a tíz hektárnyi zöldterület azon túl, hogy egy csodás rekreációs terület, rendezvényternek sem utolsó. Mi minden csalogatja itt a látogatót?

– Az öt kilométernyi út mentén számos attrakció, látványos zezugok várják a sétálókát. Az egész parkerdőt és persze a malom műemlék épületegyüttesét is a rekreáció jegyében újítottuk fel. A kilátónkból megcsodálható a Gerecse-hegység vonulata, a Naszályt övező tizenhárom, egymással összefüggő tőrendszer, ami csodás vízi világot alkot.

– Van egy szabadtéri „templomunk”, vagy, ha úgy tetszik egy modernkori szakrális helyünk is, amit a természet katedrálisának neveztünk el. Az ősházában élő őseinket követtük, akik hajdanában szent ligeteket kialakítva hódoltak az istenük előtt. Egy másik, bazaltkövekből álló hatszögletű építményünket pedig a mindenkori malomtulajdonosok emlékhelyének szántuk. A bazalt – nem véletlen, hogy a cégünk neve is az – az útépítésben használt legkeményebb kőfajta, mely hatszögben kristályosodik. Sikerült olyan méretes hatszögletű köveket

találnunk, amelyek ezt szemléletesen be is mutatják, és magától értetődő volt, hogy maga az emlékmű is hatszögletű legyen.

– A malom előtti tó a csobogó forrásokkal, a téglahíddal szemet gyönyörködtető látvány, körbe sétálva, vagy a partján megpihenve magunk mögött hagyhatjuk a világ zaját.

– Vannak természetesen játszótereink, sportpályáink, kemencénk és számos nyitott és zárt közösségi terünk és természetesen lakosztályaink, apartmanjaink, szobáink is vannak, de az üzemszerű működésnek még nem jött el az ideje. Konferenciáknak, kisebb összejöveteleknek már ma is otthont adunk, előzetes bejelentkezéssel látogatókat is fogadunk, de klasszikus értelemben még nem folytatunk turisztikai-vendéglátó tevékenységet. Nagy a család, de még mindig túl kevesen vagyunk, és sok a feladatunk. De már felnövekvőben van az a generáció, a család azon része, akik egészen biztosan élni fognak ezzel a lehetőséggel, és értelmes jövőképet látnak mindebben.

– Tatán sok malom várna hasonló értékméntőre. Elképzelhető, hogy belevágnak egy másikba is?

– Ahhoz újra kellene születni! Sok-sok csillog együttállása kell ahhoz, hogy egy ilyen műemlék-együttest valaki felújítson. Jó lenne minél több értékméntő, de úgy gondolom, hiába van együtt sok minden: a családi háttér, a pénz, a fene nagy akarás, ha hiányzik ezek mellől a valódi értékméntő, értéktisztelő gondolkodás, az ősök tisztelete. Ezért tartom úgy, hogy erre a feladatra születni kell, mert ezt ma nincs kitől eltanulnunk. Hát, legalább példát mutassunk!

Deskavaary - Zenta

Street - Kolozsvár

Kalandor zenekar - Székelyudvarhely

SZINTAXIS - Marosvásárhely

Peron Music tehetségkutatók a Kárpát-medencében

Magyarlakta települések ifjú sztárjelöltjei a színpadon

A tatabányai Peron Music tehetségkutató 1993-tól végzi a fiatal könnyűzenészek felkutatását. 2012-ben áttörték az ország határait, és a külhoni, magyarlakta települések fiataljainak bevonására gondoltak, amikor a könnyűzenei tehetségkutatók kiterjesztésére vállalkoztak partnereikkel. Ennek lényeges indoka volt a magyar nyelven való megjelenés támogatása, az előadók bevonása a magyar könnyűzenei életbe, azaz utat nyitni a magyar zeneipar felé.

Sorra jöttek létre a partnerekkel szorosan együttműködő zenei tehetségkutatók. Először Székelyudvarhelyen a Székelyföldi Peron Music Tehetségkutató az Udvarhelyi Főrum partnerségében. Felvidéken a Szlovákiai Magyar Zenekarok Egyesületével a Magyar Könnyűzenei Szemle adta a nyitányt. Majd Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Magyaraknizsán és később Zentán folytatódott a sorozat, 2020-ban pedig elindult a Kárpát-medence Peron Music Tehetségkutató is.

A rendezvények jelentősége túlmutat az előadók sikerén, hiszen a kultúra teljes megújításának részei ezek. Az új zenekarok, előadók gazdagítják a közösségi alkotást, a zenei életet, a fesztiválkultúrát, és minden kreatív területre kihatnak. A Peron Alapítványnál három szakember felelőse a Kárpát-medencében működő tehetségkutatóknak: **Hudák Tibor, Pap Tibor és Cserteg István** ügyel a folytonosságra és a partneri feladatokra, a tehetségekre.

– 2014 őszén támadt az ötlet – mondta **Tamás Csilla** az EMKISZ elnöke Kolozsváron –, hogy jó lenne elindítani egy egész Erdélyre kiterjedő zenei tehetségkutatót, amivel kifejezetten a hazai zenekarok magyar nyelven való alkotását

segítenénk elő. Az elhatározást tett követte, így 2015 tavaszán elindulhatott városunkból az első Legszebb Erdélyi Magyar Dal pályázat. Mivel a kezdetektől a lehető leghasznosabb díjakat szeretnénk kiosztani versenyzőinknek, összegyűjtöttük az összes hazai és magyarországi fesztivál elérhetőségét, és mindannyiukat megkerestük, hogy tudnának-e segíteni egy-egy fellépési lehetőséggel a díjazott zenekaroknak. Így kerestük meg a paksi Amatőr Pop-Rock-Jazz Fesztivál fesztiválorganizátóját, **Ruff Ferencet** is, aki amellet, hogy első szóra felajánlotta a segítségét a díjazás tekintetében, azt is felvetette, hogy összehoz bennünket Cserteg Istvánnal, lévén úgy látja, hogy hasznos és gyümölcsöző együttműködést indíthatnánk el közösen. Legnagyobb örömünkre István a Peron Music Alapítvány képviseletében felajánlotta, hogy mivel ők amúgy is folyamatosan igyekeznek kiterjeszteni az Öröm a zene tehetségkutató programot a határokon túlra is, legyünk mi is ennek egyik erdélyi elődöntő-állomása. Ez a lehetőség új kapukat nyitott meg számunkra, és minden tekintetben egy magasabb szintre emelte a pályázatunkat.

– Rendezvényünk legfontosabb eredményének és egyben legnagyobb sikerének is azt látjuk, hogy – nyilván nem egymagában, de – elősegíti az erdélyi, magyar nyelvű könnyűzenei élet fennmaradását.

Számos dal született meg részben azért, vagy akár csak azért magyar nyelven, mert a LEMD keretében értékelést, és jó dal esetén díjat kaphattak rá az alkotók. A Peronnal való együttműködés ezért is volt nagy lépés számunkra, hiszen így a magyarországi „piac” fele is sikerült nyitnunk, ami sok erdélyi zenekarnak az egyedüli lehetőséget jelenti a megmaradásra, ha az anyanyelvén kíván előadni. Ugyanakkor pályázatunk további fennmaradásának egyik nagy kihívása is ebben rejlik: a Magyarországra kijutott, és az ottani viszonyokkal megismerkedő zenekarok már nehezebben lépnek vissza a hazai keretek közé, így rendezvényünk lassan nem tud elég motivációval szolgálni díjak tekintetében; de természetesen minden évben azon dolgozunk, hogy új és új lehetőségeket kutassunk fel versenyzőink fejlődése érdekében.

A tehetségkutatókon a szakmai zsűriben az anyaországi szakemberek mellett minden alkalommal helyi zenei szakemberek is részt vesznek. Közös munkájuk hozza meg konszenzussal az eredményt. A 26 magyar tehetségkutató az NKA – Hangfoglaló Program, a Hangszerekek Országos Szövetsége (HANOSZ), az Öröm a zene program összefogásával született meg. Ehhez a határon túli rendezvények esetében a Peron Music Alapít-

Ullie zenekar - Kárpátalja

vány munkatársai vállalnak mentorálási feladatokat.

– Közös célunk nem más, mint az hogy a fiatal zenei tehetségek kibontakozását segítsük, támogassuk. A közösségben alkotás magyar nyelven mindannyiunkat szolgál, örömmel tölt el. Az, hogy ez 26 tehetségkutatón lehetséges, az valóban az esélyegyenlőséget szolgálja a Kárpát-medencében. Az ifjú tehetségek képesek arra, hogy érzéseket, gondolatokat fogalmazzanak meg úgy, hogy azokat dúdoljuk, énekeldjük, szeressük. Akár tízezreknek, százazreknek adnak kellemes érzéseket a napi munka, tanulás mellett. Ráadásul boldog zenészeket szeretünk a színpadon látni – vallják a Peron Music Alapítvány munkatársai.

– Legújabb tehetségkutatón Kárpátalján született meg 2020-ban. Az indítása újdonság volt, még akkor is, ha a járványhelyzet itt az online módot követelte meg. Az Ullie zenekar nyerte az eseményt. Ennek felhajtó ereje lehet Kárpátalján. Várhatóan a magyar nyelvű saját dalok és a zenekarok is értéket teremtenek, támogatva ezzel a magyar kultúrát – nyilatkozta Cserteg István.

– A szervezetnek – mondta **Dobsa István**, a KMKSZ ISZ elnöke, a Peron Music partnere – Kárpátalján már régóta tervei között szerepel egy zenei tehetségkutató megszervezése. Nagyon örültünk annak, hogy a Peron Music Alapítvány munkatársainak személyében sikerült megtalálni az ehhez megfelelő partnert, akivel egy színvonalas rendezvényt sikerült összehozni. A tét elég nagy volt, hiszen a döntő főnyereménye 3 millió

forint, melyet a zeneipari helyfoglalásban használhatnak fel, illetve egyéb lehetőségek, koncertfellépések ismert fesztiválokon. Mi már felajánlottuk a helyi győztesnek, hogy a legnagyobb rendezvényünkön, az ISZFesztien fellépési lehetőséget biztosítunk 2021-ben a győztes zenekarnak. Örülünk annak, hogy ez is kezdetét vette Kárpátalján, és abban bízunk, hogy sikerült hagyományt teremteni, s jövőre ismét meg tudjuk szervezni, reményeink szerint már nem online körülmények között.

– 30 éves tapasztalatunk van a tehetségkutatás területén – értékelt Pap Tibor, a Peron Alapítvány elnöke –, melyet már generációról generációra viszünk. Mindenkor a legjobb kapcsolatokra törekedünk a zenekarok, az előadók érdekében. Nagyon jó érzés, hogy a legjobb partnereket találtuk meg a határon túli együttműködésekben elkötelezett, hiteles szakemberek személyében. Mindannyian azért dolgozunk, hogy a jövő tehetségei a könnyűzenében teret nyerjenek, sikereket érjenek el. Ez nagy és közös felelősség. Ahogy látjuk, nagyszzerű zenekarok dolgoznak a Kárpát-medencében. Abban bízunk, hogy a pandémia miatt ránk kényszerített online tehetségkutatók helyett visszatérhetünk a személyes találkozásokra is. Hiszen előben hallani, látni a zenekarokat, az a legfontosabb. Sajnos az őszi kolozsvári és székelyudvarhelyi fordulót online módon leszünk kénytelenek megszervezni, de talán márciusban Marosvásárhelyen már örülhetünk az élő találkozásnak is!

TÁRNAY OLIVÉR

MANGALICA FESZTIVÁL

Székesfehérvár - Immár nyolcadszor rendezték meg a Székesfehérvári Mangalica Napokat, mely kiállítás és vásárt is jelentett az ízletes portékákból. A

hagyományos, szeptember első hetében zajló program már azért is sok látogatót vonzott, mert a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete által ellenőrzött végtermékek lehettek jelen a rendezvényen.

ELKÉSZÜLT AZ ÚJ ÓVODA

Nagysáp - A Széchenyi 2020 program keretében 229,8 M Ft európai uniós, vissza nem térítendő támogatás segítségével a Napsugár Óvoda új épületet kapott gyermekek és szülők örömeire. Nagysáp Község Önkormányzata sikeresen pályázott, és nyert

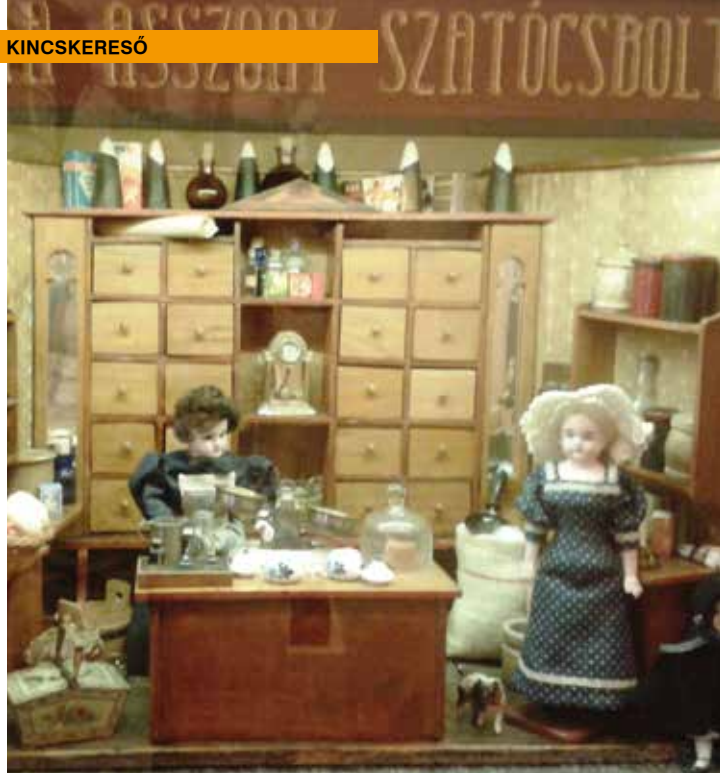

támogatást, ennek eredményeképp elkészült az új, a mai kor követelményeinek megfelelő óvoda, amellyel nem csak a szolgáltatás minősége javul a településen, de elősegítik a településen lakók helyben maradását, a kisgyermekes családok munkavállalását is.

JÓL HALAD AZ USZODA ÉPÍTKEZÉS

Veszprém - A tervek szerint jövő tavasz végén megnyithatja kapuit az új sportuszoda, melynek alapkővét bő egy évvel ezelőtt rakták le. Az építkezés az eredeti ütemtervek szerint halad, a beruházást a koronavírus-járvány sem gátolta. A jelenleg hatvan százalékos készültségi fokú létesítmény homlokzata csaknem teljesen elkészült. Az épületben szakipari és szerelési munkát végeznek a szakemberek, és megkezdődött a medencék burkolása, mondta el **Boross Ottó**, az egyik kivitelező, a Vemévszer Kft. ügyvezetője.

Minka asszonynál minden kapható

A működtethető terepasztal

A székesfehérváriak kedvence

A Hetedhét Játékmúzeum

A családok, s főleg a gyerekek nagy öröme működik ez az intézmény, mely nevét is a helyiek "keresztelő" pályázatának köszönhetően kapta. Számos járványügyi intézkedés után újra nyitva áll a látogatók számára a Moskovszky és a Réber László-gyűjtemény.

Ki mondja, hogy csak az apróságok szerezhetnek játszani? A felnőttek kedvelt időtöltésének egyike is a JÁTÉK. Országsszerte találhatunk olyan gyűjteményeket, amelyek régmúlt idők tárgyait sorakoztatják fel. Keszthelyen a Vidor Játékmúzeum kínál ilyen látnivalókat, a Bakonybéli Tájház magángyűjteménye főleg a kisautók szerelmeseit hívja nosztalgizálni. Az Óbudai Múzeum állandó játéktörténeti kiállítása a megszokott fiú-lány tematika helyett a város témakörre építve vonultatja föl a hazai polgári játékokat. Kecskeméten járva a 40 éves Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely kínál különleges szórákos, alkotási lehetőséget húsz nemzet hagyományos játékeit felvonultatva. Salzburg, Prága is úticélunk lehet, ha európai kitekintésre vágyunk a témakörben. S az interneten követhető gyűjteményekről még nem is beszéltünk, példának okáért a képregényeket, társasjátékokat és a lemezjátékokat gyűjtő és bemutató Bonifác családi szerzemények tára.

Moskovszky Éva és édesanyja, **Moskovszkyné Auer Erzsébet** gyűjteménye 1996-ban egy kiállítás formájában

került Székesfehérvárra. Ejtsünk pár szót a gyűjtőkről! 70 évnyi türelmes munkájuknak köszönhető, hogy több száz baba és használati tárgyaik (porcelán, lakás-kultúra, divatcikk, ruházat...), s egyéb játékok kerültek a látószögükbe. Ezeket a darabokat nemcsak nagy szeretettel gondozták, de az volt az elképzelésük, hogy úgy mutassák be őket a nagyközönségnek, hogy egységes történetet szövik a róluk megtudott információkat. Dr. Moskovszky Éva (1925-2010) munkája és hobbi egyé vált e szenvedély révén. A Pázmány Péter Tudományegyetem latin-történelem-részlet-művészettörténet tanulmányai jó alapot adtak ahhoz, hogy tudományos igénytelenséggel foglalkozzon játéktörténettel, kiemelten a táblás játékok történetével, illetve "babaológiával". A hazai múzeumok tematikus játékiállításai az ő kezdeményezésére születtek meg, az ország egyik legnagyobb szakértőjeként tartották számon, de a „babaológia” világhírű kutatóival is állandó kapcsolatot tartott. Fontosnak érezte a gyűjtők és az érdeklődők szakmai összefogását babatörténeti előadások, babakonferenciák létrehívá-

sával, a témakörben eligazító szakkikkek írásával. Sors és játék című könyve (2004) a társasjátékok, a dobókocka sok évezredes történetét tárgyalta.

Nemcsak a városvezetés pozitív hozzáállása, hanem egy elkötelezett múzeumi munkatárs, **Illyés Endréné Ötvös Tünde** főrestaurátor érdeme is az, hogy az 1996-os bemutatkozás után a Moskovszky-gyűjtemény végleg Fehérvárra került. 1998-ban már állandó helyszínen, a Szent István Király Múzeum egységeként működő Fehérvári Babamúzeumban tekinthet meg a játéktárat. A kiállítás népszerűségét látva 2012 májusában a székesfehérvári önkormányzat a történelmi belváros egyik legszebb épületébe, a Hiemer-Font-Caraffa épületébe helyezte át az addigra már kb. 4000 darabot számláló mesevilágot. Az elrendezés alapötlete az volt, hogy az apró tárgyak sokasága enteriőr-együtteseket alkosson. Az 1700-as évek legkorábbi darabjaitól az 1930-as évek legújabb babái olyan szobabelsőkben kaptak elhelyezést, ahol korhű ruhákban, frizurákban pompázva kedvenc napi tevékenységük (varrás, zongorázás, társasjátékozás...) is követhet-

tő. A több mint hetven berendezett baba lakosztály a 18-19. századi életbe enged bepillantást. A belső terek kialakításakor nem valamiféle stílustörténeti egységre törekedtek, inkább a harmóniára, a szobák „történetmutatására”, ahol a játszás, a szerepjáték hangsúlya dominál. De láthatunk a babaszobákon túl polgári konyhát, szalont, hálószobát, és bekukkanthattunk akár Minka asszony szatócsboltjába, vagy egy templomtéri vásári kavalkádba. A kiállítás egyik állomása a fehérvári babautca, ahol Székesfehérvár történelmi épületei elevenednek meg. A „babaváros” kicsinyített világa a fehérvári polgárok mindennapjait tükrözi vissza iskolába igyekvő gyerekekkel, parkban sétáló, vagy üzletekben válogató felnőttekkel. Még olyan ipartörténeti kuriózumra is ügyeltek a rendezők, mint a parkbeli Stollwerk csokoládéautomata (1910)! Jó, jó, de a fiúk mit nézegessenek egy ilyen kiállításon? – kérdezhetik a köztöködők. Nos, róluk sem feledkeztek el. Egy működtethető óriási terepasztal várja őket, ahol az 1901-ben készült nürnbergi óraműves mozdonyt el is indíthatják. A terepasztal központja egy vár rengeteg katonával és hatalmas fegyver arzenállal, de láthatnak itt tengeralattjárókat, hadihajókat is. A játéksarok figurái, társasjátékai, kaleidoszkópok, rajzolás pedig nemtől és kortól függetlenül mindenkinek remek szórakozást kínál.

Akik még további csodákra vágnak – s miért ne lennének ilyenek az ideérkezők –, azoknak a ház még egy különlegességet tartogat: a Réber László-gyűjteményt. Generációk nőttek föl Janikovszky Éva, Lázár Ervin mesekönyvein, melyeket ő illusztrált, de az ő rajzai kíséretében élvezhetjük az Örkény István-i egyperceseket, Murphy-törvénykönyvét és Gerald Durrell, Kurt Vonnegut könyveit is. A tárlaton megjelennek még szuggesztív, csak pár vonallal kialakított rajzai, melyek a 20. századi magyar grafika műfajának kiemelkedő darabjai. Itt is foglalkozunk a helytörténeti háttérrel! Réber munkáit először az 2005-ös Az Aranykor című csoportos kiállításon láthattuk Fehérváron. A művész lánya – **Widengard Krisztina** – ezt követően adott letétbe a Szent István Király Múzeumnak több mint 1300 grafikát. Az átvett művekből 2008-ban készült egy bemutató a Csók István Képtárban. A kiállítás népszerűsége már ekkor rávilágított, hogy érdemes a művész grafikai alkotásainak és könyvillusztrációinak állandó teret adni. Az első emeleti tárlatot könyvkiállítás, videó bemutató, a Szegény Dzsoni és Árnika élő társasjáték és ügyességi feladatok teszik interaktívvá.

DR. GÖDE ANDREA - NAGY PÉTER

A babák saját névvel rendelkeznek: Mimi, Brigitta, Georgina, Estella, Gizella, Szilvia, Leonitine, Valentine és a többiek

Konyhafőnök-1900-as évek

Családi idill

Réber-gyűjtemény királynékkal

Ahol Szűz Mária közbenjár a hívekért

Megújult a bodajki kegytemplom

Tíz év alatt több mint háromezer templom újult meg a Kárpát-medencében – emelte ki a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára a Fejér megyei Bodajkon, ahol átadták a teljesen megújult Segítő Szűz Mária kegyhelyet.

Soltész Miklós arról is beszélt, hogy ezen időszak alatt több mint 130 új templom épült, továbbá zarándokhelyek tucatjai újultak meg. Az államtitkár szerint sok szép zarándokhely van a világon és a Kárpát-medencében is, de egy mindenképpen kiemelkedik közülük: a legősibb magyar zarándokhely Bodajkon, melyet az első magyar szent család – Szent István családja – szeretett meg, és emelt ilyen rangra. Mintegy másfél milliárd forint kormányzati támogatást adtak a kegytemplom, a zarándokhely és környezetük teljes megújítására.

Az államtitkár rámutatott, hogy egy-egy zarándoklat lelki megújulást jelent, de egyben minden keresztény hívőre kötelezettséget és feladatot ró a hit megőrzésében, a családok megvédésében. A keresztények fontos feladatának nevezte a munka tisztelésének és becsületének helyreállítását is, hiszen „*Szent István e nélkül sem templomokat, sem városokat,*

sem országot nem tudott volna építeni”.

Spányi Antal, a Székesfehérvári Egyházmegye püspöke kiemelte: a bodajki kegyhelyen Szűz Mária közbenjár a hívekért, s „*ez a hit hozta ide imádkozó keresztények, Istent kereső emberek tömegét, százezreket, talán milliókat is*”. Szent István és az első magyar szent család szeretett Bodajkra jönni, Máriánál megpihenni, hozzá fohászkodni, erőt kérni a harchoz, hogy „*amit Isten rábízott, a népét, tartsa meg magyarnak és kereszténynek*” – fűzte hozzá.

A püspök úgy vélte, ma sok kihívással találja szemben magát az egyház és az is, aki az egyház tanításai szerint akar élni, hiszen tagadják kétezre éves múltját, és nem értik Istentől rendelt igazságát. „*Kikezdi legalapvetőbb emberi értékeinket, mely szerint Isten akarat, hogy valaki nőnek vagy férfinak születik, furcsán néznek a házasságra, próbálják alkalmi szövetséggé beállítani, és megértőek a válások-*

kal, a kudarcokkal és a nehézségnek való hátat fordítással szemben” – fogalmazott.

Az ezeréves kegyhelyen olyan történelmi személyiségek fordultak meg és imádkoztak, mint Szent István, Szent Imre, Szent Brindisi Lőrinc és Mindszenty József. A 21. századi követelményekhez igazodó zarándokhely felújítását ötéves előkészítő munka előzte meg. 2016 októberében elkezdődött a templom barokk bútorkészítésének, műtárgyainak és faoltárának teljes restaurálása, melyek mostanra visszakerültek eredeti helyükre.

A projekt keretében teljesen felújították a templombelsőt, megújult és kibővült a templom melletti zarándokudvar, ahol rendezvényteret alakítottak ki, emellett kiszolgálóhelyiségek épültek és egy urnatemetőt is létrehoztak. Emellett létrejött egy interaktív kiállítótér és egy galéria, mely kiállításoknak adhat otthont.

VEÉR KÁROLY

Négy új programról tájékoztatta az érdeklődőket Pál Gabriella, a Tatabányai Múzeum igazgatója

Ismertették a Tatabányai Múzeum jövőbeni projekteit

Pizzamaparti, mamutok a telefonképernyőn

Ismét programokkal várja látogatóit a Tatabányai Múzeum. Sajtótájékoztatón ismertették a pályázati támogatással megvalósuló négy projektet. A programok összeállításánál fontos szempont volt, hogy minden korosztálynak érdekessége legyen a múzeumot, a térséget, valamint a bányász hagyományokat.

Pál Gabriella, a múzeum igazgatója elmondta, összesen négy projektre nyertek pályázati támogatást. Kiemelte, a múzeum a tudományos kutatás helyszíne. A programok azt is bemutatják, hogy a múzeum, mint intézmény hogyan képes reflektálni a kor aktuális problémáira. Elsőként a **Skanzen-napi ribilió**val várják az érdeklődőket, ahol egynapos bányamánó tanfolyamot indítanak az óvodás és kisiskolás korosztálynak, segédvájár képzést pedig a felső tagozatos és középiskolás diákoknak. A felnőttekre is várnak programok, négyfős csapatokban Bányász hétpróbán indulhatnak, a napot pedig a nemrégiben alakult Quack zenekar és a Bossa+ zenekar zárja. Mint elmondta, szeretné, hogy ez a program a Skanzen hagyományává váljon a későbbiekben. A második projekt a **Museum week**, ami egy nemzetközi rendezvénysorozathoz kapcsolódik, ennek keretében minden nap más-más szeletét ismerhetjük meg a múzeumnak. Különleges tárlatvezetés slam poetryvel, influenszerekkel, detektívjáték, múzeumi titkok felfedése, lyukkamera világnap és pizzamaparti is szerepel a programban.

2020 őszétől a középiskolásokat két projektbe is be szeretnék vonni: a „Nekem szülőha-

zám” című honismereti programban a térség történetét tárhatják fel, megtanulhatnak interjút készíteni, hogy megismerjék saját történetüket, elért eredményeiket pedig diákkonferencián mutathatják majd be. Továbbá a közös munkából egy mozgó kiállítás is nyílik majd, amit busszal juttatnak el a középiskolásokhoz. Ahogy a múzeum igazgatója fogalmazott, egy-egy múzeumlátogatás megszervezése sokszor pluszenergia a pedagógusoknak, ezért ha a hegy nem megy Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez, vagyis ha a diákok nem tudnak eljutni a múzeumba, a múzeum megy el hozzájuk. 3D-s nyomtatókkal másolatokat készítenek a múzeumban fellelhető tárgyakról, ezeket is meg lehet majd tekinteni a buszban. Pál Gabriella lapunknak elmondta, ha úgy érzik, jók a visszajelzések az utazó múzeummal kapcsolatban, szívesen viszik majd más térségi iskolákba is.

A második projekt középiskolásoknak a „Metamorfózis – s a mi unokáink mit fognak látni?” címet viseli és a környezettudatosságra kívánja felhívni a figyelmet. A résztvevők kiválaszthatják, mely problémákra szeretnék fókuszálni, ezekről előadásokat hallgathatnak majd. Ahogy a sajtótájékoztató

tón elhangzott, egy régész, történész számára egy régi szemetesvödör kincs, ami rengeteg adatot szolgáltat az adott korszakról és életmódról. Az ehhez kapcsolódó tárlaton megtekinthető lesz a szemét metamorfózisa is, valamint egy olyan virtuális valóságot felhasználó sorozat, ami megmutatja, mi történik a bolygónkkal, ha megreformáljuk eddigi életmódunkat, és azt is, mi vár ránk, ha nem változtatunk alapvető szokásainkon.

A sajtótájékoztatón Pál Gabriella elmondta, még egy ötödik, nagyszabású projekttel is készülnek a közeljövőben. Egy olyan telefonos applikáción dolgoznak, ami a virtuális valóság segítségével bemutatja Tatabánya múltjának rétegeit. A helytörténeti applikáció a múlt-app nevet viseli majd, és jártunkban-keltünkben megtekinthetjük, mi is volt a múltban éppen azon a helyen, ahol állunk. Így sétálhat például virtuális mamut a megyeszékhely főterén, vagy rakhat tüzet a múlt embere a Szelim-barlangban a szemünk láttára. A múzeum dolgozói remélik, hogy ez az applikáció még színesebbé teheti a városnézést az idelátogatók számára.

Salamonné Helter Erika

Beckl István és Nagy László gitárduója

Ladányi Andrásal Veér Károly beszélgetett

Bányászsors és csodás tájak a MA Kávéházban

Ladányi András, a reneszánsz ember

A vírus első rohama után, a második előtt az élő zenés, irodalmi és képzőművészeti kávéház vendége Ladányi András író, költő, újságíró, fotós, szerkesztő volt. A tatabányai József Attila Művelődési Házban folytatódott a Művészet Alsógallán (MA) rendezvénsorozata.

Herendi Judit, a művelődési ház igazgatója köszöntötte a vendégeket, akik először **Salamonné Helter Erika** kiállítását nézték meg, melyet **Szám János** festő és pályatárs, valamint Herendi Judit nyitott meg. Elmondták, hogy a sokoldalú alkotó rendkívül fontosnak tartja tudása továbbadását is. Az általa vezetett Aranykezek csoporthoz tartoznak az alsógallai, a felsógallai és a kecskédi művelődési házba járó művészpálánták, akiknek már több sikeres kiállítása is volt. Különféle technikákra tanítja őket Erika, aki most diófapáccal készült műveit hozta el és tette a falra.

– *Nem szaporítom a szót, ezeket nézni kell* – mondta Szám János. Az alkotások október közepéig láthatóak a művelődési házban.

Ezt követően a többé-kevésbé árnyas udvaron a szép számú közönség **Veér Károly** kérdéseit és az egykori tatabányai bányász és népművelő válaszait követhette figyelemmel. **Ladányi András** életútja 75 évvel ezelőtt a nyíregyházi Borbányáról – vagy Bőrbányáról – indult. Külön történet, mi is ez, és hogy Bor vagy Bőr vagy mindkettő – érdemes utánanézni. A bánya az biztos, és az is, hogy a

hatvanas években Tatán volt vándortanuló, majd Tatabányán vándor a most lecsüngő bajszerű, mosolygós szemű András. Sok könyvet írt ezekről az időről, **Schalkhammer Tóniról** külön is. Tartja a kapcsolatot az egykori pajtásokkal, társakkal, rendszeresen találkoznak, ahogyan most, a 70. Bányásznapon sem történt másképp.

Később a népművelő szakot is elvégezte, a Bányász Szakszervezetben egyfajta közművelődési felelősként számítottak rá országos szinten. A Bányamunkás című újság főszerkesztője volt 18 éven át, 2003-ig, azóta nyugdíjas. Írja és írja könyveit, összeállítja saját fotóalbumait a Nyírségről és a Káli-medencéről. Már az 55. könyvének tart, de szó sincs lassításról.

Két éve súlyos tragédia rázta meg: elhunyt imádott felesége, **Tünde**. Azóta jelentek már meg a kapcsolatokról (is) szóló könyvei – Hetven év, Tünde -, valamint egy kis füzet, melynek Végtelen szerelem a címe. A jó barát, a szintén 75 éves **Gengeliczy László**, a Népház egykori igazgatója – aki még ma is aktív faműves és színjátszó – "adott hangot" a meg-rázó szonetteknek. Az egyik a Tündéhez írott

szonettkoszorú mesterszonettje – tizennégy vers utolsó soraiból áll össze:

Kedvesem szíve utolsót dobban / S az életem reggel fél hatkor megállt. / Örvénylő mélységbe a lelkem leszállt, / Néma sikolyod szívemben robbant. / Csend ölel körül. Súlytalan minden. / A vad szférák zenéjét lehalkítom, Ott kereslek, ahol élet nincs. / Hulló csillag fényén feléd suhanok, Tévelygtem térből utánad zuhanok. Utolsó mosolyod vezet hozzád, / A rejtett misztikus utak hosszán. / Ősrobbanás fényén lelkünk egyesül, Hamvunk "fekete lyukban" elmerül.

A program hivatalos részét Herendi Judit Apámnak című versével zárta, melynek refrénje: Apám bányász volt. Ezután Ladányi András egy József Attila-plakettet adott át a költőről elnevezett intézmény vezetőjének.

A műsor elején, közben és a végén a Memory Band két tagja, **Nagy László** és **Beckl István** gitárjával szolgáltatta a zenei aláfestést. A hagyományokat őrizve a totónyertesek ajándékokat vehettek át, majd lilahagymás zsíroskenyér és vörösbor mellett kérdezhetek az érdeklődők.

XV. Romantikus Reformkor

2020. szeptember 25-27. Balatonfüred

Szeptember 25. péntek

Tagore sétány

10:00-20:00 Népi és iparművészeti vásár

Vaszary Kert

17:00

Kosztümös séta a Romantikus Reformkor alatt

Jegyr: 2.300 Ft/fő

Regisztráció: balaton.guide@gmail.com

+36 (30) 727-7162

Kisfaludy Színpad

18:00

Szalonna és Bandája koncert

Szeptember 26. szombat

Tagore sétány

10:00-20:00

11:00-17:00

Népi és iparművészeti vásár

Vándorjátékszínház - Kiesel CIPESZ vándorkiállítás és

kézműves játékok

14:00-17:00

A Kossuth Tivadar Művésztelep festőtáborának

kitelepülése a Tagore sétányon

16:00-20:00

Gajdos Erika Timea író dedikálja Mesés Balaton-felvidék

regénysorozatát a Szappanbox standnál

Szent István tér

12:30

13:00

Sasvári Sándor és Sasvári Léna koncertje

Híntos felvonulás korhű öltözetben a Reformkori

Hagyományörzők Társaságával és az ifjú párral.

A menetet vezeti Sasvári Sándor színművész és lánya, Sasvári Léna

Közreműködik Balatonfüredi Városi Koncert Fúvószenekara,

vezényel: Hégyi Ákos

Kisfaludy Színpad

Nagycsaládosok Országos Egyesülete - Őszi találkozó

11:00

Nyílvárosi esküvői szertartás

Házigazda: Hátas Andrea színművész

15:00

Herczku Ági és a Banda koncertje

19:00

Novák Péter és az ETNOPON koncertje

Vitorlás tér

16:00

A balatonfüredi Reformkori Hagyományörzők Társasága

táncos műsora

Vaszary Kert

16:30

17:00

Vásári komédia - BETYÁRKAVALKÁD című gyermekelőadás

Kosztümös séta a Romantikus Reformkor alatt

Jegyr: 2.300 Ft/fő

Regisztráció: balaton.guide@gmail.com +36 (30) 727-7162

Kísérőprogramok:

Reformkori borok kóstolója a Borok Házában (Nyitástól 15:00 óráig)

Vaszary Galéria

10:00-11:30 és 12:00-13:30 Múzeumpedagógiai foglalkozás a

Láthatatlan jelenlét 3.0 - Bevezetés a kortárs művészetbe

kamaszoknak - de nem csak nekik című kiállításához kapcsolódóan

A foglalkozás ingyenes és regisztrációhoz kötött. +36 (30) 474-4448.

Anna Grand Hotel Arkádus

15:00

Festmény aukció

16:00

Muzeális borok kóstolója kedvezményes vásárlási lehetőséggel

18:00

Reformkori grillvacsera korlátlan ital fogyasztással

Az aukció kiállítás megtekinthető szeptember 26-án reggel 9 órától az Anna Grand Hotel Arkádus alatt ill. online a www.annagrandhotel.hu/aukcio oldalon.

A festmény aukcióra a belépés ingyenes.

A borkóstoló (8 fős bor) ára: 10.000 Ft/fő

A reformkori vacsora (korlátlan ital fogyasztással) ára: 10.000 Ft/fő

A jegyek elővételeiben megvásárolhatók az Anna Grand Hotel recepcióján.

Információ: reservation@annagrandhotel.hu, +36 (37) 581-200

Szeptember 27. vasárnap

Tagore sétány

10:00-18:00

Népi és iparművészeti vásár

Kisfaludy Színpad

13:00

Balatonfüred Néptánc Együttes műsora

13:30

Művészeti vezető: Bácsi Gabriella

15:00

Balatonfüredi Rézhuáros Citeraegyüttes előadása,

16:30

vezetők: Kovács Imre és Kötél-Kovács József

Balatonfüredi Városi Koncert Fúvószenekarának koncertje,

vezényel: Hégyi Ákos

Füred Dixieland Band koncert

Astoria Hotel

12:30-15:00

Reformkori főzők kóstolója svédasztalos, 3 fogásos menüből

Jegyr: 3.900 Ft/fő, balatonfüredi lakosoknak: 2.500 Ft/fő

Vaszary Kert

17:00

Kosztümös séta a Romantikus Reformkor alatt

Jegyr: 2.300 Ft/fő

Regisztráció: balaton.guide@gmail.com +36 (30) 727-7162

Kísérőprogramok:

10:30 és 13:30 Sétahajózás a Jókai-hajó fedélzetén

Jegyr: Felnőtt: 2.200 Ft/fő, gyermek: 1.100 Ft/fő

Túrlátogatás családoknak

15:00 Városi Helytörténeti Gyűjtemény (Városi Múzeum)

18:00 Jókai Mór Emlékház

Jegyr: A részvétel belépőjegy váltásához kötött, a túrlátogatás díjtalan

Vaszary Galéria

10:00-11:30 Múzeumpedagógiai foglalkozás a

Láthatatlan jelenlét 3.0 - Bevezetés a kortárs művészetbe kamaszoknak -

de nem csak nekik című kiállításához kapcsolódóan

A foglalkozás ingyenes és regisztrációhoz kötött. +36 (30) 474-4448.

Regisztráció: balaton.guide@gmail.com, +36 (30) 727-7162

kultura.balatonfured.hu

+36 (87) 950-876, info@furedkult.hu

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

ORR- ÉS SZÁJMASZK A személyes védelemért!

- ▼ a lyukacsos fal elősegíti a megfelelő szellőzést és oxigénáramlást, ami az optimális komposztáláshoz elengedhetetlen
- ▼ tartós, stabil, az UV sugaraknak és a káros környezeti hatásoknak és időjárásnak ellenálló szerkezet - környezetbarát, újrahasznosított műanyagból
- ▼ masszív felépítmény, védi a komposztot a kis rágcsalóktól
- ▼ könnyen és gyorsan összeszerelhető
- ▼ mérete: 660 liter űrtartalom (106 cm magas x 106 cm átmérőjű) 21 kg önsúly

- ▲ rugalmas műanyagból készült praktikus, fertőtlenítés után többször használatos maszk, amely segíthet a cseppfertőzéssel terjedő betegségek terjesztésének megakadályozásában
- ▲ puha anyagának köszönhetően kényelmes, és szorosan illeszkedik az arcformához
- ▲ a maszk két egymáshoz kapcsolódó és egymásba illeszkedő részből áll, melyek közé az egyedi szűrő behelyezendő
- ▼ a maszk lyukacsos felszíne a szűrőbetéttel együtt, megfelelő mennyiségű levegő beáramlását teszi lehetővé és így biztosítja a könnyű légzést
- ▲ kizárólag szűrőbetéttel együtt használandó!

**Komposztáló láda –
Egy tisztább világért
KERTÉSZKEDJ OKOSAN!**